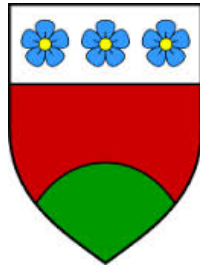

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE GORIČAN 2014.-2020.

Naručitelj: Općina Goričan

Osoba za kontakt: Jasna Štampar-Ivanović, Općina Goričan

Autor: Centum percent d.o.o. u suradnji s predstavnicima Općine

SAŽETAK

1. UVODNA RIJEČ NAČELNIKA	4
2. ANALIZA STANJA	6
2.1 OPĆE INFORMACIJE	6
2.1.1 Zemljopisna i prirodna obilježja	6
2.1.2 Prirodna baština	13
2.1.3 Povijesna obilježja	17
2.1.4 Administrativno upravljanje	19
2.2 DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA	27
2.3 GOSPODARSTVO	30
2.4 POLJOPRIVREDA	37
2.5 TURIZAM I UGOSTITELJSTVO	40
2.6 KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	47
2.6.1 Prometna infrastruktura	47
2.6.2 Opskrba električnom energijom i javna rasvjeta	49
2.6.3 Plinska mreža	49
2.6.4 Vodoopskrba	50
2.6.5 Odvodnja	50
2.6.6 Gospodarenje otpadom	51
2.6.7 Informacijsko-komunikacijska infrastruktura (ICT)	52
2.6.8 Ostala infrastruktura	52
2.7 DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	54
2.8 ZAŠTITA OKOLIŠA I ENERGETSKA UČINKOVITOST	60
2.9 PROJEKTI SURADNJE	64
3. REZULTATI PROVEDENIH ANKETA	66
4. SWOT analiza	76
5. VIZIJA I MISIJA	79
6. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	80
7. FINANCIJSKI PLAN	100
8. PLAN PROVEDBE STRATEGIJE	102
9. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	103
10. PRILOZI	105

1. UVODNA RIJEČ NAČELNIKA

Europska unija usvojila je strategiju Europa 2020 koja se odnosi na plansko razdoblje 2014.–2020. godine. Ta je strategija odgovor EU na gospodarsku krizu, izazove globalizacije i tehnološki razvoj, pa su tri ključna prioriteta daljnjeg razvoja EU: pametan, održiv i uključiv rast.

Unutar prioriteta definirana su područja u koja će sredstva podjednako ulagati sve zemlje članice EU, a to su konkurentnost, modernizacija sektora transporta, energetika, inovacije, digitalno društvo, socijalna uključenost i borba protiv siromaštva, a sve u svrhu smanjivanja posljedica krize i daljnjeg sedmogodišnjeg razvoja.

Kako je RH 1. srpnja 2013. godine postala punopravna članica EU i nama se otvorilo veliko europsko tržište, ali i postavilo niz izazova. Jedan od izazova je i maksimalno iskoristiti financijske mogućnosti koje nude europski fondovi.

U sklopu EGTC (*Europska grupacija teritorijalne suradnje*) koja predstavlja novi oblik udruživanja jedinica lokalne samouprave sa zajedničkim sustavom planiranja i razvoja pokrenut je EU projekt pod nazivom **EGTC Mura Region** između Republike Mađarske i RH. Nositelj projekta je Zajednica mađarskih pograničnih općina Muramenti, dok je partner s mađarske strane Sveučilište Panonia, a s hrvatske, općine Goričan, Donja Dubrava i Donji Vidovec.

Projektom je na raspolaganju 126.499,99€, od čega se na hrvatske članove i to Općinu Goričan odnosi 34.555,55€, Općinu Donji Vidovec 11.000,00€ i Općinu Donja Dubrava 8.600,00€.

Svrha ovog EGTC-a je procjena potencijala regije te poticanje provedbe integriranih, kvalitetnih i originalnih strategija kao temeljnih dokumenta za planiranje, poticanje međuteritorijalne suradnje i kohezije, a posebice postizanje ciljeva održivosti i unapređivanja prostora, razvoja konkurentskog gospodarstva te razvoja ljudskih potencijala i lakšeg pristupa strukturnim fondovima EU.

Općina Goričan iz ovog projekta koristi 14.000,00€ za tehničke planove, 8.000,00€ za izradu Strategije razvoja Općine Goričan te 6.000,00€ za izradu Plana razvoja turizma općina Goričan, Donji Vidovec i Donja Dubrava.

Poštujući potrebe i razvojne preferencije lokalnog stanovništva, a vodeći računa o kvalitativnim značajkama postojeće resursno-atraktivne osnove i ograničenja koja proizlaze iz potrebe zaštite okoliša i socio-demografske strukture, strategija razvoja Općine predstavlja ključni dokument za efikasno upravljanje razvojem područja u razdoblju od sljedećih sedam godina.

Također, kako bi stanovnici Općine imali zajedničku viziju stanja i razvoja na području i kako bi se iskoristila prilika korištenja sredstava koja su na raspolaganju ulaskom RH u EU, ovakav razvojni dokument predstavlja temelj za ostvarivanje značajne potpore razvojnim projektima.

Strategija razvoja Općine Goričan 2014.-2020. temelji se na europskim ciljevima (uvažavajući snage, prednosti, ali i izazove s kojima se područje susreće) i ciljevima koje su putem radionica formirali stanovnici, poduzetnici te predstavnici javnog i civilnog sektora.

Načelnik

Mario Moharić

2. ANALIZA STANJA

2.1 OPĆE INFORMACIJE

2.1.1 Zemljopisna i prirodna obilježja

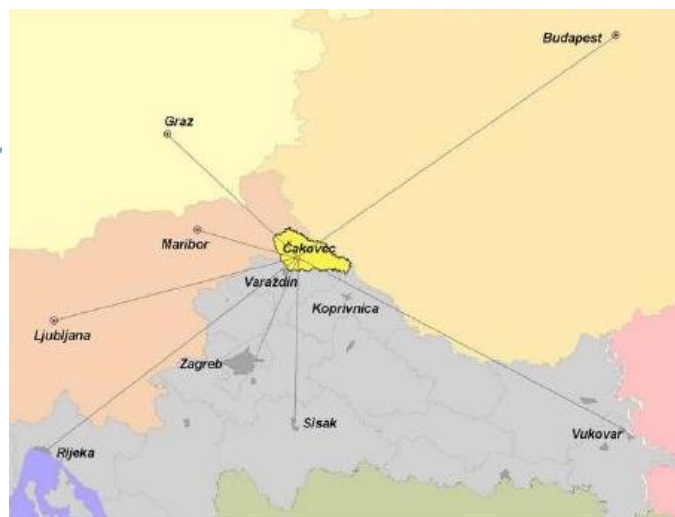
Općina Goričan teritorijalno je smještena u Međimurskoj županiji koja se nalazi na krajnjem sjevernom dijelu Republike Hrvatske. Županija je omeđena prirodnim granicama, rijekom Murom na sjeveru i istoku te rijekom Dravom na jugu.

Općina se nalazi na prometno najpovezanijem dijelu s Europom i predstavlja tromeđu Slovenije, Mađarske i Hrvatske. Na sjeveru županije je državna granica s Republikom Mađarskom, a sa zapada državna granica s Republikom Slovenijom.

Slika 1: Smještaj Međimurske županije u odnosu na teritorij RH

Slika 2: Položaj Međimurske županije u odnosu na srednju Europu

Izvor: Internet

Izvor: Razvojna strategija MŽ 2011.-2013.

Općina je smještena u istočnom dijelu Međimurske županije i pripada mikroregiji Donjeg Međimurja. Na sjeverozapadu Općina graniči s Općinom Domašinec (*odnosno istoimenim naseljem u njezinu sastavu*), na zapadu s Općinom Donji Kraljevec (*odnosno s njenim naseljima Hodošan i Donji Kraljevec*), na jugu s Gradom Prelogom (*odnosno naseljima Hemuševac i Draškovec*), dok na istoku graniči s Republikom Mađarskom.

Granice Općine određene su granicama katastarske općine, a samo u dijelu prostora južnog ruba naselja Goričan i izgrađene građevne čestice na k.o. Hemuševac.

Republika Hrvatska podijeljena je u dvije Prostorne statističke jedinice II. razine (*NUTS II regije*), Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku. Kao sastavni dio Međimurske županije, Općina je razvrstana u NUTS II regiju, Kontinentalna Hrvatska.

Međimurska županija formirana je 1993. godine kao slijednik dotadašnje Općine Čakovec, a istovremeno je formirana i političko-teritorijalna jedinica lokalne samouprave, Općina Goričan.

Ukupna površina Međimurske županije (730 km^2) čini svega 1,3% od ukupne površine Republike Hrvatske (56.594 km^2). A ako se promatra Općina u kontekstu same županije, ona čini njenih 2,95%.

Općina Goričan je 18. jedinica lokalne samouprave u Županiji po veličini, a zauzima površinu od $21,565 \text{ km}^2$.

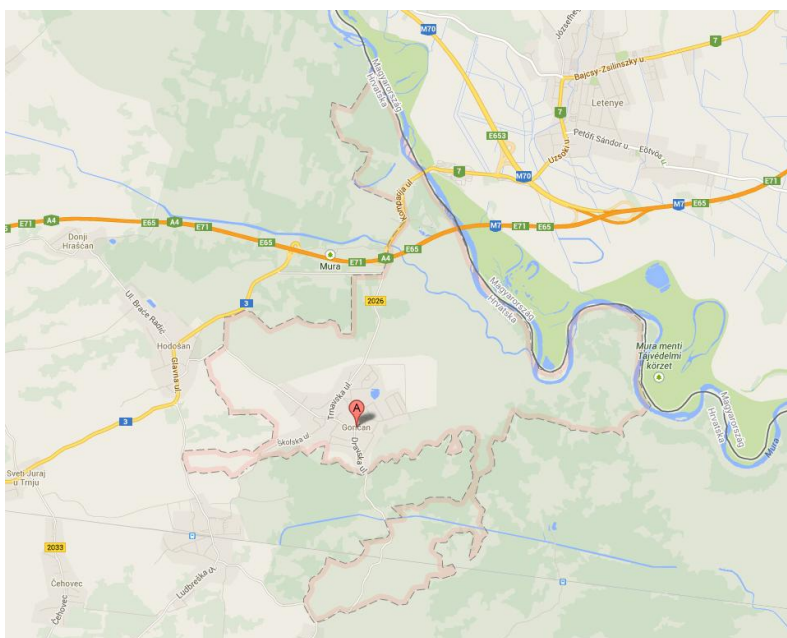
Tablica 1: Udio površine Općine u ukupnoj površini Međimurske županije

NAZIV	POVRŠINA (km^2)	udio površine u ukupnoj površini MŽ
RH	56.594,00	–
Međimurska županija-ostalo	708,44	97,05%
Goričan	21,57	2,95%
UKUPNO MŽ	730,00	100,00%

Izvor: autor

Općina se sastoji od jednog naselja (*istoimenog*), u skladu sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina Republike Hrvatske.

Slika 3: Općina Goričan

Izvor: Internet, Google maps

Teritorij RH je izrazito tranzitni u prometnom smislu, jer kroz RH prolaze tri Pan europska koridora. Cestovni koridor koji povezuje RH i Europu, transverzalni koridor Va (*smjer sjever-jug, Budimpešta-*

Zagreb-Rijeka, međunarodne oznake E65), prolazi i kroz područje Općine Goričan, i to na njenom sjevernom dijelu.

Prometni položaj jedan je od prednosti Općine Goričan. Također, povoljan prometni položaj temeljna je pretpostavka za daljnji razvoj na području Općine. Zbog ovakvog geografskog položaja Općina Goričan je od velikog prometnog značaja u regiji.

Što se tiče dostupnosti Općine zračnim putem, najbliža je glavna Zračna luka u Zagrebu, preko koje se odvija većina domaćih i međunarodnih letova. U neposrednoj blizini Čakovca, na prostoru između Pribislavca i Belice, smještena je sportska zračna luka, s pristanišnom zgradom, pristaništem i travnatom poletno-sletnom stazom dužine 800 m. U sklopu zračne luke povremeno djeluje padobranska škola i provode se trenažni letovi pilota.

– Reljef i tla

Cjelokupni međimurski krajobraz ima dvije glavne karakteristike, blage brežuljke u Gornjem Međimurju te aluvijalnu ravnicu u Donjem Međimurju. Kako je već navedeno Općina Goričan smještena je u istočnom dijelu Međimurske županije, u reljefnoj mikroregiji Donje Međimurje.

Donje Međimurje karakterizira nizinski reljef blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja glavnih tokova. Taj prostor je zajednička tvorevina Drave i Mure, odnosno lijep i rjeđi primjer zajedničkih terasa i aluvija dviju rijeka.

U Donjem Međimurju, uglavnom u porječju Trnave, razvila su se starija aluvijalno-močvarna tla na silikatnom šljunku. To su najneplodnija od svih tala u Međimurju, pa se znatnim dijelom koriste kao prirodne livade i pašnjaci. Veći dio zemljišta je pod šumom, livadama i pašnjacima, ili su to oranice manje vrijednosti za iskorištenje u poljoprivrednoj proizvodnji.

Pomicanjem korita Drave sa sjevera prema jugu nastali su nanosi šljunka i pijeska, a iznad njih su se nataložili ilovasti i pjeskovito-ilovasti nanosi. Najvećim dijelom su obrađena (kukuruz, strne žitarice i dr.), dok su niži dijelovi ostavljeni za livade, a prostori s plitkim tlima (šljunak je blizu površine) prepušteni su za pašnjake. Na mjestima gdje su ova tla duboka i ilovastog sastava znatne su plodnosti, pa se mogu smatrati najplodnijim tlima Međimurja.

U istočnom dijelu Donjeg Međimurja, malo podalje od toka Drave i Mure, formirala su se na novijim murskim sedimentima aluvijalno-močvarna glinasto-ilovasta tla. Jako su humusna, relativno velike potencijalne plodnosti, pa se veći dio obrađuje, a ostalo su prirodne livade. Uz tok Mure nastala su aluvijalno-močvarna tla– glinasta tla, koja se iskorištavaju više kao oranice, a manje kao prirodne livade i pašnjaci.

Područje Općine Goričan razlikuje dvije reljefne cjeline, prostor niskih položaja uz rijeke Dravu i Muru te stariju (*pleistocenu*) i mlađu (*holocenu*) terasu u sjevernom dijelu područja.

Prostor Općine Goričan smješten je na pleistocenoj terasi, na području položaja rijeke Mure. Geološka podloga položaja sastoji se od šljunaka i pijesaka.

U južnim dijelovima šljunci su pomiješani s glinom, a u području izdvojenog „jezička“, koji ulazi u područje između Općine Donji Kraljevec i Grada Preloga, i lesa. Iz tog razloga taj najjužniji dio Općine ima najkvalitetnije tlo za poljoprivrednu obradu, eutorično smeđe tlo.

Na području naselja Goričan te u zoni zapadno i neposredno sjeverno od njega, tlo je amfiglej mineralno. To je tlo, s također, vrlo dobrim karakteristikama obradivosti, koje su se dodatno povećale izvedbom hidromelioracijskog sustava.

Prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine, ukupne poljoprivredne površine Općine Goričan iznose 1.040 ha i pripadaju u skupinu osobito vrijednih obradivih tala te nose oznaku P1.

Sjeverni dio Općine i zona šireg prostora uz Muru ima semiglej aluvijalno tlo, pogodno za rast šuma. Neposredno uz riječni tok prevladavaju aluvijalna tla, koja karakterizira neprestano vlaženje i kolebanje vode u tlu. Velika količina vode u tlu razlog je da tla u tom dijelu nisu pogodna za obradu, ali pogoduju održanju riječnog ekosustava velike bioraznolikosti.

– Ostali prirodni resursi

Prema podacima iz PPUa na području Općine Goričan šumske površine zauzimaju oko 511 ha, što čini oko 24% ukupne površine Općine. Riječ je o šumama gospodarske namjene pretežito lociranih u središnjem i južnom dijelu Općine te zaštitnim šumama uz rijeku Muru.

Šumske površine uz Muru, zaštitne su šume s osnovnom funkcijom zaštite od riječne erozije. U smislu održavanja preostalih riječnih ekosustava, potrebno ih je čuvati, revitalizirati i širiti na okolno manje kvalitetno poljoprivredno tlo. Zaštitne šume uz Muru nije dozvoljeno sjeći totalnom sječom, već ih je potrebno obnavljati i proširivati na područja manje kvalitetnog obradivog tla.

Preostale šumske površine gospodarske su namjene i mogu se koristiti u skladu s posebnim propisima, uz uvjet da se time na području Općine ne smanji ukupna površina pod šumama.

Na poljoprivrednim površinama unutar područja ostalog obradivog tla, šuma i šumskog zemljišta potrebno je čuvati mozaički krajolik isprepletenih obradivih površina i manjih šumaraka, odnosno visokog raslinja.

Tablica 2: Površine šuma i ostalih šumskih i poljoprivrednih površina Općine Goričan

NAMJENA POVRŠINE	površina (ha)
Šumske površine	511,87
gospodarske	367,09
zaštitne	144,78
posebne namjene	0,00
Ostale poljoprivredne i šumske površine	169,31

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Goričan

Prema podacima Hrvatskih šuma d.o.o., ukupna površina šuma i šumskih zemljišta u RH iznosi 2.688.687 ha, što je 47% kopnene površine RH. Od toga je 2.106.917 ha u vlasništvu RH, dok je 581.770 ha u vlasništvu privatnih šumoposjednika. Glavinom šuma u vlasništvu RH gospodare Hrvatske šume d.o.o. (2.018.987 ha).

Tablica 3: Šumske površine na području RH i MŽ

NAZIV	POVRŠINA		STRUKTURA VLASNIŠTVA (%)	
	(ha)	(km ²)	RH	privatno
RH	2.688.687	26.886,87	78,4	21,6
MŽ	11.185	111,85	17,9	82,1

Izvor: autor, Šumsko gospodarska osnova 2006.-2015. godine-GIS atlas šumske biomase, dostupan na: www.sumska-biomasa.hr i hrvatske šume

Općina Goričan sa svojih 511 ha šumskih površina čini 4% ukupno površine Međimurske županije, a dio šuma koji se koristi u gospodarske svrhe, koristi se kroz gospodarsku jedinicu Donje Međimurje, što će se i u budućnosti održati.

Daljnje korištenje i održavanje šuma, a posebno privatnih šuma, usmjerava se u smislu njihova razvoja kao sociološki značajnih prostora.

Visoka vegetacija koja se uspjela održati i unatoč tome što se zemljište načelno u potpunosti pretvorilo u oranice ima ambijentalnu funkciju, ali i funkciju održanja malobrojne preostale lovne divljači.

- Klima

Uvjetovana zemljopisnim položajem klima Općine Goričan promatra se u kontekstu pripadnosti široj klimatskoj regiji i to regiji Panonske nizine. Klima ove regije opisuje se kao umjereno svježa kontinentalna klima.

Prema podacima dostupnim na internetu za tip kontinentalne klime na području Međimurske županije karakteristična su relativno vruća ljeta i hladne zime. Karakterističan je brzi prijelaz iz

hladnijeg dijela godine u topliji, pa u ožujku mogu biti vrlo visoke dnevne temperature (*mogu doseći i do +15°C*). Česte su i štetne pojave mraza u proljeće, kao i visoke temperature u srpnju i kolovozu. U tim se mjesecima pojavljuju oluje s jakim pljuskovima, a ponekad i tučom.

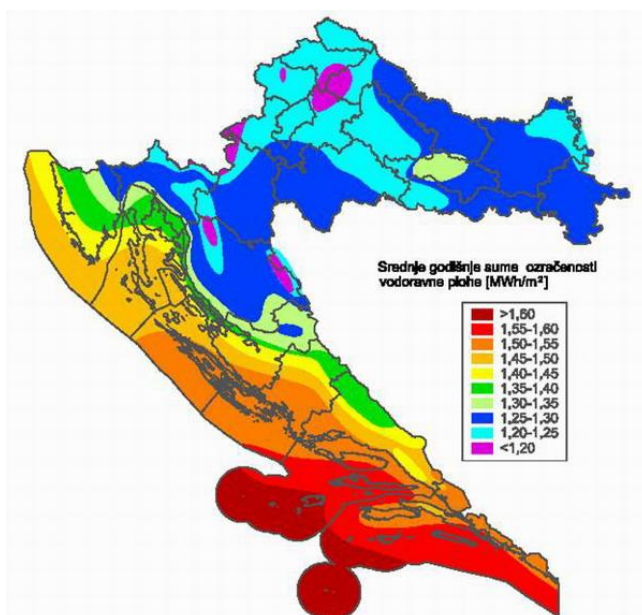
Godišnja amplituda temperatura doseže više od 50°C i kreće se od -25°C zimi do +30°C ljeti, dok je srednja godišnja temperatura zraka oko 10°C. Topli dio godine u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 19°C, a najhladniji siječanj, sa srednjom mjesečnom temperaturom od -1°C i jedini je mjesec u godini čija je srednja temperatura niža od 0°C.

Područje Međimurja s oko 2000 sati sijanja sunca godišnje, spada u srednje osunčana područja RH. Najdulje mjesečno trajanje sijanja sunca je u srpnju (*oko 9 sati dnevno*), a najkraće u prosincu (*oko 2 sata dnevno*).

Godišnji hod količine naoblake ima maksimum zimi, a minimum u srpnju i kolovozu. Godišnje ima oko 55 do 60 vedrih i dvostruko više oblačnih dana. Vedri dani su najučestaliji ljeti, kad ih ima oko 8 do 9 mjesečno, dok ih u razdoblju od studenog do veljače gotovo i nema. U prosincu i siječnju je polovica dana u mjesecu oblačna.

Potencijal iskorištavanja energije Sunca na području Međimurske županije iznosi 1,2-1,25, a prikazan je u Atlasu Sunčevog zračenja za područje RH (*Energetski institut Hrvoje Požar*) te izražen u jedinici MWh/m² kao srednja godišnja suma ozračenosti vodoravne plohe.

Slika 4: Srednja godišnja suma ozračenosti vodoravnih ploha (MWh/m²) u RH

Izvor: Atlas Sunčeva zračenja za područje Republike Hrvatske Energetskog instituta Hrvoje Požar

Po količini padalina, Međimurje pripada vlažnijim krajevima Panonske nizine s relativno visokom razinom padalina. Ukupne godišnje količine oborina iznose oko 900mm. Najviše padalina ima od svibnja do srpnja, što odgovara vegetacijskom ciklusu ratarskih kultura. Sušnih razdoblja nema.

Tijekom godine snježni pokrivač se javlja između 45 i 50 dana (*od listopada do svibnja*). U prosjeku se može očekivati da je 21-28 dana snježni pokrivač visine 10 cm i više.

Ovo područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%. U godišnjem hodu, minimum se javlja u travnju (69-74%), a maksimum u studenom ili prosincu (85-86%).

Zbog relativno velike vlažnosti tla, učestale su magle te godišnje bude oko 40 do 60 dana s maglom, pri čemu se u siječnju javlja oko 10 dana, dok se u ljetnim mjesecima pojavljuje rijetko ili izostaje.

Mraz se javlja od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju. Tuča se javlja prosječno jednom godišnje, a s najvećom se vjerojatnošću može očekivati od svibnja do srpnja.

Najčešći vjetrovi na području Međimurske županije su sjeverni i južni, ali relativno male jačine. Iako ne postoje izrađene službene analize vjetropotencijala na području Međimurske županije, prema podacima iz PPU Međimurske županije proizlazi da su vjetrovi u Međimurju česti, a njihova prosječna jačina neznatno prelazi 2 Beauforta samo u ožujku, dok su u srpnju i kolovozu najslabiji. U smislu iskorištenja snage vjera za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, gradnja vjetroelektrana na području Općine nije niti dozvoljena (sukladno PPU).

– Vodotokovi

Vode i njihov utjecaj vrlo su važne za prostor Donjeg Međimurja, pa tako i Općinu Goričan, koja se nalazi uz rijeku Muru, a područjem prolazi i potok Trnava. Na području Općine je i točka ulijevanja Trnave u Muru i to južno od područja topografskog naziva Poljanec.

Vodeni tok Mure je u prošlosti bio izvor energije koja se koristila za rad starih mlinova, a danas se na rijeci Muri odvijaju rekreativni i turistički sadržaji, kao što su ribolov i rafting.

Trnava, koja je kroz povijest, upravo pod utjecajima riječnih nanosa neprestano mijenjala tok, danas je tehnički kanalizirana i praktično pretvorena u dva slivna sustava:

- Trnava
- Bistrec – Rakovnice

Područje Općine nalazi se u oba sliva, a površinski vodotoci se pretežito slijevaju u sustav Bistrec-Rakovnica i to preko lateralnog sustava u kojem su glavni kanali Kopanec-Gorenjak i Veliki Berek.

U Trnavu se samo jedan manji dio voda slijeva iz sjevernih hidromelioracijskih kanala, odnosno Trnave i glavnog odvodnog kanala sjevernog dijela Općine Kopanec-Gorenjak, a koji su povezani kanalom Novi Kopanec na području Općine Domašinec.

Slika 5: Trnava, desni pritok Mure, kod Goričana

Izvor: Općina Goričan

Slika 6: Rijeka Mura na području Općine Goričan

2.1.2 Prirodna baština

Cjelokupni međimurski krajobraz obilježen je blagim brežuljcima u Gornjem Međimurju i aluvijalnom ravnicom u Donjem Međimurju, kojim između ostalog, dominiraju dvije velike rijeke, Mura i Drava.

Općinom Goričan dominira prostor niskih položaja uz rijeku Muru te terase u sjevernom dijelu područja, a na području Općine nalazi se i točka ulijevanja potoka Trnave u Muru.

Mura, kao rijeka koja u Hrvatskoj završava svoj tok, još uvijek je vrlo zagađena, a prvenstveno zbog zagađivanja u gornjem dijelu toka nastalog izlivanjem otpadnih voda iz kućanstava i industrije.

Područje Općine značajnim dijelom ulazi u prostor Regionalnog parka Mura-Drava i u sklopu njega, Zaštićenog krajobraza rijeke Mure.

– Regionalni park Mura-Drava

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode 2011. godine zaštićenim područjem proglašen je Regionalni park Mura-Drava, područje rijeke Mure i Drave. Po svojim vrijednostima, s obzirom na biološku raznolikost, krajobraze te kulturno-tradicijsku baštinu, prostor uz rijeke Muru i Dravu predstavlja izuzetnu vrijednost na regionalnom, nacionalnom i europskom nivou.

Park se teritorijalno proteže kroz prostor pet županija, Međimursku, Varaždinsku, Koprivničko-križevačku, Virovitičko-podravsku i Osječko-baranjsku, s ukupnom površinom od 87.680,52 ha. Od

ukupne površine Parka 16.962,54 ha (19,4%) proteže se na području Međimurske županije, na području 16 jedinica lokalne samouprave, pa i Općine Goričan.

Park je upisan u Upisnik zaštićenih prirodnih vrijednosti, koji vodi Ministarstvo kulture, a na području Međimurske županije područjem Parka upravlja javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima *MEDIMURSKA PRIRODA-Javna ustanova za zaštitu prirode*. Iako još ne postoji Plan upravljanja parkom, donesene su strateške smjernice.

Park je jedan od najdužih službeno zaštićenih koridora nizinskih rijeka u Europi, a kao rijetkost na europskoj razini poseban značaj ovom prostoru daju vlažna staništa: poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita, meandri, sprudovi te strme odronjene obale.

Vlažna staništa ovih rijeka pogodna su staništa za brojne vrste gmazova i vodozemaca, a vrlo je značajna i izuzetno bogata fauna vretenaca te leptira. Šire područje rijeka ujedno je i područje rasprostranjenosti velikog broja ugroženih i zaštićenih vrsta ptica, a rijeka Drava je ujedno u Hrvatskoj i rijeka najbogatija ribljim vrstama (*od kojih je pet regionalnih endema dunavskog slijeva*).

Postojeća zaštićena područja smještena unutar Parka zaštićena su u slijedećim kategorijama: značajni krajobraz, spomenik parkovne arhitekture, park šuma i posebni rezervat. Na području Parka nalazi se ukupno 13 zaštićenih područja, od kojih je jedno na području Međimurske županije, Zaštićeni krajolik Rijeke Mure.

– Zaštićeni krajolik rijeke Mure

Širi prostor uz rijeku Muru je još 2001. godine bio zaštićen od strane Međimurske županije, a sada je i sastavni dio Regionalnog parka Mura-Drava.

Značajni krajobraz rijeke Mure obuhvaća pojas od rijeke Mure do granice naselja u zaleđu rijeke. Pojas je širi u Donjem Međimurju gdje su naselja udaljenija od rijeke te je tamo i samo područje zaštite šire.

Ukupna površina koju područje zauzima je 15.000 ha, a na području Međimurske županije nalazi se na području općina Domašinec, Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Kotoriba, Podturen, Sveti Martin na Muri, Štrigova, Dekanovec, Sveta Marija, Grad Mursko Središće i Prelog.

Područje Općine Goričan značajnim dijelom ulazi u prostor Regionalnog parka Mura-Drava i Zaštićenog krajolika rijeke Mure (zauzimaju istu površinu Općine) i u tom dijelu obiluje prostorima mozaičkih površina poljoprivrednog zemljišta, šumaraka i šuma. Sukladno PPU zaštićeno područje proteže se do građevinskog područja naselja Goričan, a površina mu iznosi oko 1.661,72 ha (16,62 km²), odnosno oko 77% površine Općine.

U prostoru su posebice značajna vlažna staništa: poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita, meandri te sprudovi i strme odronjene obale. Prostor je to bogate ornitofaune i ihtiofaune te drugih ugroženih i rijetkih vrsta. Također, tu se nalazi specifični krajobrazni sklop koji gradira od prirodnog prostora uz samu rijeku, prema kulturnom antropogenom krajobrazu u rubnim dijelovima s naseljima.

Za Muru je karakteristična velika dinamika i meandriranje te stvaranje velikog broja biotopa kratkog vijeka koji pružaju idealne uvjete za život velikom broju biljnih i životinjskih svojiti. Meandri i mrtvice ovog prostora imaju dobro razvijen vegetacijski pokrov od drveća, grmlja i močvarnog bilja. Dobro je razvijena i šumska vegetacija, a najčešće su šume hrasta lužnjaka i običnog graba, johe s dugoklasim šašem, vrba, topola i bagrema.

U posljednjih 15 godina zabilježeno je 39 vrsta riba od kojih prevladavaju šaranke te velik broj ugroženih vrsta ptica.

Od najznačajnijih ugroženih i zaštićenih biljnih vrsta na području uz rijeku Muru do sada su zabilježene: biljke iz porodice ljiljana i stanovnik poplavnih livada kockavica (*Fritillaria meleagris*). Ovo područje ima i veliku krajobraznu vrijednost pri čemu se očituje postupni prelazak prirodnog krajobraza (*gusta vegetacija uz rijeke, strme obale, sprudovi, meandri*) u područja pod utjecajem čovjeka (*livade i poljoprivredne površine*).

Slika 8: Zaštićeni krajolik Mure na području Općine Goričan

Izvor: Općina

– Flora i fauna

Veći dio područja Općine u pogledu prirodnih resursa proglašeno je zaštićenim područjem, zbog izuzetne vrijednosti za očuvanje biološke raznolikosti. Zapravo, cjelokupno područje Regionalnog parka Mura-Drava zbog izuzetne vrijednosti za očuvanje biološke raznolikosti, uvršteno je u područja

Ekološke mreže RH. Proglašenjem Ekološke mreže RH, Uredbom Vlade RH, ujedno je proglašena i ekološka mreža Natura 2000.

Uredbom su za svako pojedino područje ekološke mreže utvrđene ciljne vrste i stanišni tipovi zbog kojih se uspostavilo to područje ekološke mreže te je utvrđen kartografski prikaz područja.

Područja su podijeljena na međunarodno važna područja za ptice te područja važna za ostale divlje svojte i stanišne tipove. Svako područje sadrži ciljeve očuvanja, odnosno popis vrsta i stanišnih tipova zbog kojih je uvršteno u ekološku mrežu i na koje treba sagledati utjecaj zahvata, odnosno plana, prilikom ocjene prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu. Dodatno, svako područje ekološke mreže sadrži i smjernice za mjere zaštite koje se primjenjuju na sve fizičke i pravne osobe koje na područjima ekološke mreže koriste prirodna dobra i obavljaju radnje i zahvate.

Ekološki značajna područja Općine Goričan navedena su u tablici koja slijedi, a dokazuje da područje obiluje biološkom raznolikošću. Obzirom da priroda predstavlja temeljnu vrijednost i jedan je od najznačajnijih resursa, puno truda ulaže se u održivo korištenje prirodnih dobara, očuvanje prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti.

Regionalni Park na području Međimurske županije većim dijelom odnosi se na površine u privatnom vlasništvu i iako je javnost i lokalno stanovništvo upoznato s činjenicom zaštite, potrebno je dodatno informiranje stanovništva o situacijama i ograničenjima koja se javljaju u tom području.

Tablica 4: Popis svih svojti i stanišnih tipova na području Općine Goričan

ŠIFRA I NAZIV PODRUČJA	CILJNE VRSTE I STANIŠTA	OPĆINA/GRAD
HR2000364 Mura - važno područje za divlje svojte i stanišne tipove	DIVLJE SVOJTE	Donji Kraljevec Goričan Sveta Marija Donji Vidovec Donja Dubrava Prelog Kotoriba
	bolen (<i>Aspius aspius</i>)	
	vijun (<i>Cobitis elongatoides</i>)	
	kockavica (<i>Fritillaria meleagris</i>)	
	balonijev balavac (<i>Gymnocephalus baloni</i>)	
	vidra (<i>Lutra lutra</i>)	
	piškur (<i>Misgurnus fossilis</i>)	
	vretenca (<i>Odonata</i>)	
	sabljarka (<i>Pelecus cultratus</i>)	
	gavčica (<i>Rhodeus amarus</i>)	
	crnka (<i>Umbra krameri</i>)	
	STANIŠNI TIPOVI	
	neobrasle šljunčane riječne obale (sprudovi)	
	priobalne poplavne šume vrba i topola	
	prirodna euforna jezera s vegetacijom <i>Hydrocharition</i> ili <i>Magnopotamion</i>	

HR2000373 Kotoriba- šuma - važno područje za stanišne tipove	STANIŠNI TIPOVI	Goričan Prelog Kotoriba
	priobalne poplavne šume vrba i topola	
	poplavne šume hrasta lužnjaka, crne johe i poljskog jasena	
HR2000618 Muršćak- šuma - važno područje za stanišne tipove	STANIŠNI TIPOVI	Goričan
	priobalne poplavne šume vrba i topola	
	poplavne šume hrasta lužnjaka, crne johe i poljskog jasena	

Izvor: Ekološka mreža NATURA 2000, Državni zavod za zaštitu prirode

Razina zaštite na ukupnom području Regionalnog parka (*uključujući i Zaštićeni krajolik rijeke Mure*) uglavnom dopušta sve gospodarske i druge aktivnosti na području, ali iste moraju biti u skladu sa standardima javne ustanove koja upravlja zaštićenim područjem, Zakonom o zaštiti prirode te svim provedbenim aktima koji iz njega proizlaze, a propisuju mjere za očuvanje.

Iako je svrha zaštite područja očuvanje prirodnih tipova staništa ugroženih i posebnih vrsta bilja i životinja, krajobraznih vrijednosti i kulturno-tradicijske baštine, otvorene su i nove mogućnosti razvoja i to prije svega ekološke poljoprivrede, ekoturizma, kulture i rekreacije.

Detaljni popisi svih zaštićenih i ugroženih vrsta (*sisavaca, ptica, vodozemaca, riba, kukaca*) i staništa na području Općine mogu se naći i u Prostornom planu uređenja Općine Goričan.

2.1.3 Povijesna obilježja

Prvi spomen Međimurja seže u 1203. godinu i povelju kralja Emerika, u kojem se ujedno spominje i Mihovljan, današnje čakovečko naselje, dok se Posjed Goričan, u povijesnim smislu pod nazivom Kerechen, spominje 1255. godine prilikom opisa međuposjeda Rojc.

Samo naselje Goričan spominje se razmjerno kasno tek 1478. godine, kad je Međimurjem gospodarila obitelj Ernušt.

Naziv mjesta Goričan dolazi od riječi „Gor“, na što upućuje i niz sličnih toponima u neposrednoj blizini: Gorice, Gorenjak, Gorinka. Sve to upućuje na uzvisinu, mjesto na brijegu, gori, na mjesto koje je štitilo od čestih poplava. Rezultati arheoloških istraživanja u samom mjestu i u njegovoj neposrednoj okolini govore da je prostor Goričana bio naseljen još u pretpovijesti.

Na položajima Buci, Gmajna i Gorinka pronađeni su tumuli - grobovi iz željeznog doba, datirani u doba između 7. i 4. st. prije Krista. Iskopavanja u samom mjestu i na okolnim lokalitetima potvrdila su intenzivan život u željeznom dobu na prostoru današnjeg Goričana.

U doba gospodarstva obitelji Zrinski u 16. i 17. st. u Goričanu je bio njihov marof. Budući da je to razdoblje neposredne turske opasnosti, Zrinski su utemeljili osobit upravni sustav u Međimurju, svojem najvažnijem posjedu. Taj se upravni sustav zadržao i u doba komorske uprave nakon sloma

Zrinsko – frankopanskog ustanka. Goričan je tada bio sjedište vojvodama. Vojvodati su utemeljeni i sa sjedištem u Kotoribi i u Novakovcu, dakle na rijeci Muri. U ostalim sredinama u Međimurju kao i upravne jedinice utemeljeni su španati i judikati.

U vojvodat Goričan pripadalo je selo Hodošan i napušteno selo Đurđijanec. U Goričanu su tada bila 43 kućedomaćna, a najviše njih držali su po četvrtinu ili osminu selišta. Do 1691. godine Goričan je bio u posjedu Adama Zrinskog, a tada je i taj dio Međimurja došao pod upravu kraljevske komore.

U Goričanu je 1720. godine bilo 28 vojničkih posjeda, a 1728. godine uz njih i 42 kmeta i 39 želira. Poznato je da su Goričanci oduvijek voljeli konje. Te godine imali su 324 konja, 38 volova, 228 krava, 318 svinja i čak 5 mlinova. Uzgojena su 94 centa duhana, a 25 žitelja bavilo se nekom vrstom obrta ili trgovine.

Između čakovečkog vlastelinstva i sela Gorčan potpisan je 07. listopada 1771. godine ugovor kojim su precizirana prava i obaveze stanovnika Goričana prema čakovečkom vlastelinstvu. Ugovor je prethodio novom urbaru sela Goričan koji je donesen 1776. godine.

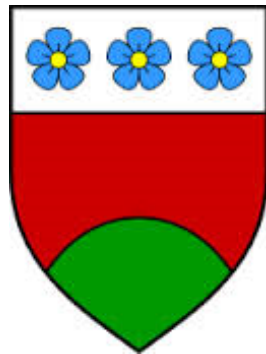
Zanimljivo je da je u Međimurju provedena vrlo opsežna anketa o pravima i obavezama podložnika uoči donošenja novih urbara. U ime čakovečkog vlastelinstva ugovor je potpisao upravitelj Adam pl. Peremenyi, a za Goričan, prisežnici Lovro Vajdić, Matija Kos, Antun Mežnar, Juraj Hranjec, Matija Boti i Mihalj Blažonec. Ugovor je pisan hrvatskim jezikom i ima 13 točaka. Svim stanovnicima Goričana, a proglašeni su podložnicima slobodnog seljenja, zemljišni posjedi i prava na drva i ispašu ostala su ugovorom neokrnjena. Ostavljeno im je pravo na najam krčme, mesnice, broda i mlinova. Za 926 forinti i 40 krajcera godišnje otkupili su naturalna davanja.

Mjesto Goričan osim što čini Općinu ima i svoju župu Sv. Leonarda, koja je utemeljena u Goričanu 1789. godine, a prije toga je mjesto pripadalo župi sa sjedištem u Svetom Juriju u Trnju. Na mjestu današnje župne crkve stajao je nekad kip Sv. Leonarda. Kip je navodno dala podignuti grofica Zrinski. Drugi tvrde da su kip dali podignuti Hrvati koji su se uspjeli osloboditi turskog zatvorenništva, a dali su zagovor Svetom Leonardu. Kapela Sv. Leonarda, buduća župna crkva, sagrađena je 1770. godine. Danas je to jednobrodna barokna crkva s tri oltara: Sv. Leonarda, Sedam žalosti Majke Božje s kipom i Svetog Križa.

– Obilježja Općine Goričan

Grb Općine Goričan ima oblik trokutastog srolikog štita. U srebrno/bijeloj glavi štita nalaze se tri plava cvijeta potočnice, a u donjem dijelu (crvenom) nalazi se zeleni brijeg.

Zastava Općine Goričan je jednobojna, plave boje. U sredini zastave na sjecištu dijagonala nalazi se grb Općine obostrano obrubljen zlatno žutom trakom.

Pečat Općine Goričan je okruglog oblika s grbom RH u sredini tekстом „Republika Hrvatska“ u gornjem dijelu te tekстом „Međimurska županija“, „Općina Goričan“ i nazivom tijela ili upravnog odjela, u donjem dijelu.

Općina svoj dan obilježava svake godine 24. lipnja, kada se slavi Sv. Ivan Krstitelj. Proslava dana Općine uvijek je popraćena i održavanjem mnogih manifestacija i događanja.

2.1.4 Administrativno upravljanje

Općina Goričan ustrojena je temeljem Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, a ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela Općine definirani su Statutom (*objavljen u Službenom glasniku Međimurske županije br. 05/13*).

Općina Goričan je jedinica lokalne samouprave koja čini jedinstvenu povijesnu, gospodarsku, društvenu i prometnu cjelinu u okviru Međimurske županije, a njeno sjedište je u središtu naselja Goričan na adresi Trg svetog Leonarda 22, 40324 Goričan.

U okviru svog samoupravnog djelokruga Općina obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje
- prostorno i urbanističko planiranje
- komunalne djelatnosti
- brigu o djeci
- socijalnu skrb
- primarnu zdravstvenu zaštitu
- odgoj i osnovno obrazovanje
- kulturu, tjelesnu kulturu i sport
- zaštitu potrošača
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša
- protupožarnu i civilnu zaštitu
- promet na svom području
- ostale poslove sukladno posebnim Zakonima

Općina je samostalna u odlučivanju i donošenju akata u poslovima iz svog djelokruga, u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i Statutom.

Tijela Općine Goričan su:

- **Načelnik**
Izvršno je tijelo jedinice lokalne samouprave i zastupa Općinu.
- **Općinsko vijeće**
Predstavničko je tijelo jedinice lokalne samouprave koje broji 13 vijećnika. Mandat članova Općinskog vijeća, izabranim na redovnim izborima, traje četiri godine. Općinsko vijeće ima predsjednika i dva potpredsjednika koji se biraju iz redova vijećnika. Funkcija predsjednika i potpredsjednika vijeća je počasna funkcija za koju obnašatelji ne primaju plaću, već imaju pravo na naknadu troškova, u skladu s posebnom odlukom vijeća.
- **Jedinstveni upravni odjel Općine Goričan**
Upravnim odjelom upravlja pročelnik, kojeg na temelju javnog natječaja imenuje Općinski načelnik. Jedinstveni upravni odjel, izvršava zakone i druge propise te opće i pojedinačne akte Općinskog vijeća i Općinskog načelnika i odgovoran je za stanje u oblasti za koje je osnovan.

U cilju unapređivanja gospodarskog i društvenog razvoja Općina Goričan, u svom samoupravnom djelokrugu, može uspostavljati i održavati međusobnu suradnju s drugim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj i jedinicama lokalne i regionalne samouprave drugih država. Kada Općina Goričan ocjeni da postoji interes za uspostavu suradnje i mogućnost za njezino razvijanje, odluku o uspostavi međusobne suradnje, odnosno sklapanju sporazuma o suradnji, donosi Općinsko vijeće, na način i po postupku utvrđenom zakonom i Statutom.

Unutarnjim ustrojstvom tijela Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel, u sklopu kojeg su stalno zaposlene tri osobe:

1. pročelnik Jedinstvenog upravnog odjela
2. administrativni referent i
3. komunalni redar

Tijekom cijele godine Općina zapošljava djelatnike u sklopu mjere javnih radova Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i to za obavljanje komunalnih poslova po naselju (*košnja, održavanje javnih površina i groblja*).

Komunikaciju s javnošću i stanovnicima Općina ostvaruje i održava putem svoje službene internet stranice (*www.goriclan.hr*), na kojoj objavljuje osnovne informacije vezane uz djelokrug svoga rada te novosti, i tako je u neprekidnom kontaktu sa stanovnicima.

Također, Općina ima svoje informativno glasilo „Gorički listek“, koje izlazi jednom godišnje (*obično u vrijeme Božića i Nove godine*), a dostupno je i na službenoj internet stranici Općine, ali i u tiskanom izdanju (*svaki broj tiskan je u 1000 primjeraka i dijeli se po naselju na način da svako domaćinstvo dobije jedan primjerak*).

Također, svu službenu dokumentaciju Općina šalje na objavu u Službeni glasnik Međimurske županije te je sve dostupno na internet stranici Međimurske županije.

– Poduzeća u potpunom ili djelomičnom vlasništvu Općine

Općina Goričan nema niti jedno poduzeće koje je u njenom 100% vlasništvu.

Vlasničke udjele Općina Goričan ima u sljedećim tvrtkama:

1. Komunalno poduzeće OKP GORINKA d.o.o. Goričan (49%)- poduzeće se bavi pružanjem komunalnih usluga poput održavanja javnih površina, košnje, zimske službe i sl.
2. Međimurske vode d.o.o. (1,56%)
3. Međimurje plin d.o.o. (2,7%)

– Upravljanje imovinom u vlasništvu Općine

U svom vlasništvu Općina Goričan ima:

1. stan površine oko 35 m², u kojem je trenutno smještena obitelj socijalnog statusa
2. objekt dječjeg vrtića- sklopljen je ugovor o zakupu s privatnom tvrtkom Dječji vrtić Ružica
3. prostor u kojem je smještena Hrvatska pošta- ugovor o zakupu zaključen je do kraja 2014. godine s mogućnošću produljenja
4. poslovni prostor na graničnom prijelazu Goričan- prostor je površine oko 60 m² i trenutno se ne koristi
5. objekt na sportskom igralištu- kompletno uređen i rekonstruiran sredstvima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU te općine Goričan (*za investiciju rekonstrukcije utrošeno je oko 500.000,00 kn*)
6. grobnu kuću
7. apartman u Selcu (*u suvlasništvu s Gradom Prelogom*) površine oko 16 m²

– Strateški dokumenti

Od značajnih plansko-strateških dokumenata Općina ima samo Prostorni plan uređenja Općine Goričan (*„Službeni glasnik Međimurske županije broj 6/05, 4/06 i 12/12*). Prostorni plan donesen je 2005. godine, a do sada je doživio dvije izmjene.

Osim spomenutog dokumenta, kojim su definirane ključne smjernice dugoročno održivog upravljanja i korištenja cjelokupnog raspoloživog prostora Općine, budući razvoj Općine je u kontekstu ove

Strategije usklađen sa zaključcima i/ili razvojnim usmjerenjima definiranim u sljedećim strateškim dokumentima:

1. Strategiji Europa 2020
2. Regionalnom operativnom programu (ROP) Međimurske županije za razdoblje 2006.-2013.
3. Razvojnoj strategiji Međimurske županije 2011.-2013.
4. Strategiji ruralnog razvoja Međimurske županije
5. Prostornom planu uređenja Međimurske županije

Temeljnim strateškim dokumentom EU za programsko razdoblje 2014-2020, **Strategijom Europa 2020**, definirana su tri osnovna prioriteta razvoja Europske unije:

1. PAMETAN RAST- da bi pratila globalnu utrku i bila konkurentna, EU svoj rast mora temeljiti na znanju i inovacijama, jer upravo oni donose konkurentsku prednost, veću dodanu vrijednost, novi rast i zapošljavanje.
2. ODRŽIV RAST- Društvo i gospodarstvo moraju poštovati okoliš, smanjiti negativne učinke na okoliš i klimatske promjene, prilagoditi se činjenici da su prirodni resursi i sirovine ograničeni.
3. UKLJUČIV RAST- EU traži da u rastu budu uključene sve države članice, sve regije, sve društvene skupine, svaki pojedinac te da korist budućeg rasta bude što rasprostranjenija i da je što veća zaposlenost.

Regionalni operativni program (ROP) Međimurske županije za razdoblje 2006.-2013. najveću važnost pridaje znanju i tehnologiji te očuvanju i unapređenju postojećih osnovnih snaga Međimurske županije – razvijenom malom i srednjem poduzetništvu, uspješnim velikim tvrtkama u sektorima prehrane, graditeljstva i prerade metala, rastućoj specijalizaciji u poljoprivredi, dobrom geografskom položaju i unutarnjoj prometnoj povezanosti, dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti, očuvanoj prirodi i bogatoj kulturnoj baštini, dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti škola, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova, otvorenosti za suradnju u razvoju te jačanju djelovanja i utjecaja civilnog društva.

Regionalnim operativnim programom utvrđena su tri strateška cilja Međimurske županije:

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva
2. Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj
3. Očuvanje okoliša i gospodarenje prirodnim resursima i kulturnom baštinom

Razvojna strategija Međimurske županije krovni je dokument čija je osnovna svrha usmjeravanje razvojnih procesa u Međimurskoj županiji s ciljem osiguravanja uvjeta za održiv rast i razvoj te u konačnici postizanje veće kvalitete života svih stanovnika. Trenutno je na snazi strategija za razdoblje 2011.-2013., ali je u postupku izrade nova, za razdoblje 2014.-2020., a koja će biti usklađena s ciljevima Strategije Europa 2020.

Razvojnom strategijom Međimurske županije 2011.-2013. određeni su dugoročni ciljevi, prioriteti i mjere za njihovo ostvarivanje. Definirana su četiri strateška cilja, a to su:

1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva
2. Jačanje ljudskih potencijala i unapređenje kvalitete života
3. Očuvanje okoliša i gospodarenje prirodnim resursima
4. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem

Strategijom je također, definirana vizija razvoja Međimurske županije i ona glasi:

"Međimurje, županija snažnog poduzetništva zasnovanog na znanju i inovacijama, očuvane prirodne i kulturne baštine te visoke kvalitete života".

Obzirom da su utvrđene potrebe mnogo veće nego što je moguće ostvariti kroz proračun, znatnu priliku predstavljaju raspoloživi EU fondovi. Svi projekti koji se prijavljuju na natječaje za sredstva iz fondova EU moraju biti usklađeni sa županijskom razvojnom strategijom i moraju odgovarati postavljenim prioritetima i mjerama.

Glavni cilj **Strategije ruralnog razvoja Međimurske županije** je poboljšanje kvalitete življenja i učinkovitosti pri uporabi prirodnih resursa i ljudskog kapitala u ruralnim područjima županije i to kroz:

1. održivi razvoj poljoprivrede i turizma, s naglaskom na poboljšanje kvalitete lokalnih proizvoda i usluga
2. poboljšanu bazu ljudskih resursa i institucionalni kapacitet za sudjelovanje i doprinos ruralnom razvoju
3. očuvanje prirodnog i kulturnog nasljeđa ruralnih područja u Međimurju

Prostorni plan uređenja Međimurske županije, kao osnovni dokument o uređenju prostora s iskazanim ciljevima prostornog razvoja, organizacije, zaštite i korištenja prostora, temelji se na strateškim ciljevima globalne organizacije i funkcionalnih sklopova, određenim u osnovnom

dokumentu prostornog uređenja – Strategiji prostornog uređenja i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske. Prostorni plan sadrži i definira:

1. polazišta – date su mogućnosti prostora, stanovništva, gospodarske strukture Županije
2. ciljeve prostornog razvoja – razrađuje sustav naselja i njihovog značenja u prostoru Županije, sustav razvoja komunalne i društvene infrastrukture; određuje osnove za uređenje i zaštitu prostora
3. plan prostornog razvoja – utvrđuje mjere i smjernice za gospodarski razvoj, očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, utvrđuje mjere za unapređenje i zaštitu okoliša i druge elemente od važnosti za prostor Županije
4. odredbe za provođenje

– Financiranje lokalne samouprave

Sredstva za obavljanje poslova iz svog djelokruga rada Općina osigurava vlastitim proračunom, ali se financira i iz Državnog proračuna te drugih izvora prihoda u skladu sa Zakonom.

Financiranje Općine za ovu godinu osigurano je sredstvima Proračuna koji je donesen za 2014. godinu. Iznos ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka predviđenih za 2014. je prvotno bio 7.400.000,00 kn, no nakon izmjena i dopuna određen je iznos od 5.757.100,00 kn.

Općinsko vijeće je na 7. Sjednici održanoj 16. travnja 2014. godine donijelo I. izmjene i dopune proračuna za 2014. godinu, kojim su se planirani prihodi i primici umanjili za 1.642.900,00 kn. Razlog izmjena proračuna posljedica je održanog lokalnog referenduma na temu izgradnje kompostane u Poljoprivredno-gospodarskoj zoni na kojem su se stanovnici Općine izjasnili protiv gradnje takvih sadržaja na području Općine.

Oko 36% sredstava (2.044.000,00 kn) Općina planira ostvariti kroz prihode od poreza, 31% sredstava (1.757.100,00 kn) putem primljenih pomoći iz inozemstva i nacionalnog proračuna te 20% od raznih administrativnih pristojbi, doprinosa i naknada (1.175.000,00 kn). Svega 7% sredstava (423.500,00 kn) Općina planira ostvariti kroz prihode od imovine (koncesije, zakupi, naknade, kamate i rente). Ovako mali udio sredstava izravna je posljedica nešto slabijih gospodarskih aktivnosti na području Općine te nedostatka vrijednijih općinskih nekretnina.

Ukupna rashodovna strana proračuna nešto je manja od ukupne prihodovne, za 135.000,00 kn što predstavlja sredstva namijenjena plaćanju kredita i kamata (izdaci za financijsku imovinu Općine i otplate zajmova). Općina planira sve rashode poslovanja (64% ukupnog proračuna) pokriti prihodima od poreza, raznih administrativnih pristojbi i naknada, kazni i ostalih upravnih mjera.

Rashodi za zaposlene (574.800,00 kn) čine 10% proračuna. Na materijalne rashode otpada 1.800.300,00 kn odnosno 31%, što uključuje troškove poput održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture i zaštite okoliša (groblje, javne površine, lokalne ceste), javne usluge poput izrade Monografije Goričana i IPA projekta Mađarska-Hrvatska „EGTS Mikroregija“.

Na financijske rashode otpada 52.000,00 kn (1% ukupnog proračuna), dok na različite oblike subvencija otpada 50.000,00 kn (1% ukupnog proračuna) i odnose se na subvencije poljoprivrednicima.

Iznos od 815.000,00 kn (14% ukupnog proračuna) namijenjen je za pomoć tj. naknade građanima i kućanstvima i to za kao subvencije studentima, socijalnu skrb kao pomoć obiteljima i sufinanciranje dječjeg vrtića.

Iznos od 416.500,00 kn (7% ukupnog proračuna) namijenjen je ostalim rashodima, donacijama i izvanrednih rashoda, poput potpora radu političkih stranaka te radu kulturnih, civilnih sportskih i ostalih udruga.

Na rashode za nefinancijsku imovinu otpada 1.913.500,00 kn ili 33% ukupnih rashoda. Od ukupnog iznosa 270.000,00 kn predviđeno je za radove na uređenju Društvenog doma i zgrada kulturnih institucija, 200.000,00 kn na komunalnu infrastrukturu u Poljoprivredno-gospodarskoj zoni i Gospodarskoj zoni ISTOK, dio sredstava predviđeno je za energetske certificiranje zgrada i javnu rasvjetu, dio za javne potrebe u kulturi (*nabavu opreme za puhački orkestar, mažoretkinje, twirling klub, HKUD Goričan te ostale udruge*), nabavu opreme za dječji vrtić, rekonstrukciju apartmana u Selcu i sl.

Ukupni predviđeni iznos za investicijske projekte je 558.700,00 kn. Od ukupnog iznosa 145.000,00 kn predviđen je za sufinanciranje IPA projekta Mađarska-Hrvatska „Europa za građane“, 25.000,00 kn predviđeno je za projekt Tematskog parka, iznos od 200.000,00 kn predviđen je za pripremu dokumentacije za prijavu na EU fondove te iznos od 188.700,00 kn osiguran je za provedbu IPA projekta Mađarska-Hrvatska „EGTS Mikroregija“.

Proračun u rashodovnom dijelu pokazuje jasnu orijentiranost Općine u razvoj i unapređenje infrastrukture s ciljem poboljšavanja kvalitete života stanovnika Općine. Također, iz proračuna je vidljiva uspješnost Općine u provedbi EU projekata i projekata međunarodne suradnje, a evidentna je i daljnja spremnost same Općine da priprema projekte koje će prijavljivati na natječaje raspoloživih EU fondova.

Planom proračuna za 2015. i 2016. godinu vidljiv je trend pada prihoda (*ne očekuju se značajnije darovnice iz inozemstva*) i rashoda.

Tablica 5: Proračun Općine za 2013. i 2014. te plan za 2015. i 2016. godinu

konto	Stavka	2013.	2014.	2015.	2016.
6	Prihodi poslovanja	5.295.000,00	5.407.100,00	5.110.000,00	5.083.000,00
61	Prihodi od poreza	1.848.000,00	2.044.000,00	2.000.000,00	2.000.000,00
63	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	1.787.000,00	1.757.100,00	1.400.000,00	1.270.000,00
64	Prihodi od imovine	395.500,00	423.500,00	500.000,00	550.000,00
65	Prihodi od upravnih i admin. pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	1.257.000,00	1.175.000,00	1.200.000,00	1.250.000,00
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	7.500,00	7.500,00	10.000,00	13.000,00
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	350.000,00	350.000,00	450.000,00	350.000,00
71	Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne	300.000,00	300.000,00	400.000,00	300.000,00
72	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	50.000,00	50.000,00	50.000,00	50.000,00
	Ukupni prihodi (6+7)	5.645.000,00	5.757.100,00	5.560.000,00	5.433.000,00
3	Rashodi poslovanja	3.090.300,00	3.708.600,00	3.217.000,00	3.308.000,00
31	Rashodi za zaposlene	464.800,00	574.800,00	580.000,00	580.000,00
32	Materijalni rashodi	1.347.000,00	1.800.300,00	1.395.000,00	1.485.000,00
34	Financijski rashodi	74.000,00	52.000,00	45.000,00	46.000,00
35	Subvencije	70.000,00	50.000,00	20.000,00	20.000,00
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	775.000,00	815.000,00	770.000,00	770.000,00
38	Ostali rashodi	359.500,00	416.500,00	407.000,00	407.000,00
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.954.700,00	1.913.500,00	2.543.000,00	2.375.000,00
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne	–	165.000,00	48.000,00	100.000,00
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.954.700,00	1.748.500,00	2.495.000,00	2.275.000,00
	Ukupni rashodi (3+4)	5.045.000,00	5.622.100,00	5.760.000,00	5.683.000,00

Izvor: Općina Goričan

Iz analize stanja prepoznati su sljedeći razvojni problemi i potrebe koji se trebaju odraziti kroz Strategiju:

PROBLEMI	POTREBE
– nedovoljni administrativni kapaciteti za upravljanje razvojem Općine	– zaposliti dodatne djelatnike u Općini – dovršiti rekonstrukciju Društvenog doma (objekta u kojem su smješteni uredi Općine) – riješiti imovinsko pravne odnose s RH (prijenos zemljišta u poduzetničkim zonama na Općinu)

2.2 DEMOGRAFSKA OBILJEŽJA

Međimurska županija s ukupnom površinom od 730 km², svrstana je u najgušće naseljenu županiju Republike Hrvatske, na čijem području živi ukupno 113.804 stanovnika.

Dok je na nivou RH prosječna gustoća naseljenosti 76 stanovnika po km², na području Međimurske županije ona je 156 stanovnika po km², a na području Općine Goričan 132,24 stanovnika po km².

Prema posljednjem službenom Popisu stanovništva koji se provodio 2011. Godine, Općina Goričan broji 2823 stanovnika, od kojih 50,83% čine žene i 49,17% muškarci (1388 muških i 1435 ženskih stanovnika).

Tablica 6: Broj stanovnika Općine Goričan

TERITORIJALNA JEDINICA	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	Ž	M
RH	4.284.889	2.218.554	2.066.335
Međimurska županija	113.804	58.203	55.601
Goričan	2.823	1.435	1.388

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Demografska kretanja u broju stanovnika u odnosu na Popis stanovništva iz 2001. godine, ali i one provedene ranijih godina, ukazuju na manji trend depopulacije. Samo u 2001. godini Općina Goričan je brojila 3148 stanovnika (1547 muških i 1601 ženskih stanovnika), što je pad od 550 stanovnika.

Tablica 7: Trend kretanja u broju stanovnika na području Općine Goričan u razdoblju od 1981. – 2011. godine

GODINA	UKUPAN BROJ STANOVNIKA
1981.	3.256
1991.	3.221
2001.	3.148
2011.	2.823

Izvor: DZS, Popisi stanovništva

Dobna struktura stanovništva općenito pokazuje vitalnost stanovništva određenog prostora, a stanovništvo se prema dobi dijeli u tri osnovne skupine: mlado (0-19 godina), zrelo (20-59 godina) i staro (preko 60 godina).

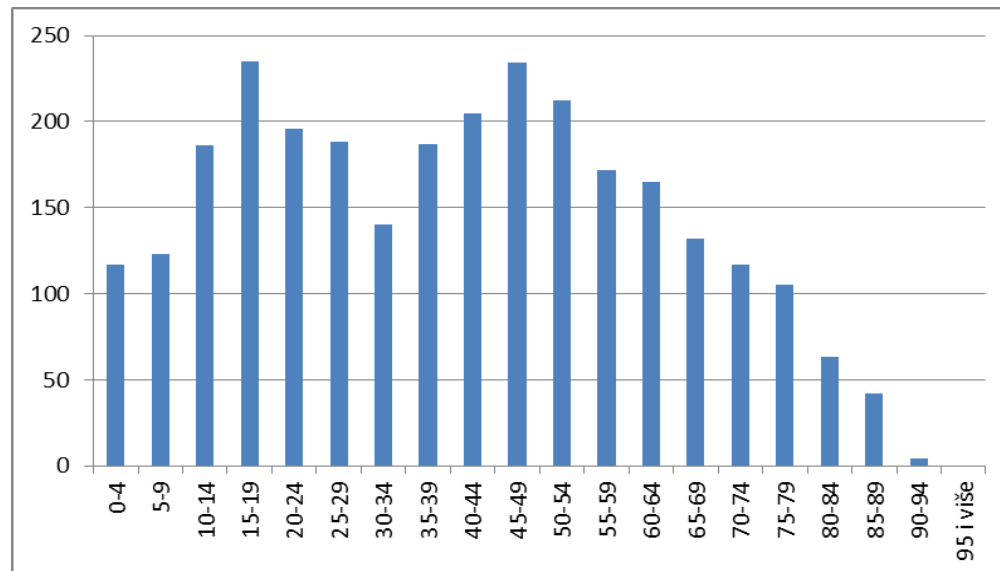
U Hrvatskoj je već duži niz godina prisutan trend demografskog starenja, kojeg karakterizira sve manji broj rođene djece i sve veći broj starog stanovništva. Prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine na području Općine živi 23,41% mladog, 54,34% zrelog i 22,25% starog stanovništva. Iz tablice o udjelu stanovnika po starosnoj dobi vidljivo je da u Općini Goričan prevladava zrelo i mlado stanovništvo.

Tablica 8: Udio stanovnika Općine Goričan prema dobnoj strukturi stanovništva

OPĆINA	mlado (0-19)	zrelo (20-59)	staro (preko 60)
Goričan	23,41%	54,34%	22,25%

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Graf 1: Broj stanovnika u Općini Goričan u odnosu na starosnu dob

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Na području Općine veći dio stanovnika (starijeg od 15 godina) ima završeno osnovno i srednjoškolsko obrazovanje, dok je udio visoko obrazovanih stanovnika (5,42%), kao i onih bez osnovnoškolskog obrazovanja (0,75%), vrlo mali.

Tablica 9: Stanovništvo Općine Goričan staro 15 i više godina prema obrazovnoj strukturi

TERITOR. JEDINICA	Bez škole	1-3 razreda osnovne škole	4-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
						Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
RH	62.092	34.786	249.081	773.489	1.911.815	595.233	212.059	371.472	11.702	5.965
MŽ	878	899	12.713	21.363	49.024	9.547	4.429	5.073	45	159
Goričan	18	10	334	645	1.260	130	60	69	1	0

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Tablica 10: Udio stanovništva Općine Goričan starijeg od 15 godina prema obrazovnoj strukturi

OPĆINA	bez obrazovanja	osnovno obrazovanje	srednjoškolsko obrazovanje	visoko obrazovanje
Goričan	0,75%	41,26%	52,57%	5,42%

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Na području Općine prema narodnosti stanovništvo je većinski hrvatsko (97,87%), dok je od manjina najzastupljenija romska manjina (1,49%). U sjeverozapadnom rubnom dijelu naselja Goričan

izgrađeno je romsko naselje koje je funkcionalno i infrastrukturno integrirano u područje naselja, a razvilo se na kultiviranom poljoprivrednom zemljištu.

Obzirom da broj stanovnika romskog naselja u Goričanu prelazi prostorne mogućnosti trenutne površine koje naselje zauzima, kroz socijalne programe Općina planira raditi na tome da se omogući dijelu postojećeg stanovništva naselja, ponajprije mladima, korištenje napuštenih, zapuštenih i/ili nekorištenih stambenih građevina kao i stambeno – gospodarskih (poljoprivrednih) sklopova u ostalim dijelovima Općine Goričan, a koji su zbog izgrađene infrastrukture pogodni za daljnje korištenje, prenamjenu ili gradnju zamjenskih stambenih građevina.

Tablica 11: Stanovništvo Općine Goričan prema narodnosti

NARODNOST	Udio (%)
Hrvati	97,87
Albanci	0
Austrijanci	0
Bošnjaci	0
Crnogorci	0
Česi	0,18
Mađari	0
Makedonci	0
Romi	1,49
Rusi	0,25
Slovinci	0,14
Srbi	0,04
Ukrajinci	0
ostali	0,04

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> – pad u ukupnom broju stanovnika Općine – mali udio visokoobrazovanih stanovnika – život pripadnika romske manjine u neprikladnim prostorima 	<ul style="list-style-type: none"> – stvoriti uvjete za ostanak stanovništva kroz ulaganja u infrastrukturu i povećane mogućnost zapošljavanja – povećati udio visokoobrazovanih stanovnika – povećati udio zaposlenosti stanovnika srednje životne dobi (<i>s naglaskom na mlado stanovništvo u dobi od 20-34 godine</i>) – omogućiti korištenje napuštenih, zapuštenih i/ili nekorištenih građevina stanovnicima pripadnicima romske manjine

2.3 GOSPODARSTVO

Prema podacima Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU na dan 27. prosinca 2013. godine po indeksu razvijenosti, Međimurska županija je s indeksom od 69,65% svrstana u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti manji od 75% prosjeka Republike Hrvatske, dok je sama Općina svrstana u III. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa razvijenosti između 75% i 100% prosjeka Republike Hrvatske i iznosi 80,04%.

Prema raspoloživim podacima Državnog zavoda za statistiku (Priopćenje od 14. veljače 2014.- Bruto domaći proizvod za RH, NKPJS-2. Razina i županije u 2011.) o bruto domaćem proizvodu na paritetu tekućih cijena, Međimurska županija ostvarila je ukupni BDP u iznosu od 963 milijuna €, što čini 2,18% ukupnog BDP-a na razini Republike Hrvatske. BDP po stanovniku na razini Međimurske županije iznosio je 8.459 € što čini gotovo 82% prosječnog BDP-a na razini Republike Hrvatske.

Prema podacima DZS-a, prosječna isplaćena neto plaća u 2011. godini na razini Međimurske županije iznosila je 4.380,00 kn, dok je na razini RH iznosila 5.429,00 kn. Podatak se odnosi na plaće u pravnim osobama u 2011. godini, a Međimurska županija je imala najniži prosjek na županijskoj razini u RH.

– Nezaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje- Područni ured Čakovec (*Bilten koji se izdaje na mjesečnoj razini, broj 3/2014*) u Općini Goričan je u siječnju 2014. godine bilo nezaposleno 184 osoba, od kojih je 54% muškaraca (100) i 46% žena (84).

Udio nezaposlenog stanovništva u ukupnom broju stanovnika na području Općine je relativno mali, a iznosi 6,52%, no cilj je dodatno smanjiti nezaposlenost.

Iz tablice je vidljivo da najveći broj nezaposlenih osoba ima završenu srednju ili osnovnu školu, a promatrano u kontekstu dobi stanovnika, većina nezaposlenih osoba spada u skupinu stanovnika srednje životne dobi (od 20-59 godina).

Tablica 12: Nezaposlene osobe Općine Goričan prema razini obrazovanja i spolu u siječnju 2014. godine

UKUPNO		bez škole i nezavršena osnovna škola		osnovna škola		SŠ (3 god) i škola za kv i vkv		SS (4 god i više) i gimnazija		viša škola i I.stupanj fakulteta		fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	
Broj	Ž	Broj	Ž	Broj	Ž	Broj	Ž	Broj	Ž	Broj	Ž	Broj	Ž
184	84	18	8	39	16	70	29	40	20	9	6	8	5

Izvor: HZZ Područni ured Čakovec, Mjesečni statistički bilten, godina XX /2014., broj 1)

Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2011. godine udio nezaposlenih osoba starijih od 15 godina u Općini Goričan iznosio je 6,3%, što je promatrano u kontekstu Županije (6,9%), ali i RH (8%),

pozitivno, jer je ispod prosjeka. U ukupnom broju nezaposlenih osoba muškarci čine većinu, kako na nivou RH, tako i na nivou Županije, pa i same Općine Goričan gdje je taj udio 60,7%.

Radno aktivno stanovništvo, zaposleni, na području Općine čine 43,5% (1042 stanovnika), dok je 50,3% (1205 stanovnika) radno neaktivno, što znači da su to umirovljenici, učenici, studenti, osobe koje se bave obvezama u kućanstvu i ostale neaktivne osobe. Od ukupno broja radno neaktivnog stanovništva 38,3% odnosi se na muškarce, dok je udio žena puno veći i iznosi 61,7%. Utvrđeni udjeli prema spolu uglavnom su usporedivi s prosjekom na državnoj i županijskoj razini i ne odstupaju značajno niti u jednom smjeru.

Tablica 13: Stanovništvo Općine Goričan staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti i spolu

PODRUČJE	Spol	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni			Ekonomski neaktivni					Nepoznato
				ukupno	nezaposleni, traže prvo zaposlenje	nezaposleni, traže ponovno zaposlenje	ukupno	umirovljenici	osobe koje se bave obavezama u kućanstvu	učenici ili studenti	ostale neaktivne osobe	
RH	sv	3.632.461	1.503.867	292,28	51,718	240,564	1.834.014	1.063.484	214,715	326,345	229,47	2,298
RH	m	1.731.610	811,563	157,17	26,425	130,748	761,664	472,529	11,088	155,554	122,493	1,21
RH	ž	1.900.851	692,304	135,11	25,293	109,816	1.072.350	590,955	203,627	170,791	106,977	1,088
MŽ	sv	94,583	42,253	6,569	1,214	5,355	45,717	25,942	5,962	8,155	5,658	44
MŽ	m	45,751	23,852	3,81	660	3,15	18,066	10,656	357	3,858	3,195	23
MŽ	ž	48,832	18,401	2,759	554	2,205	27,651	15,286	5,605	4,297	2,463	21
Goričan	sv	2,397	1,042	150	22	128	1,205	688	161	254	102	-
Goričan	m	1,177	625	91	10	81	461	279	6	124	52	-
Goričan	ž	1,22	417	59	12	47	744	409	155	130	50	-

Izvor: Popis stanovništva 2011.

Tablica 14: Udio stanovništva starog 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti i spolu

PODRUČJE	Udio zaposlenih u ukupnom broju stanovnika			Udio nezaposlenih u ukupnom broju stanovnika			Udio ekonomski neaktivnih u ukupnom broju stanovnika		
	UKUPNO	M	Ž	UKUPNO	M	Ž	UKUPNO	M	Ž
RH	41,4%	54,0%	46,0%	8,0%	53,8%	46,2%	50,5%	41,5%	58,5%
MŽ	44,7%	56,5%	43,5%	6,9%	58,0%	42,0%	48,3%	39,5%	60,5%
Goričan	43,5%	60,0%	40,0%	6,3%	60,7%	39,3%	50,3%	38,3%	61,7%

Izvor: autor prema rezultatima Popisa stanovništva 2011.

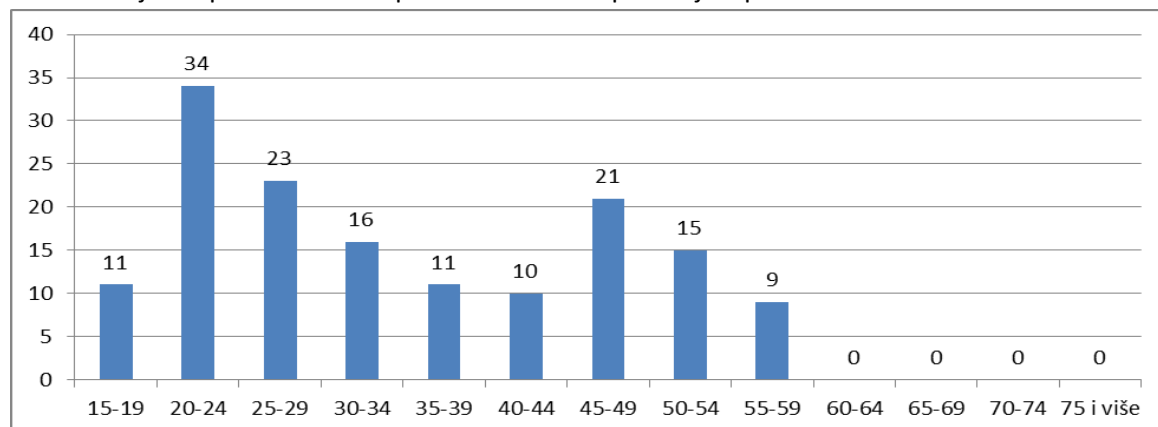
Promatrajući broj nezaposlenih stanovnika starijih od 15 godina i to u kontekstu starosti, najveći udio nezaposlenih stanovnika Općine Goričan je u dobi od 20 do 34 godine (48,7%) i od 45 do 54 godine (24%).

Tablica 15: Broj i udio nezaposlenih osoba prema starosti na području Općine Goričan

STAROST	BROJ STANOVNIKA	UDIO
15-19	11	7,3%
20-24	34	22,7%
25-29	23	15,3%
30-34	16	10,7%
35-39	11	7,3%
40-44	10	6,7%
45-49	21	14,0%
50-54	15	10,0%
55-59	9	6,0%
60-64	-	-
65-69	-	-
70-74	-	-
75 i više	-	-
UKUPNO	150	100,0%

Izvor: autor prema rezultatima Popisa stanovništva 2011.

Graf 2: Broj nezaposlenih osoba prema starosti na području Općine Goričan

Izvor: autor prema rezultatima Popisa stanovništva 2011.

– Poduzetništvo

Na području Općine Goričan prema podacima Hrvatske gospodarske komore ukupno djeluje 67 poduzetnika pravnih osoba koji ukupno zapošljavaju 852 osobe. Većina poduzeća je iz domene trgovine (15), prerađivačke industrije (12) i ugostiteljstva (12), dok najveći broj zapošljavaju poduzetnici s područja prerađivačke industrije (655), građevinarstva (46), trgovine (43), prijevoza i skladištenja (42) te ugostiteljstva (34).

Govoreći o pravnom obliku poduzetnika najveći broj je registriran kao društvo s ograničenom odgovornošću i to njih 49, od ukupno 67. Također, na području Općine Goričan 9 poduzetnika registrirano je kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, 4 kao ustanova, 4 kao zadruga te 1 kao dioničko društvo.

Na području Općine Goričan djeluju dva srednja i jedan veliki poduzetnik (proizvodne tvrtke):

1. PAVLIC ASFALT BETON d.o.o. Goričan (*zapošljava oko 100 osoba*)
U sklopu tvrtke smješten je i najmoderniji speedway stadion u ovom dijelu Europe, na kojem se održavaju speedway utrke svjetskog ranga.
2. Arteferro Dohomont d.o.o. Goričan (*metaloprerađivačka industrija- zapošljava oko 250 osoba*)
3. MEISO d.o.o. Goričan (*proizvodnja cipela- zapošljava oko 280 osoba*)

Od ostalih malih poduzetnika s područja Općine (*koji zapošljavaju 25-30 osoba*) za istaknuti je tvrtke poput:

1. EURO KLIMA d.o.o. Goričan (*izrada i montaža elemenata za ventilaciju i klimatizaciju*)
2. Ventilacijski sistemi Mikec d.o.o. (*proizvodnja, veleprodaja i montaža dijelova opreme za ventilaciju i kompletnih ventilacijskih sistema*)
3. Euro metali Horvat d.o.o. (*proizvodnja ostalih metalnih cisterni, rezervoara i sličnih posuda*)
4. Lepoglavec d.o.o. (*proizvodnja plastičnih kada i kupaonske galanterije*)

Tablica 16: Pregled poduzetnika (pravnih osoba) po NKD djelatnostima s brojem osoba koje zapošljavaju

Djelatnost	Goričan	
	broj poduzetnika	broj zaposlenih
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5	1
B Rudarstvo i vađenje		
C Prerađivačka industrija	12	655
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija		
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša		
F Građevinarstvo	5	46
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	15	43
H Prijevoz i skladištenje	6	42
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	12	34
J Informacije i komunikacije		
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja		
L Poslovanje nekretninama		
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	5	2
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1	24
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje		
P Obrazovanje	3	5
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi		
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1	0
S Ostale uslužne djelatnosti		
nema podataka	2	0
UKUPNO	67	852

Izvor: HGK, ožujak 2014. godina

Prema podacima Hrvatske obrtničke komore na području Općine je na kraju 2013. godine bilo registrirano 15 aktivnih obrtnika i to najviše u području građevinarstva (5).

U odnosu na prethodnu godinu zabilježen je značajni pad u broju obrtnika na području i to za 28% (*šest obrtnika manje*). Općina Goričan je Međimurskoj županiji imala najveći pad u broju obrtnika od svih ostalih jedinica lokalne samouprave u Međimurskoj županiji.

Obzirom na mali broj obrtnika nije moguće izdvojiti značajnije poduzetnike, no ističu se frizerski saloni, trgovine prehrambene mješovite robe, autoservis te nekoliko autoprijevoznika.

Tablica 17: Struktura obrta prema djelatnostima

Djelatnost	Goričan
Proizvodno obrtništvo	-
- proizvodnja tekstila	-
- proizvodnja od drveta	-
- proizvodi od metala	-
- proizvodnja električne opreme	-
- proizvodnja od gume i plastike	-
- proizvodnja hrane i pića	-
- ostali nemetalni mineralni proizvodi	-
- ostale proizvodne djelatnosti	-
Građevinarstvo	5
Trgovina na malo	2
Ugostiteljstvo	1
Promet	3
Popravak motornih vozila	1
Popravak predmeta za osobnu upotrebu	-
Ostale uslužne djelatnosti	3
Poljoprivreda	-
UKUPNO	15

Izvor: HOK, 2013. godina

Prema podacima iz FINA-e za 2012. godinu, na području Općine djelovalo je 33 poduzetnika.

Podaci o broju poduzetnika dobiveni iz FINA-e i broju pravnih osoba se razlikuju temeljem činjenice da FINA vodi podatke samo o poduzetnicima koji su dostavili financijska izvješća za predmetnu godinu.

Od evidentiranih 33 poduzetnika njih 24 poslovalo je s dobiti, dok ih je 9 poslovalo s gubitkom. Navedeni subjekti zapošljavali su 744 djelatnika, 6,7% manje u odnosu na 2011. godinu.

Ukupni prihodi navedenih poduzetnika iznosili su 113,1 milijuna kuna, što je za 2,3% više u odnosu na 2011. godinu, no istovremeno su se povećali rashodi za 4,5% te je dobit poduzetnika smanjena za 61,7% i u 2012. godini je iznosila 1,36 milijuna kuna.

Ukupno ostvareni gubici iznosili su 0,9 milijuna kuna, odnosno 31,9% manje u odnosu na 2011. godinu.

Prosječna neto plaća povećana je u 2012. godini za 14,1%, a iznosila je 2.906 kn što je značajno manje od prosječne neto plaće isplaćene na razini RH.

Evidentirani poduzetnici povećali su izvezenu vrijednost roba i usluga za 3,8%, istovremeno je zabilježen pad uvoza za 10,8%, što je povećalo trgovinski saldo za 16,8%.

Najveći pad promatranih pokazatelja zabilježen je u investicijama u dugotrajnu imovinu od 90,6%. Ukoliko razinu investicija u dugotrajnu imovinu usporedimo s onima na državnoj razini, gdje je pad iznosio 5,7%, evidentni su značajno lošiji rezultati na općinskoj razini.

Tablica 18: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika za 2012. godinu

Naziv	Ukupno svi poduzetnici		
	2011.	2012.	Indeks
Broj poduzetnika		33	
Broj dobitaša		24	
Broj gubitaša		9	
Broj zaposlenih	789	744	94,3
Ukupni prihodi	110.604	113.109	102,3
Ukupni rashodi	107.463	112.294	104,5
Dobit prije oporezivanja	4.448	1.718	38,6
Gubitak prije oporezivanja	1.307	903	69,1
Porez na dobit	907	362	39,9
Dobit razdoblja	3.541	1.356	38,3
Gubitak razdoblja	1.307	903	69,1
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	2.234	454	20,3
Izvoz	69.315	71.967	103,8
Uvoz	32.507	28.987	89,2
Trgovinski saldo (izvoz minus uvoz)	36.808	42.980	116,8
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	16.875	1.591	9,4
Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom	2.540	2.906	114,4

Izvor: FINA

Općina Goričan Prostornim planom ima predviđene četiri gospodarske/poduzetničke zone:

1. Industrijska zona ČARDA
2. Zona granični prijelaz Goričan
3. Poljoprivredno gospodarska zona istočno od Goričana

4. Gospodarska zona ISTOK

Zone Čarda i granični prijelaz Goričan su u funkciji, a njihova popunjenost je gotovo 100 %.

Zemljište u Poljoprivrednoj gospodarskoj zoni je u vlasništvu RH, ali je trenutno u postupku rješavanje imovinsko pravnih odnosa u smislu njegova prebacivanja s RH na Općinu Goričan. zbog se o površini od 4,3 ha, koja je parcelacijom podijeljena na tri čestice.

U Gospodarskoj zoni ISTOK dio parcela je također, u vlasništvu RH i također, trenutno je u postupku prijenos vlasništva na Općinu Goričan. Po rješenju pravno imovinskih odnosa s RH planirana je provedba parcelacije, a ujedno Općina planira proširenje zone za oko 70 ha.

Općina Goričan je tijekom 2011. godine u sklopu IPA programa Mađarska- Hrvatska provela projekt Industrijski park u vrijednosti 93.000,00€. Navedenim projektom Općina je izradila i financirala kompletnu projektnu dokumentaciju za izgradnju komunalne infrastrukture u navedenim zonama.

Komunalna infrastruktura nije još u potpunosti izgrađena u svim zonama (*plinovod, vodovod, kanalizacija*), pa Općina ima već i za 2014. godinu predviđene projekte njihove izgradnje. Projekti su planirani da budu i prijavljeni na neki od natječaja MINPO za sufinanciranje investicija ove vrste:

- Izgradnja komunalne infrastrukture u Poljoprivredno-gospodarskoj zoni- 100.000,00 kn
- Izgradnja komunalne infrastrukture u Gospodarskoj zoni ISTOK- 100.000,00 kn

Iako se u službenim evidencijama (Sudskom registru) još uvijek nalaze dvije zadruge koje djeluju na području Općine, prema informacijama s kojima Općina raspolaže, radi se o zadrugama koje zapravo u stvarnosti ne bilježe nikakvu gospodarsku aktivnost te su u postupku gašenja. Riječ je o sljedećim zadrugama:

1. **Braniteljska zadruga Farmer**- uzgoj bobičastog, orašastog i ostalog voća
2. **Zadruga Pelet**- proizvodnja ostalih proizvoda od drva, proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - mali broj obrtnika (<i>s tendencijom pada</i>) - ne postojanje značajnijih oblika udruživanja poduzetnika 	<ul style="list-style-type: none"> - organizirati poduzetnike u specifične oblike udruženja zbog postizanja veće konkurentnosti na tržištu - izgraditi komunalnu infrastrukturu u gospodarskim zonama (<i>kanalizacija, vodovod i plinovod</i>) - riješiti pravno imovinske odnose s RH vezano uz zemljište u gospodarskim zonama

2.4 POLJOPRIVREDA

– Biljna proizvodnja

Poljoprivreda na području Općine spada u najvažnije grane gospodarstva, jer zapošljava veliki udio stanovništva, omogućuje prehrambenu sigurnost te održivo korištenje resursa. Gusta naseljenost na području odrazila se i na stanje poljoprivrednih površina te prosječnu veličinu posjeda. Zemljište je temeljni faktor poljoprivredne proizvodnje, a jedan od najvećih problema poljoprivrede ovog područja vezan je uz strukturu zemljišnog posjeda. Područje karakterizira velika rascjepkanost zemljišnih čestica što onemogućuje konkurentniju proizvodnju određenih kultura.

Također, jedan od većih problema na području su i neriješeni imovinsko-pravni odnosi te je Općina preuzela inicijativu za pokretanje postupka reambulacije (sređivanja) gruntovnih i katastarskih knjiga, s ciljem da za jednu nekretninu budu utvrđeni isti brojevi katastarskih i gruntovnih čestica. Općina namjerava prema Državnoj geodetskoj upravi prijaviti navedeni projekt i prema informacijama kojima raspolaže vrijednost projekta bila bi oko 4.500.000,00 kn. Ukupni iznos projekta sufinancirala bi Državna geodetska uprava (50 %), dok bi ostatak sredstava osigurala sama Općina Goričan.

Veliki dio poljoprivredne strukture čine poljoprivredna kućanstva kojima poljoprivreda nije jedini izvor prihoda i ona najčešće nisu tržišno orijentirana kao što je to slučaj s obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima kojima je poljoprivreda osnovni i jedini izvor prihoda. Ona raspolažu potrebnom mehanizacijom, proizvode za tržište te su specijalizirana na određenu vrstu proizvodnje.

U Prostornom planu Općine Goričan od ukupne površine evidentirano je 1781 ha plodnog poljoprivrednog zemljišta i 920 kućanstava u poljoprivrednoj proizvodnji. Kada se podaci o poljoprivrednim površinama (775,76 ha) i broju poljoprivrednih gospodarstava (109) evidentiranih u ARKOD, kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, usporede s podacima iz PPU dolazi se do zaključka da 11,85% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje i koristi 43,56% raspoloživih poljoprivrednih površina za poljoprivrednu proizvodnju. No stvarno stanje na terenu je drugačije i gotovo sva površina (90%) je u upotrebi. Zbog neriješenih vlasničko-imovinskih pitanja zemljište ne može ući u službene evidencije, niti proizvođači za te površine mogu ostvariti pravo na potpore.

Tablica 19: Podaci o površini poljoprivrednog zemljišta na području Općine Goričan

Prostorni plan uređenja	ARKOD
1.781 ha	775,76 ha

Izvor: ARKOD- APPRRR i Prostorni plan uređenja Općine

Kada govorimo o korištenom poljoprivrednom zemljištu, evidentiranom u ARKOD sustav, kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, njegova ukupna površina, 775,76 ha, raspoređena je na 1309 parcela.

Sukladno Evidenciji poljoprivrednog zemljišta kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u ARKODu je evidentirano 109 poljoprivrednih gospodarstava na području Općine. Sva evidentirana poljoprivredna gospodarstva su obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Na poljoprivrednim površinama Općine Goričan, sukladno Prostornom planu uređenja, najzastupljenije su oranice s ratarskom proizvodnjom, najviše kukuruzom, pšenicom te šećernom repom.

Tablica 20: Broj poljoprivrednih gospodarstava i udio poljoprivrednih površina prema vrsti korištenja u ukupnoj poljoprivrednoj površini

STAVKA		Goričan	UDIO (%)
vrsta poljoprivrednog gospodarstva (PG)	obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo (OPG)	109	100
	obrt	0	0
	trgovačko društvo	0	0
	zadruga	0	0
	ostali	0	0
ukupan broj PG-ARKOD		109	100
livade		8,81	1,14
oranice		732,55	94,43
orašaste kulture		16,45	2,12
vinogradi		0,61	0,08
voćne vrste		15,53	2,00
ostalo		1,81	0,23
ukupne površine u korištenju (ha)-ARKOD		775,76	–
ukupna površina Općine (ha)		2.156	–
ukupne poljoprivredne površine (PPU)		1.781	–
udio iskorištenja poljoprivrednih površina		43,6%	–

Izvor: ARKOD i PPU Općina

Iz podataka o broju poljoprivrednih gospodarstava i površinama poljoprivrednog zemljišta kojeg obrađuju vidljivo je da se gotovo sve poljoprivredne aktivnosti obavljaju od strane obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, čineći ih ujedno i ciljanom skupinom u korištenju fondova namijenjenih izravnim plaćanjima i ruralnom razvoju.

Poljoprivredne površine evidentirane u Prostornom planu Općine evidentirane su kao osobito vrijedno obradivo tlo i nose oznaku P1.

– Stočarska proizvodnja

Kada se govori o stočarskoj proizvodnji, vrlo je mali broj poljoprivrednih gospodarstava koja uzgajaju stoku, svega njih 22. Prema evidenciji Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju 73% poljoprivrednih gospodarstava se bavi svinjogojstvom, a zastupljeno je i govedarstvo te jedno gospodarstvo u kozarstvu. Iz dostupnih podataka evidentno je da na području nema ozbiljnije komercijalne stočarske proizvodnje, već je to većinom uzgoj za vlastite potrebe.

Na području Općine evidentirano je svega 12 grla goveda na ukupno 5 poljoprivrednih gospodarstava, kao i 14 grla koza na jednom poljoprivrednom gospodarstvu. Na području svinjogojstva slika je nešto drugačija te je na području evidentirano ukupno 298 grla svinja različite kategorije (*tovljenici, krmače, rasplodne krmače*) i to na ukupno 16 poljoprivrednih gospodarstava.

Tablica 21: Podaci o stoci na području Općine Goričan

VRSTA STOKE	broj PGa	broj grla u uzgoju	udio PG po sektoru proizvodnje	prosječan broj grla po PGu
goveda	5	12	23%	2,40
koze	1	14	5%	14,00
krmače, rasplodne krmače, tovljenici	16	298	73%	18,63
UKUPNO	22	324	100%	14,73

Izvor: APPRRR

Iako je broj poljoprivrednih gospodarstava u stočarskoj proizvodnji mali, područje Općine ima potencijal za razvoj ekstenzivnog stočarstva, proizvodnju i prodaju prerađevina te uzgoja životinja u turističke svrhe. Posebno uvažavajući činjenicu da na području Općina postoje određene površine neobradivog tla-livada (*tla lošije kvalitete i s periodima poplavlivanja koje iz tog razloga nije pogodno za ozbiljniju biljnu proizvodnju*).

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> – usitnjenost poljoprivrednih parcela – mali je broj poljoprivrednih gospodarstava koji uzgaja stoku – česta i dugotrajnija pojava poplavlivanja poljoprivrednih površina – neuređeni poljski putovi za pristup poljoprivrednim površinama 	<ul style="list-style-type: none"> – riješiti imovinsko-pravne odnose poljoprivrednog zemljišta (<i>u svrhu veće mogućnosti iskorištenja i ostvarivanja prava na državne potpore</i>) – razvijati ekstenzivno stočarstvo (<i>veće iskorištenje livada</i>) – razvijati integriranu i ekološku poljoprivredu (<i>77% površine Općine zaštićeno prirodno područje</i>)

2.5 TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

– Turistička kategorizacija naselja

U skladu sa službenom nacionalnom turističkom klasifikacijom naselja (Pravilnik o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede) Općina Goričan kao jedinica lokalne samouprave svrstana je u razred D, ali kao naselje (jedino u jedinici lokalne samouprave) u razred C.

Na području Općine ne postoji ured ili ispostava turističke zajednice, ali područje se promovira u sklopu Turističke zajednice Međimurske županije, kojoj i teritorijalno pripada.

Na području Općine ne postoje specifična udruženja poduzetnika ugostiteljske i turističke djelatnosti.

Prostornim planom uređenja Općine definirane su četiri zone za društvene djelatnosti u svrhu turizma i to:

- rekreacijska zona s turističkim sadržajima na lokaciji Komparski kut- predviđena za uređenje i izgradnju sadržaja izletničkog turizma Zaštićenog krajolika rijeke Mure (*poput odmorišta, rafting staze te drugih sadržaja ugostiteljske i turističke namjene*)
- rekreacijska zona s turističkim sadržajima na lokaciji Sirkovišće (sjeverno od naselja Goričan)- predviđena za uređenje prostora za razne rekreacijske aktivnosti (poput aktivnosti na postojećem rekreacijskom ribnjaku, jahače, biciklističke i trim staze) i prateće sadržaja ugostiteljske i turističke namjene
- rekreacijska zona ribnjak, sjeveroistočno od naselja Goričan-predviđena za razvoj sportskog ribolova i pratećih objekata za ugostiteljske usluge
- rekreacijska zona s turističkim sadržajima na lokaciji Zavrtnje (južno od naselja Goričan)- predviđena za uređenje prostora za rekreacijske aktivnosti vezane uz lov i uzgoj divljači te prateće sadržaja ugostiteljske i turističke namjene u svrhu razvoja izletničkog turizma

– Arheološka nalazišta

Ranoj fazi brončanog doba s područja Međimurja pripada svega nekoliko keramičkih fragmenata iz višeslojnog naselja kod Goričana, ukrašenih karakterističnim vrpčastim ukrasom izvedenim u horizontalnim nizovima. Ovaj način ukrašavanja pripada horizontu tzv. Licenske kulture 1750 – 1600. g.pr.n.e. i spada u završetak ranobrončanog doba na području Sjeverozapadne Hrvatske.

Najljepši primjeri kulture starijeg željeznog doba, posude s figuralnim prikazima animalnog svijeta, otkriveni su u nekropoli kod naselja Goričan. Nekropola Goričan prostire se neposredno uz potok

Berek na položajima Gmajna, Buci i Gorinka. Tumuli goričanske nekropole nepravilnog su kružnog oblika, promjera 15 – 30 m, visine 0,20 – 1,60 m, zavisno od devastiranja. Smješteni su na ravnom terenu prosječne nadmorske visine 141 m. Broj sačuvanih tumula ove nekropole znatno je smanjen uslijed intenzivne obrade zemljišta.

Tablica 22: Područja arheoloških lokaliteta u Općini Goričan

NAZIV ARHEOLOŠKOG LOKALITETA	OPIS	STATUS ZAŠTITE I OZNAKA REGISTRACIJE
Groblje pod tumulima (Gmajna, Buci, Gorinka)	sustavno istraženo prethistorijsko nalazište, tumuli jugoistočno od Goričana, neposredno uz naselje iz starijeg željeznog doba	u postupku valorizacije za upis u Registar kulturnih dobara RH
Gorica	srednjovjekovno nalazište, jugozapadno uz naselje Goričan, uz potok Berek – izvršeno rekognosciranje	P-2897
Gudlinov vrt	srednjovjekovna nekropola, istočno od župne crkve u Goričanu, izvršeno pokusno iskopavanje	u postupku valorizacije za upis u Registar kulturnih dobara RH
Igla (kota 143)	višeslojno naselje - mlađeg brončanog doba, starije željezno doba - istočno od Goričana, locirano na trasi JANAF-a	P-2780
Okolek	nalazište antičkog novca oko 1,0 km jugoistočno od naselja, uz tvornicu MEISO, izvršeno rekognosciranje	u postupku valorizacije za upis u Registar kulturnih dobara RH
„Viko“	naselje zemunica iz starijeg željeznog doba, izvršeno zaštitno iskopavanje	u postupku valorizacije za upis u Registar kulturnih dobara RH
Župnikov vrt	nalazište iz razdoblja starijeg željeznog doba i srednjeg vijeka, neposredno uz župnu crkvu i župni dvor, izvršeno pokusno iskopavanje	u postupku valorizacije za upis u Registar kulturnih dobara RH

Izvor: Izmjena i dopuna PPU Općine Goričan, 12.10.2012.

Neki od navedenih u tablici arheološki lokaliteti na području Općine Goričan proglašeni su i zaštićenim kulturnim dobrom, što je opisano u sljedećem poglavlju.

– Spomenici, crkve, kulturna dobra

Stručne službe se, u okviru Državne uprave za zaštitu kulturne baštine, kao i za druga područja Međimurja, nalaze u Zagrebu te dijelom u Varaždinu. Iz tog razloga je i dokumentacija o kulturnoj baštini s područja Općine dijelom pohranjena u arhivi varaždinske ispostave, a dijelom u centrali u Zagrebu.

Revizija popisa kulturnih dobara za područje RH i usklađivanje postojećih popisa prema važećem Zakonu je u tijeku, a provodi se i inventarizacija graditeljske i spomeničke baštine od strane Konzervatorskog odjela u Varaždinu.

Evidentirana graditeljska djela za upis u Registar spomenika kulturne baštine na području Općine Goričan su sljedeća:

- Crkva sv. Leonarda, 18. stoljeće – longitudinalnog tipa. Svetište joj je uže od lađe i završava zaobljenom apsidom, uz koju je nedavno uređen park.
- Orgulje u crkvi sv. Leonarda
- Glavni oltar sv. Leonarda i bočni oltar Majke Božje Žalosne
- Kurja župnog dvora iz 1822.
- Pil sv. Obitelji
- Kapela sv. Florijana iz 1821. u središtu naselja,
- Kapela Marije kraljice iz 1937. u Zavrtnoj ulici,
- Kapela sv. Mihovila iz 1936. kod zgrade Općine i
- Raspeće s likovima Josipa i Marije u podnožju iz 1911.
- Oktogonalni pil Sv. Jurja iz 1726. godine – u središtu Goričana i
- Kip "Tužnog Krista" iz 1896. godine
- Poklonac u obliku četverokutne kapele – s kipom "Pieta" iz 1841. na putu prema Muri nedavno obnovljen
- Poklonac sv. Antuna Padovanskog
- Raspeće u čijem podnožju su likovi sv. Franje i sv. Mihovila s početka 20. st.
- Kao ambijentalno uređenje okoliša spominje se "tratina s pokojim stablom" uz župnu crkvu u Goričanu – tratina je nedavno uređena u sklopu uređenja kontaktnog parkovnog prostora župne crkve

Tablica 23: Popis zaštićenih kulturnih dobara na području Općine Goričan

Oznaka dobra	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
P-2897	Arheološko nalazište Gorica	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-2780	Arheološko nalazište Igla	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-4473	Arheološko nalazište Nekropola pod tumulima	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-2950	Crkva sv. Leonarda, kurija župnog dvora i pil sv. Obitelji	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
P-3973	Glavni oltar sv. Leonarda i bočni oltar Majke Božje Žalosne	Pokretno kulturno dobro - zbirka
Z-4507	Orgulje u crkvi sv. Leonarda	Pokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture (stanje na dan 06.03.2014.)

Na području Općine također postoji nekoliko pojedinačnih stambenih ili gospodarskih građevina koje su evidentirane kao građevine tradicijske arhitekture. Prostornim planom uređenja Općina je predvidjela mjere njihove zaštite, jer je prepoznata važnost očuvanja kulturnog naslijeđa te potencijal za razvoj turističkog i kulturnog segmenta Općine.

- Prirodna baština

Kako je u uvodu već opisano, u ovom poglavlju daje se samo sažetak prirodne resursne osnove Općine Goričan.

Cjelokupni međimurski krajobraz obilježen je blagim brežuljcima u Gornjem Međimurju i aluvijalnom ravnicom u Donjem Međimurju, a Općina pripada cjelini Donjeg Međimurja. Prostorom između ostalog, dominiraju dvije velike rijeke, Mura i Drava.

Općinom Goričan dominira prostor niskih položaja uz rijeku Muru te terase u sjevernom dijelu područja, a na području Općine nalazi se i točka ulijevanja potoka Trnave u Muru.

Uvjetovana zemljopisnim položajem, klima na području Općine je umjereno svježna kontinentalna, koju karakteriziraju relativno vruća ljeta, hladne zime, brzi prijelaz iz toplog u hladni dio godine te relativno visoka razina padalina.

Veći dio područja Općine u pogledu prirodnih resursa je proglašeno zaštićenim područjem, zbog izuzetne vrijednosti za očuvanje biološke raznolikosti. Područje je uvršteno u područja Ekološke mreže RH i ujedno ekološke mreže Natura 2000, jer se na njemu nalaze važni stanišni tipovi, ali obitavaju i važne divlje svojte.

Zaštićena prirodna područja na području Općine su Regionalni park Mura-Drava i Zaštićeni krajobraz rijeke Mure. Područje Općine koje ulazi u zaštićene prostore obiluje prostorima mozaičkih površina poljoprivrednog zemljišta, šumaraka i šuma, a proteže se do građevinskog područja naselja Goričan u ukupnoj površini od oko 1.661,72 ha (77% površine Općine).

Mura, kao rijeka koja u Hrvatskoj završava svoj tok, još uvijek je vrlo zagađena i to prvenstveno zbog zagađivanja u gornjem dijelu toka nastalog izlivanjem površinskih i otpadnih voda kućanstva i industrije. Sve jedinice lokalne samouprave smještene uz rijeku navedeni problem trebale bi rješavati uređenjem sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Općina Goričan ima u planu izgradnju takvog sustava te će na taj način sudjelovati u rješavanju problema onečišćenja proizašlog s njenog područja.

– Turističko-ugostiteljska infrastruktura i poduzetništvo

Postojeće turističke resurse na području Općine ne prati dovoljna infrastruktura u pogledu turističke i ugostiteljske ponude, iako postoji mogućnost za bolje i veće iskorištenje. Od strane Općine već je prepoznata važnost razvoja specifičnih oblika ugostiteljstva gdje bi ugostiteljska ponuda bila zasnovana na ponudi vlastitih proizvoda obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i pripremljenih na poseban način.

Na cjelokupnom području Općine djeluje nekoliko ugostiteljskih objekata koji pružaju usluge usluživanja pićem i pripreme hrane, dok ne postoji niti jedan objekt koji pruža smještaj.

Na području Općine Goričan posluje 5 poduzetnika ugostitelja:

1. KIM j.d.o.o.- caffe bar i pizzeria
2. Bistrović j.d.o.o. – caffe bar
3. Restoran Zelengaj – granični prijelaz Goričan
4. Restoran HERMAN – granični prijelaz Goričan
5. Restoran CLUB 114 – granični prijelaz Goričan

– Manifestacije, sajmovi

Općina Goričan na dan 24. lipnja obilježava Dan općine (kada se slavi sv. Ivan Krstitelj), ali uz taj dan na području Općine održavaju se i sljedeće manifestacije:

1. Proštenje
2. Fašnik
3. Gorički maraton- natjecanje u trčanju u raznim kategorijama, na kojem sudjeluju domaći, ali i inozemni trkači

Manifestacija koja je bila iznimno posjećena, a održala se samo 2010. godine u sklopu IPA prekograničnog programa Mađarska-Hrvatska i to pod nazivom FESTIVAL „PUNA ZDELA“. Partneri u projektu bili su Pomursko udruženje za ruralni razvoj s mađarske strane te HKUD Goričan, s hrvatske strane. Projekt je nastao s namjerom razvoja prekogranične suradnje kojim se promoviralo zajedničko kulturno nasljeđe te tradicionalna organska gastronomija. Održano je 7 gastronomskih festivala (u naseljima: Serdehelj, Mlinarci, Sumarton i Murakeresztur u Mađarskoj te u Goričanu, Donjem Vidovcu i Donjoj Dubravi) gdje su se pripremala stara „gorčka“ jela, a koja već pomalo tonu u zaborav.

U sklopu navedenog projekta, i u suradnji s HKUD Goričan, u Goričanu je održana manifestacija *“Kaj su jeli naši stari”*, gdje su članovi HKUD-a prezentirali nekadašnje gastronomske običaje goričkog kraja. Bila je to prilika da se degustiraju mnoga zdrava jela iz goričke pučke kuhinje, a koja se u današnje vrijeme rijetko ili nikad ne nalaze na našim stolovima.

Obnavljanje ovakvih manifestacija na području Općine Goričan dalo bi višestruke koristi samoj Općini, ali i cjelokupnoj županiji.

– Biciklističke i tematske staze

Međimurje je idealan kraj za rekreativni biciklizam. Prostorno je relativno malo pa se u jednom danu ili, ovisno o kondiciji, samo za nekoliko sati mogu kombinirati reljefno i sadržajno raznolike rute.

Na području Općine Goričan trenutno nema uređenih biciklističkih staza, iako je sama Općina već prepoznala važnost njihove izgradnje i uređenja. Općina je u okviru III. poziva na predlaganje projektnih prijedloga u okviru IPA Mađarska Hrvatska prijavila projekt PRE-ZA-LICKA- bike, kojim se

htjelo izgraditi biciklističke staze od Ludbrega, preko Preloga, Goričana i dalje do Zalaegerszega. Kako prijavljen projekt nije prošao u okviru tog poziva, on predstavlja projekt Općine koji će biti prijavljen na neki od natječaja za sufinanciranje sredstvima EU u okviru ovog programskog razdoblja.

Na području Općine Goričan ne postoje tematske staze, no prostornim planom uređenja predviđeno je uređenje turističke staze koja bi prolazila po trasi poljskog puta od Goričana do stare karaule (istočno od naselja u smjeru Kotoribe).

– Lov i ribolov

Zbog izuzetnih prirodnih resursa na području Općine su razvijene lovne i ribolovne aktivnosti.

Lovstvo u Međimurju ima dugu tradiciju, a danas i sve više pobornika. Lovačka društva udružena su u Lovački savez Međimurske županije, i kao zakupnici zajedničkih lovišta, nosioci su organiziranog lova i lovnog turizma. Od krupne divljači u lovištima je najzastupljenija srneća divljač. Iskorištavanje šljunka u porječju Drave stvorilo je niz, sada napuštenih šljunčara, pogodnih za lov na divlje patke i divlje guske. Nizinska lovišta županije bogata su sitnom divljači (fazan, šljuka, trčka, prepelica, jarebica i zec).

Na području Općine Goričan nalazi se zajedničko (otvoreno) županijsko lovište XX/104, gdje je lovoovlaštenik LD Srnjak Donji Kraljevec-Goričan. Od vrsta divljači koja se može loviti prevladavaju jelen obični, srna obična, svinja divlja, zec obični te fazan- gnjetlovi.

U okviru vodnog bogatstva (Mura, Trnva, Šoderica) posebno treba istaknuti da na području Općine djeluje Športsko ribolovno društvo „SMUĐ“ Goričan. To je udruga dobrovoljno udruženih sportskih ribolovaca, čiji je cilj unapređenje sportskog ribolova na slatkim vodama, unapređenje ribolovnog turizma te uređenje i zaštita čovjekove okoline, bez namjere stjecanja dobiti.

U svrhu razvoja rekreativnog ribolovnog turizma Općina Goričan je prijavila projekt *Turističko rekreacijski centar „Šoderica“* u okviru III. poziva IPA Mađarska-Hrvatska, no iako su rezultati natječaja bili negativni i projekt nije prošao, Općina (obzirom da već ima pripremljenu dokumentaciju) ima u planu njegovu realizaciju prijavom na neki od natječaja za sufinanciranje iz EU fondova. Projekt ima za cilj postizanje održivog turizma u području rijeka Mure, Drave i Dunava, kroz stvaranje kritične mase zajedničke infrastrukture koja će biti temelj za razvoj održivog, atraktivnog, kohezivnog i konkurentnog turizma regije. Sve planirane projektne aktivnosti usmjerene su na razvoj prekograničnih destinacija za jezerski turizam. Nove turističke destinacije nalazit će se u Općini Goričan i Zalamegye (Mađarska), a projektom su postavljena tri specifična cilja:

1. postavljanje Turističkog etno centra- mjesto susreta i informacijskog centra s objektima za dobrodošlicu, etno muzejem i multimedijском sobom

2. razvoj jedinstvenog turističkog identiteta ciljane regije koja će osigurati povećanje javne svijesti o zajedničkom turističkom potencijalu prekograničnog područja
3. razvoj infrastrukture vezane za unapređenje ponude jezerskog turizma uređenjem krajolika, izgradnjom pješačkih i biciklističkih staza te ostalih turističkih sadržaja

Procijenjeno trajanje projekta je 20 mjeseci, a njegova vrijednost je procijenjena na 355.000,00 €.

Jedna od najaktivnijih udruga u Goričanu, poznata po mnogobrojnim akcijama koje provode na svom sportskom terenu uz Šodericu je Sportsko rekreativna udruga Prijatelji. Udruga je sama na području Šoderice sagradila *Dom prijatelja* s velikom terasom, kuhinjom i prostorijom za druženja.

– Službena statistika o dolascima turista

Na području Općine Goričan ne postoje smještajni kapaciteti, pa u sklopu službene statistike koju vodi Turistička zajednica Međimurske županije ne postoje podaci o *broju ostvarenih dolazaka domaćih i stranih turista*.

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> – zagađenje rijeke Mure u gornjem dijelu toka – nepostojanje smještajnih kapaciteta za turiste – nedovoljno razvijena ugostiteljsko-turistička ponuda i infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> – izgraditi sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda – razviti izletnički turizam (<i>bogata prirodna baština</i>) – razviti infrastrukturu za rekreacijske aktivnosti (<i>biciklističke tematske i trim staze, lov i ribolov</i>) – izgraditi i urediti prostor za ugostiteljsku i turističku namjenu – staviti u funkciju turizma bogatu kulturnu i povijesnu baštinu (<i>arheološka nalazišta- nekropola i tumuli, brojna sakralna graditeljska baština i građevine tradicijske arhitekture</i>) – povećati broj održavanja različitih kulturnih događanja i manifestacija na području Općine (<i>obnavljanje uspješnih manifestacija poput FESTIVALA „PUNA ZDELA“</i>)

2.6 KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

2.6.1 Prometna infrastruktura

– Cestovni promet i povezanost

Prometni položaj Općine Goričan jedan je od njenih ključnih prednosti. Kako je Općina Goričan pogranična općina, na granici s Republikom Mađarskom (dužina državne granice na području Općine je 9,537 km), povoljan prometni položaj temeljna je pretpostavka za razvoj turizma, kako u RH, tako i na području Općine. Zbog ovakvog geografskog položaja Općina Goričan je od velikog prometnog značaja u regiji.

Kroz područje Općine Goričan, i to na njenom sjevernom dijelu, prolazi cestovni koridor koji povezuje RH i Europu, transversalni koridor Va (smjera sjever-jug, Budimpešta-Zagreb-Rijeka, međunarodne oznake E65). Iz tog razloga na području Općine nalaze se dva međunarodna granična cestovna prijelaza I. kategorije (Goričan-Letenye I-stari i Goričan-Letenye II-novi).

Granični prijelaz Goričan počeo se graditi 1991. godine, a kao stalni međunarodni granični prijelaz I. kategorije s carinskom ispostavom te graničnim službama, počeo je s radom 1994. godine.

Za potrebe graničnog prijelaza izdvojeno je područje od oko 11,68 ha, s potencijalnim proširenjem za oko 5,7 ha. Na području graničnog prijelaza su izgrađeni sadržaji međunarodne špedicije, kamionskog terminala, benzinske crpke, carinske službe, ispostave graničnih inspeksijskih službi – veterinarske, fitopatološke, gospodarske i sanitarne inspekcije te prateći ugostiteljski sadržaji.

Granični prijelaz Goričan – Letenye I otvoren je za međunarodni robni promet, za promet vozila kojima je zabranjeno prometovanje na autocesti te pješački i biciklistički promet. Za međunarodni putnički promet osobnim vozilima otvoren je tijekom cijele godine, ali samo za stanovnike područja uz granicu (stanovnike Međimurske i Varaždinske županije te stanovnike Županije Zala u R. Mađarskoj), dok će za međunarodni putnički promet, izuzev prometa autobusima, biti otvoren tijekom turističke sezone i to od 1. lipnja do 31. kolovoza.

Tijekom 2013. godine od strane Općine je pokrenuta inicijativa za izgradnju novog čvora Goričan na autocesti Goričan- Zagreb. Predloženi projekt je u vrijednosti 15,5 milijuna kuna, a trebao bi početi s realizacijom već u rujnu 2014. godine.

Projekt zadovoljava sve parametre struke i potrebe ovog kraja, jer bi se tim projektom omogućilo turistima, koji su u dolasku i izlasku iz RH, korištenje odmorišta Goričan na starom graničnom prijelazu (bio bi izveden spoj na turističko odredište „Goričan“). Silazak s autoceste bio bi omogućen svim kategorijama vozila, a ne samo teretnim, što je trenutna situacija.

U cilju revitalizacije cjelokupnog područja graničnog prijelaza Goričan, Općina razvija i ideju o izgradnji i uređenju auto-kampa, obzirom da postoji sva potrebna infrastruktura. Projekt je tek u idejnoj fazi te je potrebno pristupiti izradi projektne tehničke dokumentacije za njegovu provedbu.

Također, još jedan projekt koji je u idejnoj fazi je i izgradnja tematskog parka na lokaciji graničnog prijelaza Goričan. Projekt je prijavljen prema Ministarstvu turizma s ciljem izrade studije predizvodljivosti te istraživanja da li je lokacija graničnog prijelaza Goričan najpovoljnije mjesto za njegovu izgradnju. Projekt je prijavljen u suradnji s Turističkom zajednicom Međimurske županije, a rezultati još nisu poznati.

Tablica 25: Popis cesta na području Općine Goričan

KATEGORIJA CESTE	NAZIV DIONICE
Autoceste	A4 GP Goričan (granica Republike Mađarske) – Čakovec – Varaždin – Zagreb
Državne ceste	DC 3 G.P. Goričan – Čakovec – Varaždin – Breznički Hum – Zagreb – Karlovac – Rijeka
Županijske ceste	ŽC 2026 Čvor Goričan – Goričan – D. Kraljevec – Prelog
	ŽC 2034 od D3 – D. Kraljevec (ŽC 2026)
	ŽC 2255 od D. Kraljevec (ŽC 2026) – Draškovec (D 20)
Lokalne ceste	LC 20032 Hodošan (D3) – Goričan – ŽC 2255
	LC 20066 Goričan (LC 20032) – Kotoriba (LC 20045)

Izvor: Općina Goričan

S okolnim naseljima Goričan je povezan županijskim i lokalnim cestama te nema potrebe za izgradnjom novih, već samo za rekonstrukcijom i održavanjem postojećih.

Prema podacima Općine Goričan lokalna cesta za Kotoribu (LC20066) građena je s namjerom da se stanovnici Kotoribe mogu brže uključiti na autocestu Goričan-Zagreb. Prema planiranom projektu cesta je trebala biti asfaltirana, no tako nije na kraju izvedena te je i do sada ostala kao makadam. Dovršetak izgradnje lokalne ceste planiran je od strane Općine Goričan.

Tablica 26: Ceste prema kategorizaciji na području Općine Goričan

KATEGORIJA CESTE	Asfaltirano		Neasfaltirano		UKUPNO (km)
	km	udio (%)	km	udio (%)	
Državne ceste	1	100,0%	0	0,0%	1
Županijske ceste	4,6	100,0%	0	0,0%	4,6
Lokalne ceste	7,6	62,3%	4,6	37,7%	12,2
Nerazvrstane ceste	8	11,3%	63	88,7%	71
UKUPNO	21,2		67,6		88,8

Izvor: Općina Goričan

– Željeznički promet i povezanost

Područjem Općine prolazi magistralna željeznička pruga od velikog značaja za međunarodni promet, *M501 (Središće ob Dravi) državna granica– Čakovec – Kotoriba – državna granica (Murakerestur)*.

Ova željeznička pruga u prometnom značenju ima ulogu spojne željezničke pruge između V. Paneuropskog koridora i ogranka V. B paneuropskog koridora i istodobno služi za regionalni željeznički promet između sjeverne Hrvatske i susjedne regije u Mađarskoj te regionalni promet između središnje i sjeverne Hrvatske. zbog se o jednokolosječnoj neelektrificiranoj međunarodnoj pruzi duljine 42 km. Izgradnja pruge počela je 1957. godine, a otvorena je 24. travnja 1860. godine te je kao takva prva izgrađena pruga u Hrvatskoj. Pruga je povezivala Pragersko s Velikom Kanižom u Austro-Ugarskoj.

Na području Općine nema stajališta željeznice, ali je Prostornim planom uređenja Općine ostavljena mogućnost za izgradnju postaje, ukoliko će biti potrebe za tim.

– Autobusni prijevoz

Područjem Općine Goričan prometuje autobusni prijevoznik ATP Varaždin. Svaki dan nekoliko linija vozi na relaciji prema Prelogu i Čakovcu, ali ne postoji direktna linija za Zagreb.

2.6.2 Opskrba električnom energijom i javna rasvjeta

Prostorom Općine Goričan prolazi dalekovod Žerjavinec – Mađarska (2 x 400 kV), a u dijelu južnog prostora Općine prolazi i 35 kV dalekovod, vezan uz HE Dubrava (76MW), za državu značajne linijske energetske infrastrukture.

Mreže elektroopskrbe na području Općine Goričan izvedene su kao pretežito zračne te dijelom i podzemne. Električnom energijom opskrbljuju se sva domaćinstva na području Općine te DP „Elektra“ Čakovec na području Općine vodi evidenciju o 1310 obračunskih mjesta (uključujući fizičke i pravne osobe).

Općina Goričan ima u planu ove godine u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost napraviti energetske pregled javne rasvjete. Po obavljenom pregledu i dobivenim rezultatima pristupit će se izradi projektne dokumentacije za postavljanje nove modernije rasvjete.

2.6.3 Plinska mreža

Studija opskrbe plinom za Međimurje izrađena je 1991. godine i nakon nje je krenuo proces plinifikacije većeg dijela Međimurja, tako i područja Općine Goričan. Opskrba Županije plinom bazira se na izgradnji sustava koji osigurava dotok plina iz dva glavna smjera, Varaždin i Legrad, koji bi se u konačnici trebali spojiti u prsten.

Općina Goričan ima izvedenu plinsku mrežu koja je na sustav vezana preko Donjeg Kraljevca, a distribucija se provodi putem distributera „Međimurje-plin“ d.o.o. Čakovec. Dužina plinovoda na području Općine je 21.065 m, a na plinsku mrežu priključeno je 601 kućanstvo, 1 veliki potrošač i 26 ostalih korisnika.

Cjelokupna plinska mreža u potpunosti je razvijena na području Općine i zadovoljava sve potrebe.

Na području Općine planirana je i trasa otpremnog plinovoda od čvora „Međimurje“ do CPS Molve, trasa optičkog voda i trasa cjevovoda za međunarodni transport naftnih derivata. Trasa se planira izvesti uz postojeći vod jadranskog naftovoda (zaštitni koridor JANAF).

2.6.4 Vodoopskrba

Područje Općine Goričan opskrbljuje se pitkom vodom iz vodocrpilišta „Prelog“, odnosno spada u IV. vodoopskrbnu zonu Međimurja. Glavni dovodni vod je iz smjera Donjeg Kraljevca. Vodoopskrba graničnog prijelaza je riješena preko naselja Goričan, a vod ide uz trasu županijske prometnice ŽC 2026.

Distribuciju vode na području Općine obavljaju „Međimurske vode“ d.o.o. Čakovec. Na području Općine evidentirano je 916 potrošača u kategoriji domaćinstava i 68 u kategoriji gospodarstva, što čini 88% pokrivenosti.

Iako je mreža vodoopskrbe izgrađena u značajnom udjelu, cilj Općine Goričan je zaokružiti vodoopskrbni sustav i to priključenjem svih kućanstava na mrežu.

Tablica 27: Podaci o broju domaćinstava i broju vodovodnih priključaka

Broj kućanstava (Privremeni popis kućanstava 2011.)	Broj vodovodnih priključaka-kućanstva	Postotak priključenosti	Broj vodovodnih priključaka - gospodarstvo (kom)	Dužina vodovodne mreže (m)	Potrošnja vode (m ³)	Broj kanalizacijskih priključaka	Dužina kanalizacijske mreže (m)
1.094	903	83%	66	21.046	97.285	0	0

Izvor: Općina Goričan i Međimurske vode, 2013. Godina

2.6.5 Odvodnja

Općina Goričan trenutno nema sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda pa se značajniji napredak u podizanju komunalnog standarda planira postići izgradnjom cjelovitog sustava uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, što podrazumijeva:

- izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za područje Općine
- izgradnju mreže odvodnje za naselje Goričan i njeno uklapanje u sustav pročišćavanja otpadnih voda

- priključenje što većeg broja domaćinstava na sustav

Preko Hrvatskih voda Općina Goričan je 2011. godine prijavila je projekt za izgradnju kanalizacijskog sustava u Općini. Predmet projekta bila je izrada projektne dokumentacije i izvođenje radova na kanalizacijskom sustavu Goričan. Izrada projektne dokumentacije je u završnoj fazi, a sam početak provedbe projekta tj. izgradnja se očekuje u drugoj polovici 2015. godine. Ukupna vrijednost projekta je 78.000.000,00 kn.

Cilj projekta je odvodnju u naselju Goričan uklopiti u sustav pročišćavanja otpadnih voda i priključiti što veći broj kućanstava.

2.6.6 Gospodarenje otpadom

Jedan od najvećih komunalnih problema u Međimurskoj županiji je zbrinjavanje otpada. Komunalni otpad je prema zakonskim propisima u nadležnosti jedinica lokalne samouprave, koje bi ga trebale riješiti izgradnjom sanitarne deponije na vlastitom području.

Općina trenutno nema uređeno reciklažno dvorište za prihvata i sortiranje komunalnog otpada, premda je zakonski obvezna. Navedeni nedostatak otklonit će se u suradnji sa susjednim jedinicama lokalne samouprave.

Obzirom da na području Općine nema deponija, Općina je zbrinjavanje komunalnog otpada organizirala na način da je sklopila ugovor o sakupljanju, odvozu i odlaganju komunalnog otpada s tvrtkom koja se bavi tom djelatnošću, GKP PRE-KOM d.o.o.

Općina Goričan građevinski i sekundarni otpad zbrinjava odlaganjem na uređeno reciklažno dvorište građevinskog otpada na lokaciji gospodarskog kompleksa „Pavlic“ na području općine Donji Kraljevec (*cca 200m od naselja Goričan*).

Za komunalni otpad biljnog podrijetla Općina je pokrenula inicijativu izgradnje kompostane i popratnih objekata unutar Poljoprivredno-gospodarske zone Općine Goričan, prema uvjetima posebnih propisa. U tu svrhu predviđeno je u 2014. godini ući u investiciju ukupne vrijednosti 2.300.000,00 kn, od čega bi 80% bilo sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, a preostalih 20% bi osigurala sama Općina iz komunalnih doprinosa i ostalih prihoda proračuna. No, nakon rezultata održanog lokalnog referenduma u veljači 2014. godine (*prvog takve vrste u RH*), donesena je odluka da se kompostana ne gradi na području Općine (*kompostana će se graditi na području Grada Preloga*).

2.6.7 Informacijsko-komunikacijska infrastruktura (ICT)

– Poštanski promet

Na području Općine poštanski promet organizira i obavlja „Hrvatska pošta“ d.d. putem poštanskog ureda, čime je osigurana zadovoljavajuća pristupačnost poštanske mreže na području i kvalitetno zadovoljenje potreba stanovnika.

Poštanski promet je uspostavljen na način da unutar prostora Općine postoji jedna jedinica poštanske mreže i to u naselju Goričan – br. pošte 40324.

– Telekomunikacije i internet

Cjelokupna informacijsko telekomunikacijska infrastruktura (fiksna i mobilna telefonija, internet) na području Općine je razvijena i zadovoljava sve potrebe na području.

Pristupna mreža u cijelosti je izgrađena podzemno.

U sustavu pokretnih komunikacija, djeluje nekoliko operatera kao što je T-com, VIPNET, H1, Optima telekom i dr.

2.6.8 Ostala infrastruktura

– Stanogradnja

Na području Općine Goričan izgrađene su još 60tih godina prošlog stoljeća dvije stambene zgrade s ukupno 20 stanova različitih površina. Kako do sada nije bilo upita i zahtjeva od strane stanovnika za novu gradnju, Općina smatra kako trenutno ne postoji potreba za izgradnjom dodatnih stambenih kapaciteta.

– Tržnice

Na području Općine nema izgrađene tržnice na kojoj bi proizvođači s područja mogli na jednom mjestu plasirati lokalnom stanovništvu svoje proizvode. Potreba za njenom izgradnjom i uređenjem postoji te Općina ima projekt izgradnje tržnice u svom planu.

Općina Goričan planira otkup dijela parcele koja je u privatnom vlasništvu, a koja se nastavlja na općinsku parcelu, te na tom mjestu izgraditi modernu tržnicu. Izgrađena tržnica zadovoljila bi potrebe lokalnog stanovništva, a projekt je planiran za prijavu na neki od natječaja u ovom programskom razdoblju za sufinanciranje EU sredstvima.

– Groblja

Groblje je određeno prema pripadnosti župi Sv. Leonarda i locirano je u jugozapadnom dijelu naselja, odnosno obuhvaćeno granicom građevinskog područja naselja.

Groblje zadovoljava potrebe za naredno razdoblje, a uz njega je izgrađena i nova grobna kuća te su uređeni prilazi i parkirališne površine.

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - na području Općine nema reciklažnog dvorišta - nema sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda - nemogućnost direktnog izlaza s autoceste osobnim automobilima, koji dolaze iz smjera Mađarske - nepostojanje direktne autobusne linije za Zagreb 	<ul style="list-style-type: none"> - urediti reciklažno dvorište za prihvat i sortiranje komunalnog otpada u suradnji sa susjednim jedinicama lokalne samouprave - izgraditi sustav za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda i priključiti što veći broj stanovnika (kućanstava) na izgrađenu mrežu - izgraditi novi čvor Goričan i revitalizirati odmorište Goričan na starom graničnom prijelazu (<i>auto-kamp tematski park</i>) - rekonstruirati lokalne i nerazvrstane ceste (<i>izvesti i pojačano održavanje gdje je potrebno</i>) - modernizirati javnu rasvjetu u skladu s energetske pregledom - izgraditi tržnicu za plasiranje proizvoda lokalnog stanovništva

2.7 DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

– kulturni centri (dom kulture, knjižnice)

Na području Općine Goričan postoji Društveni dom. Dom je sagrađen oko 1945. godine, a tijekom 2009. godine od strane Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova Općini su odobrena sredstva (2.500.000,00 kn) za rekonstrukciju jednog njegovog dijela.

Dovršetak rekonstrukcije Društvenog doma planiran je za 2014. godinu, a financiranje je planirano dijelom vlastitim sredstvima (u iznosu od 200.000,00 kn) i dijelom prijavom projekta prema MRRFEU i MK. Projekt je u fazi pripreme projektne dokumentacije.

Slika 9: Društveni dom u Općini Goričan (prije i nakon radova 2009. godine)

Izvor: Službeno glasilo Općine Goričan- Gorički listek br. 9/2012.

U prostorima Društvenog doma u prizemlju smješteni su uredi Općine Goričan te Knjižnica i čitaonica Općine Goričan, dok je na katu smještena multifunkcionalna dvorana i drugi prostori za održavanje raznih događanja/radionica za potrebe Općine i lokalnog stanovništva. Prostori Doma koriste se za rad udruga civilnog društva (npr. na katu se održava aerobik, sastaju se članovi HKUD Goričan, razna predavanja od interesa za stanovnike Općine i sl.).

Knjižnica i čitaonica Općine Goričan jedna je od najljepših općinskih knjižnica u Međimurju. Knjižnica zauzima 200 m² korisne površine, a raspolaže s fondom od 5500 knjiga te je opremljena novom informatičkom opremom za korisnike i članove knjižnice (na raspolaganju je korištenje interneta na tri računala, a dječji kutak ima i tablet računalo). U obavljanju djelatnosti i poslova knjižnice i čitaonice, Općina Goričan svake godine sudjeluje u financiranju.

Slika 10: Knjižnica i čitaonica Goričan

Izvor: Općina Goričan

– broj udruga (Registar udruga)- po sektorima u kojima djeluju

Na području Općine djeluju organizacije civilnog društva među kojima su najzastupljenije udruge.

Prema popisu udruga, dostavljenom od strane Općine, na području djeluju 24 udruge:

1. Lovačko društvo Srnjak Donji Kraljevec - Goričan
2. SRD Smuđ Goričan
3. ŽNK Trnava
4. NK Trnava
5. Stolnoteniski KLM klub Goričan
6. Biciklistički klub Corner Boys
7. Hrvatsko – kulturno umjetničko društvo Goričan
8. Puhački orkestar Goričan (*u sklopu kojeg djeluje i Limena glazba Goričan*)
9. Umjetničko likovna udruga SLIKA
10. Šahovski klub Goričan
11. DVD Goričan
12. Cehovsko društvo
13. Udruga umirovljenika
14. Udruga Prijatelji
15. Udruga Loka
16. Mažoretkinje i Twirling klub Goričan
17. Udruga poljoprivrednih proizvođača Općine Goričan
18. UDVDR Goričan
19. Udruga Sunce
20. GOWIRELESS
21. Udruga Osmjeh

22. Udruga za boljitak Roma
23. Udruga Dvorščakov most
24. Klub 54. samostalne pješačke bojne

Svake godine Općina Goričan rezervira određena sredstva za javne potrebe u kulturi koje su od interesa za samu Općinu, pomaganjem i promicanjem kulturnog i umjetničkog stvaranja, akcijama i manifestacijama u kulturi, koje doprinose razvoju i promociji kulturnog života na području Općine. Neke od udruga imaju postignute značajne rezultate u svom djelovanju i najaktivnije su udruge u promicanju kulturnih i društvenih vrijednosti područja Općine. Tako valja istaknuti da su Mažoretkinje Goričana i Twirling klub osvajači europskih i državnih medalja na natjecanjima u mažoret plesu, a HKUD Goričan, koji njeguje kulturnu baštinu i običaje kraja, aktivni je sudionik svih smotri i priredbi na regionalnom i državnom nivou (pa i preko granica RH).

Također, Općina ima isti pristup kod pomaganja sportskih udruga, promicanja sportskih aktivnosti, posebno kod djece i mladih, podizanju kvalitete sporta te razvijanju moralne vrijednosti sportaša.

Budući da Općina ne raspolaže s dovoljnim prostorima za rad svih udruga koje na njenom području djeluju, pokrenula je inicijativu i podnijela zahtjev Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom za prijenos prava korištenja objekta (karaule- kuća od 9.898m²) smještenog u blizini graničnog prijelaza Goričan. Riječ je o prostoru kojeg je nekada RH koristila za potrebe rada policije. Obzirom da je objekt smješten unutar Regionalnog parka Mura-Drava, isti bi bio posebno zanimljiv za korištenje i udrugama koje djeluju u području zaštite okoliša, a njih je na području Općine Goričan oko 10tak.

– Odgojno obrazovna infrastruktura

Odgojno obrazovnu infrastrukturu Općine čine predškolska ustanova i osnovna škola. Općina sustavno zbog na osiguravanju bolje kvalitete i dostupnosti usluga kroz modernizaciju i razvoj infrastrukture u svrhu unapređenja odgoja i obrazovanja te razvijanja učinkovitih programa. Iako kapacitetom prostori zadovoljavaju trenutne potrebe, ulaganja u modernizaciju i unapređenje su uvijek dobro došla.

Općina sustavno zbog na osiguravanju bolje kvalitete i dostupnosti odgojno-obrazovnih usluga kroz modernizaciju i razvoj infrastrukture te razvijanja učinkovitih programa. Iako kapacitetom prostori zadovoljavaju trenutne potrebe, ulaganja u modernizaciju i unapređenje su potrebna (u smislu rekonstrukcije i opremanja).

Općina ima jedan dječji vrtić (*Dječji vrtić Ružica*) koji okuplja djecu od šest mjeseci života do polaska u školu te kapacitetom odgovara trenutnim potrebama Općine. Trenutno, vrtićki program pohađa

ukupno 54 djeteta. U vrtiću se uz redovni predškolski program provodi i program za nacionalne manjine, vjerski odgoj te jednom tjedno i program učenja engleskog jezika.

Osnovnoškolsko obrazovanje na području Općine provodi se kroz Osnovnu školu u Goričanu. U školsku godinu 2013./2014. upisano je 197 djeteta. Veliki problem obrazovnog sustava predstavlja dvosmjenski rad u školi. Iako je u pogledu broja djece koji pohađa nastavu zadovoljen minimalan uvjet za uvođenje jednosmjenskog rada (*prema trenutnom zakonodavstvu s područja donja granica za uvođenje jednosmjenskog rada je 196 djeteta*), prostor u kojem se odvija nastava nije prikladan/dostatan za smještaj sve djece u jednoj smjeni. Također, treba uzeti u obzir i činjenicu da se broj djece iz godine u godinu smanjuje te se postavlja kao upitno da li bi investicija izgradnje novog ili proširenja postojećeg prostora škole bila isplativa investicija.

Na području Općine nema ustanova za cjeloživotno obrazovanje.

– Dječja igrališta

U naselju Općine Goričan ima pet parkova u kojima su smještena dječja igrališta. Broj igrališta u potpunosti zadovoljava potrebe stanovnika, a postojeća instalirana oprema je relativno nova, jer je tijekom 2011. godine Općina opremila sva igrališta kompletno novom opremom.

Zbog prirode opreme i njenog korištenja u predstojećem periodu bit će ponovno potrebno obnoviti svu instaliranu opremu.

– Zelene površine i parkovi

Na području Općine Goričan nalaze se šest uređenih parkova i to:

1. Centralni park ispred zgrade Društvenog doma
2. Park Trnavska – Murska
3. Park Kalnička – Dravska
4. Park Prečna – Makovica
5. Park kod crkve sv. Leonarda
6. Park u ulici Antuna Mihanovića

– Rekreacija i sport

Na području Općine Goričan nalazi se jedno sportsko nogometno igralište (NK Trnave). Budući da Općina nema sportsku dvoranu, većina sportskih aktivnosti odvija se upravo na spomenutom igralištu.

Na igralištu Općina u svom vlasništvu ima i jedan objekt sportske namjene. Unutar tog objekta nalaze se svlačionice. U 2014. godini predviđen je završetak rekonstrukcije, a financiranje je planirano

dijelom vlastitim sredstvima (*u iznosu od 30.000,00 kn*) i dijelom prijavom projekta prema MRRFEU i MK.

– Zdravstvo- primarna zdravstvena zaštite

Zdravstvena zaštita na području Općine organizirana je kroz mrežu zdravstvene zaštite sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, kroz dom zdravlja Doma zdravlja Čakovec. Na području Općine Goričan djeluje jedan Dom zdravlja.

Općina Goričan je 2011. godine obnovila i dogradila objekt Doma zdravlja te time unaprijedila i osuvremenila pružanje liječničkih usluga, a dogradnjom objekta dobiven je prostor i za još jedan liječnički tim. Ovim ulaganjem od 500.000,00 kn u zdravstvenu infrastrukturu podigao se standard življenja na području Općine.

Također, na području Općine dostupna je jedna ljekarna.

– Socijalna skrb

Socijalna skrb jedna je od bitnih djelatnosti zbog većinom starijeg stanovništva koji žive na području, a organizirana je putem Centra za socijalnu skrb Čakovec, Ispostava Prelog.

Razvijena je dobra suradnja sa Socijalnim centrom u Prelogu, a na području Općine aktivno djeluje i župni Caritas.

Socijalna i zdravstvena skrb te njega starijih i nemoćnih osoba organizirana je samo putem jednog privatnog doma za starije i nemoćne osobe (*Gudlin*) te na području Općine postoji potreba za povećanjem kapaciteta ovakve vrste objekata.

Na radionicama održanim u svrhu izrade ove Strategije, od strane predstavnika romske manjine skrenuta je pažnja da na području Općine živi veliki broj stanovnika pripadnika romske manjine te da postoji potreba za izgradnjom dječjeg doma/centra za nezbrinutu djecu, obzirom da ne postoji niti jedna institucija ove vrste na području.

Općina svake godine, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, donosi Socijalni program temeljem kojeg proračunom predviđa određena sredstva za socijalnu pomoć koju daje jednočlanim i dvočlanim staračkim poljoprivrednim domaćinstvima, mnogočlanim obiteljima težeg imovinskog stanja, umirovljenicima s niskom mirovinom, osobama s invaliditetom, korisnicima socijalne pomoći za uzdržavanje temeljem Zakona o socijalnoj skrbi, djeci bez oba roditelja i nezaposlenima.

U okviru socijalne pomoći iz svojeg proračuna Općina pruža pomoć za podmirenje troškova stanovanja, školovanja, prehrane u školskim kuhinjama, liječenja teških bolesnika, komunalne

naknade, naknada za organizirani odvoz smeća, pruža i jednokratnu novčanu pomoć te daje pomoć za pokriće dijela ekonomske cijene u predškolskoj ustanovi.

Također, Općina aktivno sudjeluje s financijskom pomoći za rad humanitarnih udruga.

– Ostalo

Na području Općine Goričan nema policijske postaje već je to područje u nadležnosti PPU Prelog, kao što je slučaj i sa sudom (Općinski sud Čakovec).

Za opći razvoj bitno je i tradicijsko postojanje dobrovoljnog vatrogasnog društava u Općini. Udruga dobrovoljnih vatrogasaca je od interesa za RH u djelatnosti zaštite od požara. Članovi društava su fizičke i pravne osobe koje primarno rade na unapređenju vatrogastva i zaštite od požara, ali obavljaju i druge poslove u skladu sa svojim statutom.

DVD Goričan djeluju već više od stoljeća, od 1888. godine. Rad društva temelji se na načelima dobrovoljne aktivnosti i samoorganiziranosti stanovnika na ostvarivanju humanitarnih ideja te međusobne pomoći u borbi protiv požarnih i drugih elementarnih opasnosti.

Na području Općine nema niti jedne poslovnice neke od komercijalnih banaka. Stanovnicima su dostupni bankomati, a kako je mreža interneta dobro razvijena, stanovnici su u mogućnosti koristiti i usluge internet bankarstva. No za praktične potrebe starijih stanovnika, postojanje poslovnice banke bilo bi potrebnije.

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> – ne postoji ustanova za cjeloživotno učenje – dvosmjenski rad u osnovnoj školi – ne postojanje doma/centra za nezbrinutu djecu – na području ne postoji niti jedna poslovnica neke od komercijalnih banaka 	<ul style="list-style-type: none"> – dovršiti rekonstrukciju Društvenog doma kao centra društvenih zbivanja na području Općine – modernizirati i unaprijediti objekate za predškolsko i osnovno obrazovanje – urediti objekt za sport i rekreaciju (<i>izgraditi sportsku dvoranu</i>) – povećati smještajne kapacitete za skrb i njegu starijih i nemoćnih osoba – osigurati dovoljne prostore koje bi Općina ustupila za rad velikog broja udruga koje djeluju na području

2.8 ZAŠTITA OKOLIŠA I ENERGETSKA UČINKOVITOST

Zaštita okoliša jedan je od elemenata Programa prostornog uređenja RH kojem se pridaje veliki značaj, prvenstveno zbog relativne veličine područja nezagađenog tla, prirodnih šuma, čiste, pitke vode i ambijentalnih cjelina, koji u europskim razmjerima predstavljaju visoku vrijednost i rijetkost.

Programom prostornog uređenja RH određuje se obaveza definiranja optimalnog razmjesta funkcija i djelatnosti u prostorno-planskoj dokumentaciji, kao i određivanje mogućnosti rješavanja komunalnih problema odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te definiranja lokacija za skladištenje, obrađivanje i odlaganje otpada.

Područje Općine Goričan ima relativno visoki nivo komunalne opremljenosti, u odnosu na državni prosjek, ali još uvijek nema cjeloviti sustav zbrinjavanja otpadnih voda.

Provedba ove Strategije neće imati negativan utjecaj na okoliš. Naprotiv, kroz sve strateške ciljeve naglašava se važnost očuvanja okoliša i podizanje razine svijesti stanovništva o potrebi očuvanja okoliša, prirodne i kulturne baštine, kao i održivog razvoja područja.

Mjere utvrđene Strategijom, kao i svi predviđeni projekti, također, pridonijet će upravo zaštiti okoliša u svim segmentima djelatnosti. Netaknuti i zaštićeni dijelovi prirode i bogata povijesno-kulturna baština potencirani su kroz pojedine mjere kao resursi na kojima se temelje gospodarske djelatnosti, posebno turizam, i koje predstavljaju komparativne prednosti Općine.

Obzirom da je veliki udio površine Općine zaštićeno područje, prilikom provedbe svih mjera i projekata vodit će se računa o usklađenosti zahvata sa Zakonom o zaštiti prirode i svim propisima i odredbama koje iz njega proizlaze.

– Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti te šuma

Budući da je gotovo 77% površine Općine zaštićeno područje u smislu Zakona o zaštiti prirode za očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, zaštitu prirodnih vrijednosti zaštićenih područja i zaštićenih svojti, Prostornim planom uređenja Općine predviđene su i mjere zaštite prirodnih resursa, poput sljedećih:

- očuvanje područja prekrivenog autohtonom vegetacijom, postojećih šumskih površina, šumskih rubova, živica koje se nalaze između obradivih površina
- provođenje smjernica za mjere zaštite područja ekološke mreže
- zaštita područja prirodnih vodotoka i vlažnih livada kao ekološki vrijednih područja te očuvanje vodenih i močvarnih staništa u što prirodnijem stanju
- gospodarenje šumama provoditi sukladno načelima certifikacije šuma
- postojeće šume zaštititi od prenamjene i krčenja, očuvati šumske čistine i šumske rubove

- u svim šumama osigurati stalan postotak zrelih, starih i suhih stabala, osobito stabala s dupljama
- štititi u cijelosti elemente krajobraza u zaštićenim i ostalim krajobrazno vrijednim područjima, raznovrsne ekološke sustave i stanišne tipove
- pri oblikovanju građevina treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi

PPUom Međimurske županije definirano je da se nova osnova gospodarenja šumama na državnoj razini temelji na načelu trajnosti i obnovljivosti šumskog resursa, a od posebnog je interesa zaštita područja šuma te održavanje višenamjenske funkcije šuma.

Obzirom na mali udio šumovitosti općenito cjelokupnog Međimurja i činjenicu da su staništa uz rijeku Dravu poremećena, cilj je šume Međimurja staviti više u zaštitnu, rekreacijsku i turističku funkciju te je potrebno izraditi program za njihovo gospodarenje, odnosno uređenje šuma.

U cilju daljnjeg očuvanja šuma, potrebno je onemogućiti svako daljnje smanjenje šumskih površina i njihovu prenamjenu u poljoprivrednu ili drugu namjenu, jer se poljoprivredne kulture ne mogu dulje zadržati na ispranim tlima koja zahtijevaju stalnu i intenzivnu gnojidbu.

Također, potrebno je preispitati mogućnost pošumljivanja neobrađivih poljoprivrednih površina, gdje god je to moguće, i onih obradivih koje su nastale krčenjem šuma u novije doba. U pošumljivanju se ne smiju primjenjivati nove vrste, već samo one koje su autohtone na ovom području.

Općina Goričan za šume na svom području (privatne i državne) još uvijek nema izrađen program gospodarenja kojim bi se dodatno definiralo gospodarenje šumama na održiv način, uvažavajući sveeuropske kriterije gospodarenja šumama, ali prostornim planom uređenja ima predviđene mjere njihove zaštite. Mjere zaštite šuma su u potpunosti usklađene sa županijskim.

U cilju zaštite od riječne erozije i očuvanja preostalih vodenih i šumskih ekosustava, zaštitne šume uz Muru nije dozvoljeno sjeći totalnom sječom, već ih je potrebno obnavljati i proširivati na područja manje kvalitetnog obradivog tla, vodeći računa da se očuva mozaični krajolik isprepleten obradivim površinama, manjim šumarcima i visokim raslinjem.

- Zaštita voda

Vodotoci su najugroženija kategorija okoliša od potoka i kanala, jer se najčešće koriste kao otvoreni kanali za ispuštanje otpadnih voda iz naselja (stočnih farmi, ispiranje poljoprivrednih strojeva i sl.).

Trnava ima posebno visoki stupanj zagađenja cijelim tokom koji ju uvrštava u IV. kategoriju, zbog ispuštanja otpadnih voda grada Čakovca, koje sadrže otpadne vode cjelokupne industrije i naseljenog područja.

Izgradnjom uređaja za pročišćavanje koji će prihvatiti i otpadne vode naselja, očekuje se bitno poboljšanje kvaliteta i smanjenje stupnja zagađenja vode u Trnavi te vraćanje Trnave u skupinu vodotoka II. kategorije.

Prostornim planom uređenja također, predviđene su mjere zaštite vodotokova, pa i u svrhu očuvanja vodenih ekosustava i njihovih prirodnih vrijednosti. No, prije svega, Općina ima u planu zaštititi površinske tokove izgradnjom cjelovitog sustava odvodnje i pročišćavanja sanitarno- fekalnih i tehnoloških voda.

Projekt odvodnje i pročišćavanja realizirat će se preko Hrvatskih voda, a planira se izgradnja kanalizacijskog sustava samo za fekalne vode. Planirani početak radova je 2015. godina. Ukupna vrijednost projekta je 78.000.000,00 kn.

– Zaštita tla

Zaštita poljoprivrednih površina podrazumijeva sprečavanje prenamjene vrijednog poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe tj. djelatnosti vezane uz pretvaranje poljoprivrednog u građevinsko zemljište. U tu svrhu potrebno je staviti u funkciju nekvalitetna i neobrađena poljoprivredna zemljišta.

Prostornim planom Općina je razdijelila obradivo tlo na prostoru na površine na kojima se može obavljati poljoprivredna proizvodnja s različitim stupnjem ekološke osjetljivosti te je kao područje posebno pogodno za biološku (biodinamičku) i ekološku poljoprivrednu proizvodnju predvidjela područje južno od planiranog kraka autoceste i nasipa Trnave i Mure, odnosno lokacija Komparija.

Također, potrebno je provoditi mjere melioracija poljoprivrednih površina, zbog čestih pojava poplavlivanja poljoprivrednih površina i to tamo gdje je takva mjera u skladu s mjerama zaštite prirode zaštićenog prostora.

– Zaštita zraka

Na području Općine ne postoji niti jedan veliki zagađivač. Iako je do sada zadovoljavao uvjete koje propisuje Uredba o graničnim vrijednostima emisija onečišćenih tvari u zraku, pod kontrolom je značajniji stacionarni izvor onečišćenja, asfaltna baza.

Jedan od najvećih zagađivača zraka u Općini je promet i to posebno duž važnog prometnog pravca, no, do sada nisu provedena mjerenja o utjecaju prometa na kvalitetu zraka na području Općine. U tom smislu, Prostornim planom predviđena je mjera zaštite sadnjom odgovarajućeg visokog zelenila uz prometnice.

– Energetska učinkovitost

Međimurska županija, a time i Općina Goričan (kao njen sastavni dio), veliku pažnju pridaje zaštiti okoliša i energetskej učinkovitosti, a dokaz tome je i to da je u ožujku 2013. godine Međimurska energetska agencija (*MENEA*) je u suradnji s Regionalnom energetskej agencijom Sjeverozapadne Hrvatske (*REGEA*) izradila *Program energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije Međimurske županije za razdoblje od 2013. do 2015. godine.*

Programom su definirane mjere za povećanje energetske učinkovitosti po sektorima (*industrija, opći sektor- kućanstva, sektor usluga, graditeljstvo i poljoprivreda i dr.*), a neke od mjera su sljedeće:

- Sufinanciranje ugradnje solarnih kolektora
- Sufinanciranje zamjene peći na lož/starih peći na drva pećima na pelete
- Sufinanciranje ugradnje dizalica topline
- Sufinanciranje rekonstrukcije vanjske ovojnice u kućanstvima
- Sufinanciranje rekonstrukcije stolarije u kućanstvima

U skladu s već utvrđenim potrebama i mjerama RH i MŽ, Općina Goričan će ovom Strategijom razvoja za razdoblje 2014.-2020. i dalje podržavati i usmjeravati razvoj područja na održiv način, sufinanciranjem projekata za npr. izvođenje toplinskih fasada i sl. u svrhu energetske učinkovitosti.

Na području Općine nema zabilježene proizvodnje energije iz obnovljivih izvora tj. obnovljivi izvori energije se ne koriste u dovoljnoj mjeri, ali postoji interes privatnih investitora za ulaganja u fotonaponske sustave za proizvodnju električne i toplinske energije. Također, i sama Općina razmatra mogućnost instaliranja solarnih panela na zgradu dječjeg vrtića, za njegove potrebe.

PROBLEMI	POTREBE
<ul style="list-style-type: none"> - visoki stupanj zagađenja vodotokova zbog direktnog izlivanja otpadnih voda (<i>Mura i Trnava</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> - podići razinu svijesti stanovnika o potrebi očuvanja okoliša te opće održivog razvoja područja (<i>obzirom da je 77% površine Općine zaštićeno područje</i>) - razvijati integriranu i ekološku poljoprivredu u svrhu zaštite obradivih tala - izgraditi sustav za prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda - povećati udio korištenje obnovljivih izvora energije - riješiti nedostatak reciklažnog dvorišta (<i>u suradnji sa susjednim JLS-ovima</i>)

2.9 PROJEKTI SURADNJE

– završeni projekti i projekti u planu (*međunarodna i domaća suradnja*)

NAZIV PROJEKTA: IPA projekt Mađarska-Hrvatska *FESTIVAL „PUNA ZDELA“ (završen)*

Općina Goričan je 2010. godine uspješno provela projekt pod pozivom „PUNA ZDELA“. Cilj projekta bio je prikazati gastronomsku ponudu svakog pojedinog mjesta uključenog u projekt. Partneri u projektu bili su općine Goričan, Donja Dubrava i Donji Vidovec (s hrvatske strane), a općine Mlinarci, Serdahelj, Letina i Murakeresztur (s mađarske strane).

NAZIV PROJEKTA: IPA projekt Mađarska-Hrvatska *„Festivali KRE MURE“ (završen)*

Općina Goričan provodila je 2011. godine projekt pod nazivom „Festivali KRE MURE“, koji je za cilj imao prikazati bogatstvo običaja, narodnih nošnji, pjesme i plesova svakog partnera. Projekt je bio iznimno uspješan, s naglasakom na daljnju prekograničnu suradnju u kulturnim područjima.

NAZIV PROJEKTA: IPA projekt Mađarska-Hrvatska *„Industrijski park“ (završen)*

Za Općinu Goričan je najvažniji projekt bio „Industrijski park“ koji se provodio tijekom 2011. godine. Vrijednost navedenog projekta za Općinu Goričan bila je 93.000,00€, a tim projektom Općina Goričan je financirala izradu projektne dokumentacije za izgradnju komunalne infrastrukture u Gospodarskoj zoni ISTOK i u Poljoprivredno gospodarskoj zoni.

NAZIV PROJEKTA: IPA projekt Mađarska-Hrvatska *„Europa za građane“ Organizacije civilnog društva za međusobnu suradnju (završen)*

U 2013. godini Općina Goričan bila je nositelj projekta pod nazivom „Organizacije civilnog društva za međusobnu suradnju“. Vrijednost projekta bila je 70.000,00€, a partneri su bili Općina Ruma iz Srbije, Općina Lendava iz Slovenije, Općina Sumarton iz Mađarske te LAG Mura – Drava sa sjedištem u Prelogu.

Cilj projekta bio je povezati udruge Općine Goričana s ostalim nevladinim organizacijama i tijelima u široj regiji, pomoći pri unapređivanju njihovih vlastitih aktivnosti i razvijati nove zajedničke projekte, osposobiti ih za pronalaženje novih dodatnih izvora financiranja, educirati osoblje udruga u svrhu sudjelovanja na pripremi i provedbi razvojnih projekata te informirati stanovništvo o važnosti nevladinih organizacija.

NAZIV PROJEKTA: IPA projekt Mađarska-Hrvatska *„EGTS Mikroregija“ (u tijeku)*

U sklopu EGTC (Europska grupacija teritorijalne suradnje) 2013. godine pokrenut je projekt pod nazivom **EGTC Mura Region**, između Republike Mađarske i RH. Nositelj projekta je Zajednica

mađarskih pograničnih općina Muramenti, dok je partner s mađarske strane Sveučilište Panonia, a s hrvatske strane partneri su općine Goričan, Donja Dubrava i Donji Vidovec.

Svrha ovog EGTC-a je procjena potencijala regije te poticanje provedbe integriranih, kvalitetnih i originalnih strategija kao temeljnih dokumenta za planiranje, poticanje međuteritorijalne suradnje i kohezije, a posebice postizanje ciljeva održivosti i unapređivanja prostora, razvoja konkurentskog gospodarstva te razvoja ljudskih potencijala i lakšeg pristupa strukturnim fondovima EU.

Općina Goričan iz ovog projekta koristi 14.000,00€ za tehničke planove i to 8.000,00€ za izradu Strategije razvoja Općine Goričan te 6.000,00€ za izradu Plana razvoja turizma općina Goričan, Donji Vidovec i Donja Dubrava.

3. REZULTATI PROVEDENIH ANKETA

U izradi Strategije razvoja Općine Goričan sudjelovali su predstavnici Općine Goričan i stanovnici s područja Općine. Za prikupljanje podataka potrebnih za izradu analize stanja i resursa bili su odgovorni predstavnici Općine, a svoj značajan doprinos dali su i stanovnici Općine na održanim radionicama i putem anketnih upitnika. Svi uključeni stanovnici mogli su putem anketnih upitnika predložiti viziju i misiju te razvojne potrebe Općine.

Princip suradnje podrazumijevao je komunikaciju, diskusiju i razmjenu mišljenja s ključnim dionicima s područja, s posebnim naglaskom na stanovnike i relevantne stručnjake s područja koje se obrađivalo. Cilj takvog pristupa povezan je s potrebom postizanja konsenzusa svih relevantnih subjekata oko ključnih razvojnih usmjerenja, a isto se postiglo organiziranjem radionica.

Na prvoj radionici, koja je bila informativnog karaktera, raspravljalo se o važnosti izrade same Strategije, kako bi se ciljevi razvoja na području Općine uskladili s ciljevima RH i EU za buduće sedmogodišnje razdoblje. Sudionici su ukratko bili informirani o svim mogućnostima koje pružaju EU fondovi.

Posebno su održane dvije radionice s predstavnicima poljoprivrednog te javnog i civilnog sektora, na kojima je sudionicima bila ukratko predstavljena analiza postojećeg stanja pojedinog sektora na području Općine. U okviru održanih radionica sudionicima su detaljnije bili predstavljani oni EU fondovi i mjere putem kojih će se direktno neki zadani ciljevi moći postići.

Također, nakon svake radionice provedena je anketa o razvojnim potrebama Općine i prikupljeni su prijedlozi vizije i misije razvoja. Temeljem prijedloga iz anketnih upitnika, rezultata rasprava s održanih radionica te dodatno održanih sastanaka s ključnim sudionicima, djelatnici tvrtke Centum percent d.o.o. su u suradnji s predstavnicima Općine formulirali viziju i misiju.

Posljednja, četvrta, održana radionica odnosila se na predstavljanje nacрта Strategije razvoja. Svima zainteresiranima ukratko je predstavljena analiza stanja, SWOT analiza te ciljevi i mjere kojima će se zadani ciljevi postići. Na radionici je još jednom svim sudionicima pružena prilika da upute dodatne komentare i prijedloge na izrađeni nacrt teksta Strategije.

U svrhu dobivanja što boljeg uvida u postojeće stanje na području Općine provedena je anketa među zainteresiranim stanovnicima i to kroz *Opći anketni upitnik*, *Anketni upitnik- poljoprivredni sektor*, *Anketni upitnik- gospodarski sektor*, *Anketni upitnik- javni i civilni sektor* i *Anketni upitnik- turizam*.

Obzirom da je prikupljen relativno mali broj anketnih upitnika, njihova analiza i dobiveni rezultati ne mogu biti u potpunosti relevantni, no, definitivno su bili dobra podloga za izradu ove Strategije.

– Anketni upitnik- OPĆI

Kroz Opće upitnike nastojalo se dobiti opće podatke o ispitanicima, uvid u njihovu percepciju stanja, njihov pogled na strategiju razvoja Općine, viziju, misiju te prikupiti primjedbe, prijedloge i komentare.

Prikupljeno je šest anketnih upitnika, s tim da svi nisu bili do kraja ispunjeni ili nisu bili ispunjeni u skladu s uputama te su u obzir uzeti samo raspoloživi podaci. Napravljena je analiza prikupljenih podataka te njihovo rangiranje temeljem njihove učestalosti ili prosječnih ocjena.

Ispitanicima je dana mogućnost ocjenjivanja kvalitete pruženih usluga koje obavlja Općina te im je ponuđen raspon ocjena od 1-5 gdje ocjena 1 predstavlja izrazito lošu kvalitetu, dok ocjena 5 predstavlja izrazito dobru kvalitetu. Za svaku pojedinu uslugu izračunata je prosječna ocjena zadovoljstva. Najveće zadovoljstvo ispitanici su iskazali vezano za zaštitu od požara s prosječnom ocjenom 4,8, dok su u preostalih prvih pet usluga pobrojani pružanje primarne zdravstvene zaštite (4,3), prikupljanje i odlaganje otpada (4,0), pružanje socijalne skrbi (4,0) te briga o djeci predškolske dobi (3,8). Najmanja razina zadovoljstva iskazana je vezano za prostorno i urbanističko planiranje (1,8), a potom izdavanje suglasnosti i dozvola, informiranje stanovništva te zaštita potrošača (*koja i nije toliko u nadležnosti Općine*) koje su svaka ocijenjene s prosječnom ocjenom 2,2.

USLUGA	PROSJEČNA OCJENA
Zaštita okoliša	3,2
Stanovanje	3,2
Pružanje komunalnih usluga	3,5
Prikupljanje i odlaganje otpada	4,0
Pružanje zaštite od požara	4,8
Održavanje cesta	3,5
Upravljanje općinskim vlasništvom	3,7
Pružanje primarne zdravstvene zaštite	4,3
Pružanje socijalne skrbi	4,0
Obrazovanje	3,5
Briga o djeci predškolske dobi	3,8
Kultura i sport	3,3
Zaštita potrošača	2,2
Prostorno i urbanističko planiranje	1,8
Izdavanje suglasnosti i dozvola	2,2
Informiranje stanovništva i dostupnost informacija	2,2

Od ispitanika je kroz opći Anketni upitnik zatraženo da prepoznaju tri najpozitivnije stvari vezane za Općinu kao mjesto njihovog poslovanja. Na upit je odgovorilo 5 ispitanika, a blizina autoceste i

graničnog prijelaza prepoznata je kao najpozitivnija stvar od strane 2 ispitanika. Ostale prednosti prepoznate su od po jednog ispitanika.

POZITIVNA STVAR/ PREDNOST	UČESTALOST
zdravstvena zaštita	1
komunalne usluge (izuzev kanalizacije)	1
dogovori za nastupe, financiranje i ustupanje prostora za rad HKUD	1
tržnica	1
blizina autoceste i graničnog prijelaza	2
ljudski potencijal	1
kvalitetno poljoprivredno zemljište	1
veličina mjesta i broj stanovnika	1

Ispitanici su anketirani i vezano za nedostatke u infrastrukturi kako bi se dobila relevantna informacija o potrebnim mjerama te im je ponuđeno 7 odgovora uz mogućnost dopunjavanja nedostataka koje su prepoznali sami. Na upit je odgovorilo 6 ispitanika. Kao tri glavna infrastrukturna nedostatka navedeni su nedostatak turističke i ugostiteljske infrastrukture (5), organizacija prijevoza (4) i briga o starijim i nemoćnim osobama (3). Sami ispitanici dodatno su prepoznali kao značajniji nedostatak, nedostatak sportske i kino dvorane te doma umirovljenika (2).

INFRASTRUKTURNI NEDOSTATAK	UČESTALOST
Briga o djeci predškolske dobi (vrtić)	0
Briga o starijim i nemoćnim osobama	3
Pošta	0
Telekomunikacija	0
Dostupnost interneta	1
Organizacija prijevoza (<i>autobusi, vlakovi, taksi...</i>)	4
Ugostiteljskih i turističkih	5
OSTALI DODATNO PREPOZNATI NEDOSTACI	UČESTALOST
sportska dvorana, kino dvorana	2
dom umirovljenika	2
objekti za rekreaciju starijih osoba	1
infrastruktura u poduzetničkoj zoni	1
hotel, hostel, ugostiteljski objekti	1
trgovine i trgovački objekti	1
kanalizacija	1

Ispitanicima je ponuđeno da od ukupno 13 problema prepoznaju i rangiraju 5 najvećih s kojima se susreću u vlastitom poslovanju, s tim da na prvo mjesto stave najveći problem, a na peto, najmanji problem. Od ukupno 6 ispitanika 3 su popunila ovaj dio, no obzirom da upitnici nisu ispunjeni u

skladu s uputom moguće je detektirati samo najveće probleme, ali ne i rang između njih. Među navedenim problemima veći dio njih su oni na koje Općina ne može direktno utjecati, ali može pomoći u njihovom otklanjanju.

Kao tri glavna problema navedeni su složenost poreznih propisa, ograničena sredstva za financiranje i visoke cijene inputa za proizvodnju. Dodatno prepoznat problem od strane jednog ispitanika je nedostatak skladišnog prostora za voće-hladnjača.

PROBLEM U POSLOVANJU	UČESTALOST
Ograničen pristup sredstvima za financiranje	2
Visoke cijene inputa za proizvodnju	2
Nedovoljna informiranost o novinama vezanim uz poslovanje u svim sferama	0
Neučinkovita državna i javna administracija	1
Nestabilnost javnih politika/vlasti	1
Korupcija i kriminal	1
Neadekvatna infrastruktura	0
Zastarjela tehnologija u proizvodnji	1
Restriktivni radni propisi	0
Složenost poreznih propisa i previsoke porezne stope	3
Nedovoljno obrazovana radna snaga	0
Loša radna etika radne snage	1
Nemogućnost ili kašnjenje u naplati za izdane robe/usluge	1
OSTALI PROBLEMI PREPOZNATI OD STRANE ISPITANIKA	UČESTALOST
nedostatak skladišnog prostora- hladnjača	1

Kako bi se osiguralo definiranje ciljeva i prioriteta Strategije, utemeljeno na potrebama stanovništva ispitanicima je ponuđen odabir područja na kojima je potrebno temeljiti daljnji razvoj Općine, s tim da je najvažnije područje trebalo staviti na 1. mjesto, dok je najmanje važno trebalo staviti na 3. Svih 6 ispitanika popunilo je ovaj dio anketnog upitnika, no obzirom da upitnici nisu ispunjeni u skladu s uputom moguće je detektirati samo prioritarno područje, ali ne i rang između njih.

Prema odgovoru ispitanika, tri strateška područja za razvoj Općine jesu:

1. poljoprivreda i prehrambena djelatnost
2. turizam
3. metalo-prerađivačka industrija

Dodatne primjedbe/ prijedlozi/ komentari prikupljeni od ispitanika su sljedeći:

- neregulirana industrijska zona
- neiskorišten prostor na graničnom prijelazu Goričan

- briga za opće dobro, a ne za samoodržavanje
- u gospodarskoj zoni neizgrađena kompletna infrastruktura (*cesta, voda, električna energija, plin*)
- potencijalnog ulagača u gospodarskoj zoni osloboditi plaćanja komunalnog doprinosa
- kako je poticanje industrijske zone bez nekih vidljivih rezultata, pomagati poljoprivrednicima koji imaju svoj finalni proizvod (*dodjelom bespovratnih sredstava, povoljnijim kreditima*)
- u Općini odrediti osobu za sport i kulturu, obzirom da izostaju zajednički sastanci i dogovori, npr. prilikom organizacije Dana Općine- tada bi udruge trebale izvoditi svoje programe u centru naselja, a ne na terenima u okolici
- otvaranje radnih mjesta na turističkim atrakcijama (Krajolik rijeke Mure) i rekreativnim centrima u čistom okolišu
- proizvodnja i eksploatacija hrane kao gotovog proizvoda diljem RH i šire

- Anketni upitnik- POLJOPRIVREDNI SEKTOR

Anketne upitnike vezane uz poljoprivredni sektor ispunilo je svega 5 ispitanika. Većina ispitanika (njih 4) spada u kategoriju većih poljoprivrednih gospodarstava koja obrađuju više od 5 ha poljoprivrednog zemljišta (od 6-50ha), dok samo 1 PG obrađuje 1,5 ha. Uglavnom se zbog o ratarskoj poljoprivrednoj proizvodnji (uzgoju kukuruza i pšenice), dok se jedno PG bavi i svinjogojstvom, a jedno uzgojem i preradom aronije. Proizvodnja je većinom namijenjena prerađivačkim poduzećima (2), otkupnim mjestima (1), trgovačkim lancima i trgovinama (1) te individualnim potrošačima (1), a sve na domaćem tržištu.

Jedan ispitanik ocijenio je konkurenciju na lokalnom tržištu slabom, jedan srednje jakom, dva jakom i jedan vrlo jakom. Njihova percepcija konkurencije na hrvatskom tržištu kreće se od vrlo slabe do vrlo intenzivne. Troje od ukupno 5 ispitanika su članovi Udruge poljoprivrednih proizvođača Općine Goričan, jedan je član zadruge, dok jedan nije član niti jednog oblika udruženja te ocjenjuju suradnju unutar udruge ocjenom dobar. Samo je četiri ispitanika ocijenilo suradnju između članova udruženja i to s prosječnom ocjenom 3,75 što predstavlja srednje dobru do dobru suradnju.

Ispitanicima je između ostalog ponuđeno da od ukupno 13 problema prepoznaju 5 najvećih problema s kojima se susreću u vlastitom poslovanju. Od ukupno 5 ispitanika 3 su označila 5 problema, dok su preostala 2 označila 3 i 4 problema.

Tri glavna problema koja su imala najveću učestalost su niske prodajne cijene, tržišni pritisak jeftinijih proizvoda iz uvoza i ograničene mogućnosti okrupnjavanja zemljišta, a potom ih prate problemi visokih cijena inputa/repro materijala za proizvodnju i nemogućnost ili kašnjenje u naplati za izdane robe/usluge.

PROBLEM U POSLOVANJU	UČESTALOST
Slaba poslovna povezanost gospodarstava u sektoru	1
Nedovoljno razvijena mreža otkupljivača primarnih proizvoda	1
Nerazvijena distribucijska mreža	1
Niske prodajne cijene	4
Tržišni pritisak jeftinijih proizvoda iz uvoza	4
Visoke cijene inputa/repro materijala za proizvodnju	3
Nemogućnost ili kašnjenje u naplati za izdane robe/usluge	2
Ograničene mogućnosti okrupnjavanja zemljišta	4
Ograničen pristup sredstvima za financiranje i investiranje	0
Nedostupnost informacija o mogućnostima potpora i sufinanciranja	1
Zastarjela tehnologija u proizvodnji	1
Nedostatak stručnih specifičnih znanja za praćenje suvremene tehnologije proizvodnje	0
Nedovoljno raspoloživa sezonska radna snaga	0

Četiri od pet anketiranih proizvođača koriste sve površine poljoprivrednog zemljišta koje imaju u posjedu, dok jedno gospodarstvo ne koristi samo jedan mali dio ukupne površine. Ispitanici ocjenjuju da bi najkorisnije edukacije bile one vezane uz primjenu suvremenih tehnologija u proizvodnji te marketing i promociju, dok svega jedno gospodarstvo navodi i financije, računovodstvo i knjigovodstvo. Većina ispitanika (3) sudjeluju u edukacijama, dok dva izjavljuju da unazad tri godine nisu koristila usluge treninga/edukacije/obuke. Kao razloge nepohađanja navode prvenstveno nedostatak stručnjaka, a potom i nedovoljno sredstava za njihovo financiranje.

Osim financijske potpore, prema izjavama tri ispitanika, dobrodošla bi im pomoć u brzom dobivanju građevinskih dozvola, manjim iznosima komunalne naknade, pružanjem kvalitetnih stručnih predavanja te manje kompliciranim zakonodavstvom.

Svih 5 ispitanika u svom poslovanju u nekoj mjeri koristi internet.

Tri ispitanika od ukupno 5 anketiranih iskazalo je potrebu za uvođenjem novih tehnologija u proizvodnju, a većinom se navode nabava nove poljoprivredne mehanizacije i opreme.

Tri su ispitanika u posljednjih tri godine svog poslovanja razvili neki novi proizvod ili proces, a navode se prodaja putem interneta, izvoz i proizvodnja 100% tnog ulja tikve uljanice kao eko proizvoda.

Četiri ispitanika izjasnila su se o potrebama ulaganja na njihovom gospodarstvu u svrhu rješavanja problematike zaštite okoliša i energetske učinkovitosti te njih 3 planira ulaganja u obnovljive izvore energije za vlastite potrebe na gospodarstvu, dok dvoje planira ulaganja vezana za zbrinjavanje/skladištenje stajskog gnoja i dvoje zbrinjavanje otpada na ekološki prihvatljiv način.

PRIORITETNO PODRUČJE	UČESTALOST
Sustav odvodnje tehnoloških/otpadnih voda iz proizvodnje	0
Pročišćavanje tehnoloških/otpadnih voda iz proizvodnje	1
Zbrinjavanje/skladištenje stajskog gnoja	2
Zbrinjavanje otpada na ekološki prihvatljiv način	2
Korištenje obnovljivih izvora energije, za proizvodnju energije potrebne na gospodarstvu	3
Smanjenje emisije štetnih tvari u zrak	1

Tri od ukupno pet ispitanika planira povećanje postojeće proizvodnje i to u razdoblju od sljedećih 5 godina, dok preostala dva planiraju uvesti novi proizvod (*jedan planira već ove godine izgraditi plastenik, a jedan planira započeti s proizvodnjom povrća u razdoblju od sljedeće tri godine*).

– Anketni upitnik- GOSPODARSKI SEKTOR

Nije zaprimljen niti jedan anketni upitnik za gospodarski sektor.

– Anketni upitnik- JAVNI I CIVILNI SEKTOR

Anketne upitnike ispunio je dječji vrtić i tri udruge koje djeluju uglavnom u području kulture, okupljanju djece, mladeži i žena te sportu, uz napomenu da je jedna udruga samo djelomično ispunila upitnik.

Sve tri udruge okupljaju više od 50 članova (prosječan broj članova je 69), a korisnici njihovih usluga su svi stanovnici Općine Goričan (djeca, mladi, druge udruge). Prostori u kojima djeluju dobiveni su od Općine na korištenje, a financiraju se uglavnom sredstvima proračuna Općine, dok se jedna udruga financira i iz vlastitih sredstava.

Dvije udruge su se izjasnile da oprema koju koriste u svom radu zadovoljava njihove potrebe, dok je jedna udruga i dječji vrtić naveo da oprema opće ne zadovoljava njihove potrebe.

Ispitanicima je bilo ponuđeno da prepoznaju tri najveća problema s kojima se susreću u svom radu/djelovanju. Ukupno je bilo ponuđeno 7 problema uz mogućnost dopisivanja ostalih problema koje su sami prepoznali. Od ukupno 4 ispitanika u ovom dijelu izjasnila su se 3 ispitanika. Dva ispitanika su kao najveći problem izdvojila nedovoljno iskustvo u pripremi projekta, dok se problemi nedostupnosti informacija, nedostatak tehničkih sredstva za rad i niska razina suradnje s drugim institucijama prema učestalosti pojavljuju samo jednom. Kako su ispitanici imali mogućnost dopisati dodatno prepoznate probleme, navedeni su sljedeći:

- nedostatak telefona telefaksa i interneta (tj. uredske opreme) i ozvučenja (navedeno od strane HKUD Goričan)
- zaostala oprema za rad i trošan objekt izvana i iznutra (dječji vrtić)

PROBLEM U DJELOVANJU/ POSLOVANJU	UČESTALOST
Nedovoljno iskustvo u pripremi projekata i strateških dokumenata	2
Nedostupnost informacija	1
Nedostatak tehničkih sredstava za rad	1
Manjak stručnog osoblja	0
Nedovoljna motiviranost članova/zaposlenika	0
Negativan stav okruženja	0
Niska razina suradnje s drugim lokalnim/državnim institucijama	1

Osim financijske potpore za postizanje boljih uvjeta rada, prema izjavama dva ispitanika, dobrodošla bi im veća suradnja s drugim jedinicama lokalne samouprave te jačanje članstva, u smislu uključivanja što većeg broja stanovnika, dok je dječji vrtić ipak naveo da im je značajna samo financijska potpora.

Vežano uz korištenje edukacija i treninga za uspješno djelovanje i rad od ukupno 4 ispitanika 2 su se izjasnila da ih nisu koristila, da imaju potrebe za njima, ali kao razloge njihova nekorisćenja oba navode nedovoljno sredstava za njihovo financiranje. Obzirom da se radi o kulturnim i sportskim udrugama, kao prioritetna područja za uspješno djelovanje, navode pilates te aktivnosti informiranja javnosti o njihovom radu. Dječji vrtić je naveo da koriste edukacije/stručne seminare i to specifično odgojno-obrazovne struke, ali im je glavni problem nedovoljno sredstava za financiranje.

Dva su ispitanika navela da u svom redovnom poslovanju i djelovanju izrazito puno koriste internet, ali da im nedostaje vlastita internet stranica putem koje bi o svom radu i informirali javnost, dok je jedna udruga navela da nimalo ne koristi internet i da je potrebno uvođenja telefona telefaksa i interneta u poslovanje, no ima svoju internet stranicu putem koje o svom djelovanju informira javnost.

Tri ispitanika navode da su u svom radu surađuju sa sličnim udrugama te da je stupanj zadovoljstva suradnjom dobar i vrlo dobar. Dvije udruge navode da ne postoji potreba za formiranjem dodatnih specifičnih udruženja, dok vrtić navodi potrebu formiranja udruženja na razini RH u svrhu izjednačavanja cijene boravka djece u vrtićima.

– Anketni upitnik- TURIZAM

Anketne upitnike ispunile su tri udruge, jedna djeluje u području kulture, jedna u području likovne umjetnosti i jedna koja zastupa interese romske manjine.

Od ukupno tri ispitanika dva su navela da na području Općine nedostaje infrastruktura za pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga, dok su kao nedostatnu ponudu svi istaknuli nedostatak obiteljskih parkova i sličnih sadržaja za djecu. Dva ispitanika su navela i nedostatak kulturnih događaja i

manifestacija te agroturizam. Jedan ispitanik je naveo da su nedostatni plesni sadržaji i jedan je istaknuo nedostatan broj lokalnih zabava.

PONUĐA	UČESTALOST
Ples	1
Koncerti	0
Lokalne zabave	1
Lokalna animacija	0
Obiteljski parkovi i slični sadržaji za djecu	3
Avanturistički parkovi	0
Vinske ceste	0
Tematske staze (meda, zlata...)	0
Kulturni događaji i manifestacije	2
Agroturizam	2

Uz ponuđenih 10 odgovora ispitanici su imali mogućnost dopisati ostalu ponudu za koju smatraju da je nedostatna te je jedan ispitanik naveo da nedostaje ponuda vezana uz arheološka nalazišta (tumuli, iskopine i sl.) koja su brojna na području Općine, a neiskorištena i to u smislu formiranja arheoloških staza.

Ispitanicima je u sklopu anketnog upitnika bio ponuđen odabir područja na kojima bi bilo potrebno temeljiti daljnji razvoj turizma Općine, s tim da je najvažnije područje trebalo staviti na 1. mjesto, dok je najmanje važno trebalo staviti na 3. mjesto. Sva 3 ispitanika popunila su ovaj dio anketnog upitnika, no obzirom da upitnici nisu ispunjeni u skladu s uputom moguće je detektirati samo prioritarno područje, ali ne i rang između njih.

Sva tri ispitanika su kao dva prioritarna područja istaknuli ruralni seoski turizam i kulturni turizam, dok su dva ispitanika istaknula ribolovni turizam.

PODRUČJE	UČESTALOST
ruralni seoski turizam	3
lovni turizam	0
ribolovni turizam	2
zdravstveni turizam	1
kongresni turizam	0
kulturni turizam	3

Sva tri ispitanika navela su da na području Općine postoji potreba za dodatnim edukacijama i treninzima povezanim s razvojem ugostiteljskog i turističkog sektora, a kao najznačajnija područja su istaknuli marketing i promociju, učenje stranih jezika (engleski i mađarski) te financije, računovodstvo i knjigovodstvo.

U sklopu prijedloga vizije, misije te dodatnih prijedloga i komentara ispitanici su naveli kao značajno sljedeće:

- razvoj i održivost malih poljoprivrednih gospodarstava uz rijeku Muru
- uključivanje malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u turističku ponudu područja
- poticanje lokalne poljoprivredne proizvodnje na malim obiteljskim gospodarstvima uz jačanje kapaciteta usluga agro-turizma i organizacije kulturnih sadržaja
- razvoj ruralnog turizma
- otvaranje etnografske zbirke-muzeja
- organizaciju etno-radionica (gastro ponude, rukotvorina od komušine- „cekeri“ i šiba- košare)
- uređenje obiteljskog parka za sport, rekreaciju, gastronomiju, prezentaciju eko-proizvoda, tradicijsku kulturu, pjesmu i ples
- povezivanje s donjomeđimurskim općinama i susjednom Mađarskom naseljenom „Hrvatima kre Mure“
- izgradnju sportske dvorane
- edukacije o zdravom načinu života
- uključivanje mladih u sve aktivnosti vezane za razvoj sela
- čuvanje kulturne baštine

4. SWOT analiza

Najpoznatija metoda za donošenje i kreiranje svih strateških dokumenata, pa i ove Strategije razvoja, je SWOT analiza. Analizom se detektiraju snage područja koje se promatra (S – Strengths), slabosti područja (W – Weaknesses), prilike za područje (O – Opportunities) i prijetnje za područje (T – Threats).

Podloga za izradu SWOT analize bila je analiza stanja, ispunjeni anketni upitnici, zaključci s održanih radionica i konzultacija s djelatnicima Općine.

Napravljena analiza posebno ističe raspoložive bogate prirodne resurse područja Općine i izrazito povoljan prometni položaj, kao ključne faktore daljnjeg razvoja, ali ističe i nedovoljno eksploatiranu bogatu kulturno-povijesnu baštinu.

GOSPODARSTVO

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - izuzetno povoljan prometni položaj s dobrom razvijenom prometnom infrastrukturom na razini državnih, županijskih i lokalnih cesta - veliki broj poduzetnika (67+15) najviše u trgovini, preradi, uslugama, prijevozu, skladištenju i građevinarstvu - veliki broj zaposlenih u poduzećima - razvijene 4 gospodarske/poduzetničke zone - iskustvo u pripremi EU projekata 	<ul style="list-style-type: none"> - neriješeni imovinsko pravni odnosi s RH na površinama gospodarskih zona - komunalna infrastruktura u gospodarskim zonama nije u cijelosti izgrađena - utvrđene gospodarske zone nisu popunjene, (poljoprivredno gospodarska zona nije uopće u funkciji) - nema sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda - nema deponija za odlaganje otpada - MŽ je u 2011. imala najniži prosjek isplaćene neto plaće (4.380,00 kn- dok je na razini RH iznosila 5.429,00 kn) - mali broj obrtnika - nedovoljno razvijena povezanost poduzetnika - nedovoljno razvijeni turistički potencijali (prirodni i kulturno-povijesni resursi) - neprikladni prostori za pružanje ugostiteljskih usluga
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - sufinanciranje projekata iz nacionalnih i EU fondova - potpore za podizanje konkurentnosti, zapošljavanje, edukacije - stečeno iskustvo u pripremi projekata iskoristiti u pripremi i razvoju novih projekata - blizina inozemnog tržišta (granična Općina-olakšan pristup stranom tržištu) - iskorištenje slobodnog prostora na graničnom prijelazu u svrhu turizma - mogućnost razvoja izletničkog i rekreativnog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> - nedovoljni administrativni kapaciteti za upravljanje razvojem na razini Općine - slaba informiranost poduzetnika o mogućnostima EU potpora - slaba zainteresiranost za sudjelovanje na natječajima za EU fondove

POLJOPRIVREDA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - bogati i neuništeni prirodni resursi- krajobrazna raznolikost (77% Općine zaštićeno područje, šume Kotoriba i Murščak) - bogati vodeni resursi (Trnava, Mura) - bogata povijesno-kulturna baština (arheološka nalazišta- goričanska nekropola i zaštićena kulturna dobra-sakralna) - već prepoznata važnost ulaganja u rekreativne biciklističke staze - plodno poljoprivredno zemljište - izrazito povoljan prometni položaj (Budimpešta-Zagreb-Rijeka E65 prolazi i kroz područje Općine) 	<ul style="list-style-type: none"> - povremeno poplavljene poljoprivredne površine (potreba za provedbom mjera melioracija) - usitnjenost poljoprivrednih parcela - neriješeni imovinsko-pravni odnosi zemljišta poljoprivrednih gospodarstava - slaba iskoristivost potpora za plodno poljoprivredno zemljište u korištenju (43%) - visoki udio PGa koji nisu tržišno orijentirani (poljoprivreda im nije primarna djelatnost) - slaba stočarska proizvodnja (22 PGa uzgaja stoku) - neizgrađenost potpune infrastrukture (neriješena pitanja odvodnje i gospodarenja otpadom) - nedostatak vlastitih sredstava za financiranje investicija u proizvodnji - slaba zainteresiranost mladih za poljoprivrednu proizvodnju - veliki udio staračkih domaćinstava - zbog neuređenih poljskih putova otežan pristup poljoprivrednim površinama
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - raspoloživo plodno poljoprivredno zemljište za razvoj poljoprivredne proizvodnje - potencijal za razvoj integrirane i ekološke poljoprivrede - razvoj ekstenzivnog stočarstva (veće iskorištenje livada) - bogati i neuništeni prirodni resursi potencijal za razvoj ruralnog i izletničkog turizma - kroz turizam mogućnost plasmana tradicionalnih "domaćih" i eko proizvoda (turizam se kroz gastronomiju može osloniti na poljoprivredu) - povoljan prometni položaj moguće iskoristiti u svrhe razvoja ruralnog i izletničkog turizma - zbog prometnog položaja blizina EU tržišta (ali i Zagreba, kao najvećeg HR tržišta) - okrupnjavanjem poljoprivrednih površina PGa do njihove veće konkurentnosti - organiziranje i udruživanje poljoprivrednih proizvođača za bolje pozicioniranje na tržištu - korištenje EU fondova za planirane investicije - povećati udio korištenja obnovljivih izvora energije 	<ul style="list-style-type: none"> - zbog neprikladne infrastrukture (odvodnja, otpad) moguća zagađenja očuvanih prirodnih i vodenih resursa - zbog neudruživanja poljoprivrednih proizvođača slaba konkurentnost na tržištu - nerješavanje vlasničkih pitanja usporit će i ograničiti proces okrupnjavanja PGa - jaka konkurencija iz okolice u području ruralnog turizma (vinske ceste, toplice,..) - iseljavanje mladog stanovništva

KOMUNALNA I DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - izuzetno povoljan prometni položaj (granični) s dobrom razvijenom prometnom infrastrukturom na razini državnih, županijskih i lokalnih cesta - osnovna komunalna infrastruktura u vrlo velikom dijelu potpuno razvijena (<i>plin, struja, voda, ICT</i>) - bogata kulturno-povijesna baština - na području Općine djeluje veliki broj udruga (24) - iskustvo u projektima prekogranične suradnje - udruga najzastupljenije manjine vrlo aktivna u području obrazovanja (<i>provedba informatičkog obrazovanja djece</i>) - djeca najzastupljenije romske manjine integrirana u odgojno obrazovne programe 	<ul style="list-style-type: none"> - nema sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda - nema deponija za odlaganje otpada - lokalne i nerazvrstane ceste trebaju rekonstrukciju i pojačano održavanje (<i>lokalne ceste: od ukupno 12,2 km, neasfaltirano 37%; nerazvrstane ceste: od ukupno 71 km, neasfaltirano 89%</i>) - nepostojanje direktne prometne linije za Zagreb (autobusne) - nerazvijeni kulturni sadržaji u Općini te sadržaji za cjeloživotno učenje - trend pada angažmana oko zaštite i održavanja kulturno-povijesnih građevina (<i>potrebno uspostaviti novi vid održavanja- uvesti ih kao segment turističke ponude područja, posebice arheološka nalazišta</i>) - nepostojanje sportske dvorane - nepostojanje doma/centra za nezbrinutu djecu (<i>posebice za djecu najzastupljenije manjine</i>) - slaba opremljenost škole i dječjeg vrtića - neprikladan prostor dječjeg vrtića (<i>potrebna rekonstrukcija/adaptacija dječjeg vrtića</i>) - nedostatni kapaciteti za smještaj starih i nemoćnih osoba
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> - sufinanciranje projekata iz nacionalnih i EU fondova - stečeno iskustvo iskoristiti u pripremi i razvoju projekta - iskorištenje slobodnog prostora na graničnom prijelazu u svrhu tranzitnog turizma (<i>izgradnja novog čvora Goričan i revitalizacija odmorišta na starom graničnom prijelazu</i>) - aktivnije uključivanje udruga u razvoj kulturnih i ostalih sadržaja na području - djelovanje udruga s izraženom inicijativom za angažman, uz financijsku potporu Općine - obnavljanje uspješnih manifestacija poput "PUNA ZDELA" 	<ul style="list-style-type: none"> - odlazak mladih s područja Općine - depopulacija (<i>smanjen broj djece u vrtiću i školi</i>) - zbog neprikladne <i>infrastrukture (odvodnja, otpad)</i> moguća zagađenja očuvanih prirodnih i vodenih resursa - nedovoljni administrativni kapaciteti za upravljanje razvojem Općine (<i>zapošljavanje dodatnih djelatnika u Općini</i>)

5. VIZIJA I MISIJA

Putem anketnih upitnika o razvojnim potrebama Općine prikupljeni su i prijedlozi stanovnika o viziji i misiji razvoja na području Općine. Ukupno je prikupljeno 5 prijedloga:

PRIJEDLOZI VIZIJE:

1. Proizvodnja zdrave hrane vezana za turizam na području Općine Goričan i RH
2. Briga o potrebama stanovnika, počevši od „malih stvari“
3. Organizirati zadruge proizvođača te poticati proizvodnju dohodovnijih kultura (voće, povrće) na usitnjenim parcelama. Izgraditi otkupni centar i ULO hladnjače u gospodarskoj zoni koja bi zadovoljila potrebe Donjeg Međimurja.
4. Učiniti Goričan ljepšim i ugodnijim za življenje
5. Goričan je općina u kojoj žive radišni ljudi i školovana mladež, u krajoliku bogatom prirodnim ljepotama, prometne povezanosti i gospodarstva s potencijalom- sve aspekte razvijati i zaokružiti u jednu zadovoljnu zajednicu.

PRJEDLOZI MISIJE:

1. Poticanje mladih gospodarstava na proizvodnju hrane specifične za područje Općine- spoj s turizmom koristeći lijepi okoliš
2. Krenuti sa svojim sredstvima, pa će Općini i pojedincu pomoći i država i EU fondovi.
3. Osnivanjem poljoprivredne zadruge postiže se bolja cijena poljoprivrednih proizvoda zbog zajedničkog nastupa prema kupcima (preko zadruge se lakše dođe do EU fondova za sufinanciranje poljoprivredne proizvodnje u ruralnog razvoja).
4. Razvijati infrastrukturu, otvarati nova radna mjesta, brinuti za ugrožene skupine i mlađe generacije- Briga za opće dobro, a ne za samoodržavanje
5. Zaustaviti odlazak mladih iz Općine koji je uzrokovan nezaposlenošću te boljim uvjetima u drugim mjestima. Industrijske zone trebale bi privući investitore, kako bi se otvorila nova radna mjesta te sva infrastruktura koja nedostaje Goričanu

Temeljem prijedloga iz anketnih upitnika, rezultata rasprava s održanih radionica te dodatno održanih sastanaka s ključnim sudionicima i predstavnicima Općine Goričan odabrane su sljedeća vizija i misija razvoja:

VIZIJA: *Goričan je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na prednostima jedinstvenog prometnog položaja i bogatstvu prirodnih resursa, kojim se na moderan način povezuju gospodarstvo i turizam, poljoprivreda i društveno odgovorno ponašanje u skladu s prirodom.*

MISIJA: *Općina Goričan će do 2020. godine stvoriti uvjete za razvoj stabilnog gospodarstva te društvenu odgovornost temeljenu na načelima održivog razvoja i energetske učinkovitosti.*

6. CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

U skladu s razvojnom vizijom i na temelju anketnih upitnika te izrađene SWOT analize, za područje Općine utvrđena su tri strateška cilja koji pridonose rješavanju utvrđenih problema i nedostataka te razvoju Općine, a to su:

1. Podrška poduzetnicima u gospodarstvu
2. Poboljšanje kvalitete života, uz zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima
3. Socijalna uključenost i potpora zapošljavanju

Razvojni ciljevi Strategije postavljeni su tako da budu jasni, mjerljivi, dostižni, realni i s određenim rokovima. Ciljevi doprinose rješavanju problema istaknutih u analizi stanja i postavljenih SWOT analizom.

Strateški cilj 1. Podrška poduzetnicima u gospodarstvu

Općina Goričan se, kao i ostatak Hrvatske te dobar dio europskog gospodarstva, suočava s dugotrajnom gospodarskom krizom te izazovima koje sa sobom nosi globalizacija tržišta. Ujedno, ulaskom u EU hrvatski poduzetnici dobili su mogućnost nesmetanog izlaska na zajedničko tržište EU koje broji više od 500 milijuna potrošača. S druge strane i hrvatsko se tržište u potpunosti otvorilo proizvodima EU podrijetla, što je izazvalo povećanu konkurenciju na domaćem tržištu, zahtijevajući istodobno od hrvatskog gospodarstva hvatanje koraka s gospodarskim trendovima na razini EU, čime će se osigurati konkurentnost hrvatskih tvrtki u tržišnoj utakmici koja ih očekuje.

Jačanje konkurentnosti gospodarstva obuhvaćeno je i Strategijom Europe 2020, odnosno njenim prioritetima koji obuhvaćaju pametan, održiv i uključiv rast te je kao prioritetni cilj sadržano i u programskim dokumentima koje RH priprema za razdoblje 2014.-2020.

Kao nositelji povećanja konkurentnosti prepoznato je mikro, malo i srednje poduzetništvo, kako na razini EU tako i na razini RH. Na razini EU, prema procjenama, djeluje 23 milijuna mikro, malih i srednjih poduzetnika, što čini preko 99% svih poduzetnika. RH također, pokazuje sličan udio mikro, malih i srednjih poduzeća.

Prema prikupljenim podacima na području Općine Goričan djeluju 82 poduzetnika, od kojih su 67 pravne osobe, a 15 obrti te se uglavnom radi o mikro i malim poduzećima. Od ukupnog broja poduzetnika njih 33 su obveznici poreza na dobit te su podnijeli godišnja financijska izvješća FINA-i. Najznačajnije djelatnosti po broju poduzetnika su trgovina, prerađivačka industrija, ugostiteljstvo, građevinarstvo i prijevoz. Upravo to su i djelatnosti s najznačajnijim brojem zaposlenih.

Ako se uzme u obzir da prema podacima DZS na razini RH djeluje 122.447 trgovačkih društava te 88.287 obrta, što po glavi stanovnika čini udio od 2,9% za trgovačka društva i 2,1% za obrte, vidljivo je da je taj udio na području Općine Goričan puno manji u odnosu na hrvatski prosjek, jer je udio trgovačkih društva po glavi stanovnika 2,4%, dok je udio obrta 0,5%.

Uzimajući u obzir činjenicu dobivenu od HOKa da je Općina Goričan imala najveći pad u broju obrta od svih ostalih općina u Međimurskoj županiji (za 28%), kao i činjenicu da je udio obrta značajno manji u odnosu na hrvatski prosjek, iz navedenog proizlazi potreba za dodatnim povećanjem broja obrta koji djeluju na prostoru Općine, ali i povećanjem aktivnosti ostalih postojećih poduzetnika.

Iz analize stanja poljoprivrednih površina u korištenju na području Općine uočen je ključni problem, neriješeni vlasničko-imovinski odnosi, pa sve stvarno korištene površine ne mogu ući u službene evidencije, niti poljoprivredni proizvođači za te površine mogu ostvariti pravo na potpore. Usporedbom podataka iz PPU i podataka koje vodi APPRRR proizlazi da je svega 43,56% raspoloživog poljoprivrednog zemljišta u upotrebi, dok je stvarno stanje na terenu drugačije i 90% površina je u upotrebi.

Evidentno je da za razvoj obiju gospodarskih aktivnosti postoje pretpostavke u smislu postojećih resursa, a unapređenje stanja na navedenim područjima pozitivno bi se odrazilo i na sliku po pitanju broja zaposlenih. Na području Općine prepoznata je važnost poljoprivredne djelatnosti, a posebno usmjeravanje na integriranu i ekološku proizvodnju, koja bi omogućila prodaju poljoprivrednih proizvoda s većom dodanom vrijednošću bilo kroz prodaju na farmi, bilo kroz plasman putem objekata namijenjenih ruralnom turizmu.

Isto tako, područje Općine, osim što obiluje neuništenim prirodnim resursima, obiluje i značajnom kulturno- povijesnom baštinom, što otvara prostor za razvoj turizma, a posebno ruralnog, eko turizma, izletničkog, kulturnog i ribolovnog turizma, uz paralelan razvoj ugostiteljskog i turističkog poduzetništva.

Iz navedenog strateškog cilja proizlaze tri prioriteta:

Prioritet 1. Podizanje konkurentnosti za investicije u gospodarstvu

Prioritet 2. Podizanje konkurentnosti poduzetnika u poljoprivredi i turizmu

Prioritet 3. Poticanje suradnje i povezivanja poduzetnika te edukacije

Prioritet 1. Podizanje konkurentnosti za investicije u gospodarstvu

Malo i srednje poduzetništvo nositelj je razvoja i stabilnosti na svim razinama, lokalnoj, regionalnoj, državnoj i europskoj. Stvaranje poticajnog okruženja za njegov razvoj zajednički je posao tijela vlasti

na svim razinama, od lokalne do državne. U promicanju poduzetništva nužno je osigurati sinergiju tijela javne vlasti, potpornih poduzetničkih institucija, razvojnih i komercijalnih banaka te tijela zaduženih za provedbu programa potpore financiranih iz nacionalnih i EU sredstava.

Na općinskoj razini ostaje mogućnost djelovanja u stvaranju povoljnih uvjeta za investiranje kroz jačanje svih oblika infrastrukture, poticanje na udruživanje te edukaciju poduzetnika vezanu uz olakšani pristup sredstvima namijenjenima za razvoj poduzetništva.

Samo iz EU fondova namijenjenih regionalnom razvoju (ERDF), za poduzetništvo je u sedmogodišnjem razdoblju predviđen iznos od oko 1 milijardu eura. Tome treba pridodati i izvore financiranja iz nacionalnog proračuna dostupne kroz programe koje provode Ministarstvo obrta i poduzetništva, HAMAG invest, HBOR i sl.

Prioritet 2. Podizanje konkurentnosti poduzetnika u poljoprivredi i turizmu

Gospodarski razvoj Općine, prema rezultatima anketa, treba, između ostalog, biti utemeljen na razvoju poljoprivrede i turizma. Oba segmenta su prema analizi stanja nerazvijena ili nedovoljno razvijena. Stoga je kao jedan od prioriteta Strategije određena podrška razvoju poljoprivrede i turizma.

U tom smislu potrebno je poduzeti mjere koje će osigurati aktiviranje svih navedenih resursa. Velik dio predviđenih mjera namijenjen je poduzetničkom sektoru, dok se aktivnosti koje se tiču infrastrukture, edukacije, promocije i promicanja turističkih manifestacija i okrupnjavanja zemljišta mogu poduzimati od strane Općine.

Navedene mjere moguće je financirati kroz proračun, nacionalna sredstva te najvećim dijelom iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD).

Prioritet 3. Poticanje suradnje i povezivanja poduzetnika te edukacije

Gospodarstvo Općine karakterizira između ostalog i nedostatak organiziranosti poduzetnika (*postoje svega dvije neaktivne zadruge i jedna udruga poljoprivrednih proizvođača*). Takva situacija onemogućava kvalitetan nastup na tržištu te umanjuje konkurentnost proizvođača.

Općinu, također, karakterizira slaba iskorištenost turističkih potencijala te slaba prepoznatljivost na tržištu.

Poduzetnicima je ulaskom u EU omogućen pristup sredstvima iz investicijskih fondova, no ne postoji nikakvo dosadašnje iskustvo u prijavama na dosadašnje EU fondove. Za otklanjanje navedenih potrebno je poticati udruživanje poduzetnika na lokalnoj, regionalnoj i široj razini, promovirati

Općinu i kao turističku destinaciju te raditi na edukaciji poduzetnika u svrhu boljeg poslovanja te lakšeg pristupa nacionalnim i EU fondovima.

Strateški cilj 2. Poboljšanje kvalitete života, uz zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima

Kvaliteta života jedan je od ključnih elemenata koji može zadržati stanovništvo na području Općine. Dobra infrastruktura i očuvan okoliš povećava kvalitetu života na području Općine. Ovaj strateški cilj povezan je sa Strategijom Europa 2020, odnosno njenom sastavnicom Održiv rast, a koji podrazumijeva promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija te obuhvaća dva tematska cilja EU za razdoblje 2014.-2020. *Promicanje prilagodbe klimatskim promjenama, prevencija te upravljanje rizicima te Zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa.*

Na području Općine nalazi se ukupno 88,8 km cesta, od čega 21,2 km asfaltirano, a 67,6 km neasfaltirano. Na nerazvrstane ceste, koje se nalaze u nadležnosti Općine otpada 71 km, što čini udio od 80% cesta, a 88,7% njih nije asfaltirano. Na lokalne ceste otpada 12,2 km od kojih 37,7% nije asfaltirano. Iako je mreža prometnica dobro razvijena evidentna je potreba za njihovom rekonstrukcijom i održavanjem.

Obzirom na izrazito povoljan prometni položaj i prometni značaj Općine Goričan na regionalnom nivou ukazala se potreba za izgradnjom novog čvora Goričan na autocesti Goričan-Zagreb. Uz realizaciju ovog projekta otvara se mogućnost revitalizacije odmorišta na starom graničnom prijelazu te se postavlja kao rentabilna investicija izgradnje i uređenja auto kampa i tematskog parka.

Područje Općine dobro je prometno povezano u smislu autobusnog prijevoza s većim županijskim središtima (Prelogom i Čakovcem), no stanovnici Općine su na jednoj od radionica istaknuli kao važan nedostatak nepostojanje direktne autobusne linije za Zagreb.

Prema prikupljenim podacima električnom energijom se opskrbljuju sva domaćinstva na području Općine, a i plinska mreža je u potpunosti razvijena i zadovoljava sve potrebe stanovnika. Obzirom na vrlo dobro stanje ove infrastrukture nema potrebe za daljnjim proširenjem i unapređenjem postojećih mreža.

Vezano uz javnu rasvjetu na području Općine postoji potreba za njenom modernizacijom. U tijeku je izrada energetskeg pregleda i certifikata. Po dobivenom nalazu pristupit će se izradi projektne dokumentacije za njenu modernizaciju. Općina će projekt prijaviti Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost zbog sufinanciranja.

Opskrba vodom stanovništva i gospodarstva pod nadležnošću je komunalnog poduzeća i stanje je više nego zadovoljavajuće. Pokrivenost vodovodne mreže je 88%, što je značajno velik udio (*državni*

prosjek iznosi oko 75%). Najveća manjkavost leži u činjenici da ne postoji sustav odvodnje, pa time ni pročišćavanja otpadnih voda, koji bi pokrio cijelo područje Općine.

U smislu ukupne komunalne infrastrukture, iako je u vrlo velikom udjelu izvedena, preostalo je dovršenje izgradnje sve potrebne infrastrukture u gospodarskim zonama Općine, a prije svega se to odnosi na izgradnju vodovoda, kanalizacije i plinovoda.

Teritorij Općine karakterizira dobro očuvan okoliš. Nisu primijećena divlja odlagališta smeća, a zbrinjavanje otpada je organizirano.

Na području Općine ne postoji značajnija proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, ali nekoliko je privatnih poduzetnika putem anketnih upitnika iskazalo potrebu za ovom vrstom investicija. Također, interes je iskazala i sama Općina Goričan i to za prostore dječjeg vrtića.

U pogledu energetske učinkovitosti zgrada javne namjene, tijekom 2014. godine Općina Goričan planira obaviti energetski pregled svih zgrada koje su u njezinom vlasništvu te ovisno o rezultatima i poduzeti određene potrebne mjere.

Iz navedenog strateškog cilja proizlaze dva prioriteta:

Prioritet 1. Razvoj i unapređenje infrastrukture

Prioritet 2. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Prioritet 1. Razvoj i unapređenje infrastrukture

Komunalna i cestovna infrastruktura područja su na kojima Općina može provesti financijski najizdašnija ulaganja. Kroz radionice i analizu stanja uočena je najveća potreba za obnovom lokalnih i nerazvrstanih cesta (*posebno poljskih putova*), izgradnjom sustava odvodnje, a u gospodarskim zonama potrebno je dovršiti i izgradnju sve potrebne komunalne infrastrukture (*vodovod, kanalizacija, plinovod*). Također od velikog značaja, ne samo za Općinu već i za regiju, bila bi i izgradnja novog čvora Goričan te stavljanje u funkciju prostora odmorišta na starom graničnom prijelazu. Iako infrastruktura postoji, tijekom realizacije ovih projekata bit će potrebno i njeno unapređenje.

Navedena ulaganja najvećim su dijelom prihvatljiva za financiranje iz EU fondova, a nositelji takvih ulaganja može biti ili Općina ili komunalno društvo. Potencijalni izvori sredstava jesu Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ili Europski fond za regionalni razvoj. Za ulaganja koja ne generiraju neto dobit moguće je ostvariti povrat do 100% ukupnih prihvatljivih troškova. Temeljni problem s kojim se Općina može suočiti jest predfinanciranje, odnosno mogućnost zaduženja. Provedbu projekta treba uskladiti s početkom implementacije navedenih fondova koji se očekuje koncem 2014., odnosno početkom 2015. godine.

Prioritet 2. Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Općinu karakterizira biološka raznolikost koja proizlazi iz činjenice da je veliki udio površine Općine, gotovo 80%, zaštićeno prirodno područje. Obzirom da su očuvanje okoliša i energetska učinkovitost tematski ciljevi zadani od EU, potrebno ih je obuhvatiti i ovom Strategijom, s posebnim naglaskom na prikupljanje otpada, očuvanje vodotokova, promoviranje obnovljivih izvora energije te saniranje ostalih potencijalnih žarišta koja mogu izazvati onečišćenje okoliša.

Korisnik većine mjera može biti Općina ili njeno komunalno poduzeće, dok su nositelji projekata obnovljivih izvora energije privatni investitori. Ovaj prioritet isprepliće se s prioritetom *Unapređenje komunalne i cestovne infrastrukture* kao i s ostala dva strateška cilja. Mjere navedene unutar ovog prioriteta moguće je financirati iz različitih nacionalnih izvora, ERDF-a i EAFRD-a.

Strateški cilj 3. Socijalna uključenost i potpora zapošljavanju

Podaci popisa stanovništva pokazuju da Općina kao i ostatak Županije bilježi konstantan pad broja stanovnika. Prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. u odnosu na 1981. godinu evidentiran je pad broja stanovništva za 13%.

U pogledu dobne strukture stanovništva na području Općine prevladava trend da je većinom zastupljeno mlado i zrelo stanovništvo, ali na radno aktivno stanovništvo (zaposlene) otpada 43,5%, dok je 50,3% radno neaktivno (*što znači da su to umirovljenici, učenici, studenti, osobe koje se bave obvezama u kućanstvu i ostali*). Iako je udio nezaposlenog stanovništva na području Općine relativno mali (6,52%), primijećeno je iz analize stanja da je većina nezaposlenih osoba iz skupine stanovnika srednje životne dobi (*20-34 godine 48,7% i 45-54 godine 24%*), a koje ima završeno osnovno ili srednjoškolsko obrazovanje.

Obrazovnu strukturu karakterizira veliki udio stanovništva sa završenim osnovnim ili srednjoškolskim obrazovanjem, a vrlo malim udjelom stanovnika bez ikakve škole ili sa završenim visokim obrazovanjem. Udio visokoobrazovanog stanovništva je nizak i iznosi 5,42%.

Uvidom u analizu stanja i anketne upitnike evidentni su nedostaci vezani uz društvenu infrastrukturu, koji se očituju kroz nedostatak kulturnih sadržaja, sadržaja za cjeloživotno učenje, potrebu za održavanjem kulturno-povijesnih građevina, nedostatak sportske dvorane, prostora za brigu o starijim i nemoćnim osobama i prostorom za nezbrinutu djecu te potrebom za prikladnim prostorom dječjeg vrtića. Osnovna škola, također, zahtijeva dodatno opremanje kao i vrtić, a ukazuje se potreba i za opremanjem postojećih igrališta za djecu. Osim zapošljavanja dodatnih zaposlenika u tijelu Općine, potrebno je i dodatno educirati zaposlenike kako bi bili kvalificirani za vođenje projekata koje si je Općina sama zacrtala.

Mjere i projekti koji proizlaze iz ovog strateškog cilja, a vezani su uz socijalnu infrastrukturu, moguće je financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj, dok se projekti namijenjeni socijalnoj uključenosti i obrazovanju mogu financirati iz Europskog socijalnog fonda, pri čemu ne treba zaobići niti nacionalne izvore sredstava.

Iz navedenog strateškog cilja proizlaze dva prioriteta:

Prioritet 1. Unapređenje socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga

Prioritet 2. Uključivanje u društvo skupina u nepovoljnom položaju i jačanje prilagodljivosti radnika

Prioritet 1. Unapređenje socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga

Analiza stanja pokazala je nedostatke vezane uz infrastrukturu vezanu uz pružanje socijalnih i obrazovnih usluga. Kroz prikupljene anketne upitnike, kao dva najveća nedostatka u infrastrukturi navedeni su objekti za brigu o starijima i nemoćnima te djeci predškolske dobi. Osim navedenog evidentna je potreba za opremanjem škole te izgradnjom sportske dvorane. Mjere predviđene ovim prioritetom trebale bi odgovoriti na ove zabilježene nedostatke.

Prioritet 2. Uključivanje u društvo skupina u nepovoljnom položaju i jačanje prilagodljivosti radnika

Iako Općinu karakterizira relativno nizak udio nezaposlenosti, preko 50% radno sposobnog stanovništva je ekonomski neaktivno. Jedan dio nedostataka mogao bi se otkloniti poboljšanjem gospodarskog stanja na razini Općine, Županije i susjednih jedinica lokalne samouprave. Stoga je ovaj prioritet usko povezan s prioritetima navedenim unutar Strateškog cilja 1.

Općina može pokrenuti projekt edukacije stanovništva sukladno iskazanim potrebama. Potrebno je poticati suradnju i komunikaciju Općine sa stanovništvom i uključivati sve zainteresirane u projekte od općinskog značaja.

Mjere za dostizanje navedenih ciljeva usmjerene su na konkretne projekte, od kojih će dio biti prihvatljiv za sufinanciranje iz EU fondova u razdoblju 2014.-2020. Realno je za očekivati da će se projekti realizirati u navedenom razdoblju te ostvariti očekivane rezultate, kako su navedeni u dijelu opisa svake pojedine mjere.

Dodatno, razvojna vizija, strateški ciljevi, prioriteti i mjere definirani su i razrađeni tako da osiguravaju aktivnosti i razvojne projekte za programsko razdoblje 2014.–2020. Dugoročno postavljena razvojna vizija, sukladna razvojnim odrednicama Hrvatske i EU, još je jedna komponenta koja pridonosi održivosti ove Strategije razvoja.

Iz samog odabira mjera vidljivo je da se prilikom izrade Strategije vodilo računa da se putem implementacije mjera kroz razne projekte, koji će za rezultat imati inovativne proizvode, usluge i sl., pridonosi ukupnom razvoju područja Općine.

STRATEŠKI CILJ 1	Podrška poduzetnicima u gospodarstvu
Prioritet 1	<i>Podizanje konkurentnosti za investicije u gospodarstvu</i>
Mjera 1.1.1	Stvaranje preduvjeta za razvoj poduzetništva
Mjera 1.1.2	Ulaganja u inovacije u proizvodnji
Prioritet 2	<i>Podizanje konkurentnosti poduzetnika u poljoprivredi i turizmu</i>
Mjera 1.2.1	Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih gospodarstava
Mjera 1.2.2	Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva i preradu poljoprivrednih proizvoda
Mjera 1.2.3	Razvoj i unapređenje sadržaja i infrastrukture u turizmu
Mjera 1.2.4	Promocija i marketinške aktivnosti u svrhu razvoja turizma
Prioritet 3	<i>Poticanje suradnje i povezivanja poduzetnika te edukacije</i>
Mjera 1.3.1	Jačanje poduzetničke klime te poticanje suradnje i povezivanja
Mjera 1.3.2	Edukativne i informativne aktivnosti u svrhu lakšeg poslovanja te savjetodavne usluge

STRATEŠKI CILJ 2	Poboljšanje kvalitete života, uz zaštitu okoliša i održivo upravljanje resursima
Prioritet 1	<i>Razvoj i unapređenje infrastrukture</i>
Mjera 2.1.1	Razvoj i unapređenje prometnica i javnih površina
Mjera 2.1.2	Razvoj i unapređenje komunalne infrastrukture
Prioritet 2	<i>Zaštita okoliša i energetska učinkovitost</i>
Mjera 2.2.1	Ulaganja u obnovljive izvore energije
Mjera 2.2.2	Ulaganja za postizanje višeg stupnja energetske učinkovitosti
Mjera 2.2.3	Zaštita okoliša te podizanje svijesti stanovništva o potrebi očuvanja okoliša

STRATEŠKI CILJ 3	Socijalna uključenost i potpora zapošljavanju
Prioritet 1	<i>Unapređenje socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga</i>
Mjera 3.1.1	Poboljšanje obrazovanja ulaganjima u objekte za odgoj i obrazovanje
Mjera 3.1.2	Ulaganja u objekte za društvene i socijalne aktivnosti
Mjera 3.1.3	Ulaganja u objekte za sport i rekreaciju
Prioritet 2	<i>Uključivanje u društvo skupina u nepovoljnom položaju i jačanje prilagodljivosti radnika</i>
Mjera 3.2.1	Jačanje prilagodljivosti radnika u svrhu uključenja na tržište rada
Mjera 3.2.2	Uključivanje zajednice u projekte na razini jedinice lokalne samouprave
Mjera 3.2.3	Briga za starije, nemoćne i osobe s poteškoćama
Mjera 3.2.4	Jačanje kapaciteta lokalne administracije zbog pružanja kvalitetnih usluga zajednici

MJERA 1.1.1: Stvaranje preduvjeta za razvoj poduzetništva

Opis mjere: Mjera se odnosi na stavljanje postojećih resursa u gospodarsku funkciju te na aktivnosti za privlačenje investitora na područje Općine. Obzirom na strateški prometni položaj Općine i činjenici i da su na prostoru Općine već definirane četiri gospodarske zone, potrebno je poduzeti određene mjere kojima bi se iste iskoristile u potpunosti tj. u potpunosti se popunile, što potencijalno može otvoriti mogućnost i daljnjeg proširenja postojećih poslovnih/gospodarskih zona.

U slučaju postojanja interesa za ulaganja na području Općine, mjera uključuje osiguranje olakšanog pristupa potrebnoj gospodarskoj infrastrukturi (ceste i priključci). Mjera uključuje i očuvanje postojećih gospodarskih aktivnosti, odnosno mreže obrta i pravnih osoba koje obavljaju gospodarsku djelatnost. Provedbom mjere otvorit će se mogućnosti i poboljšati uvjeti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva na području Općine, uz povećanje konkurentnosti.

Korisnici: Općina, poduzetnici, udruženja poduzetnika

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s Prostornim planom Općine te u skladu s ciljevima Županijske razvojne strategije. Ulaganja, također, moraju biti usmjerena na širi krug poduzetnika i moraju udovoljavati standardima vezanim uz zaštitu okoliša.

Očekivani rezultati: dodatno smanjenje nezaposlenosti na području Općine, poboljšani uvjeti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, stavljanje u gospodarsku funkciju trenutno ne u potpunosti iskorištenog zemljišta gospodarskih zona

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski, proračun, Državni proračun, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 1.1.2: Ulaganja u inovacije u proizvodnji

Opis mjere: Ovom mjerom nastoji se potaknuti gospodarstvo na razini Općine kroz razvoj proizvodnje, prerade i usluga, uz usklađenje proizvodnih procesa s potrebama tržišta, a sve uz očuvanje prirodnih resursa. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva od ključnog je značaja za jačanje konkurentnosti gospodarstva Općine.

Mjera obuhvaća ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje objekata te nabavu nematerijalne imovine s ciljem unapređenja postojećih tehnoloških procesa te uvođenja inovativnih rješenja u proizvodnju i trženje proizvoda, što će dovesti do jačanja konkurentnosti gospodarskih subjekata i boljeg iskorištavanja resursa. Mjera će omogućiti poduzetnicima primjenu novih suvremenih tehnologija i kvalitetan marketing u svrhu povećanja produktivnosti i prepoznatljivosti, a pridonijet će i stvaranju novih proizvoda.

Korisnici: mali i srednji poduzetnici, udruženja malih i srednjih poduzetnika

Kriterij/i prihvatljivosti: Usklađenost s Prostornim planom Općine i s ciljevima Županijske razvojne strategije te strategijama na razini države. Ulaganja se moraju provoditi na području Općine i udovoljavati standardima zaštite okoliša. Ulaganja moraju pridonositi unapređenju konkurentnosti i energetske učinkovitosti.

Očekivani rezultati: stvoreni novi proizvodi primjenom inovativnih tehnologija, ojačani kapaciteti postojećih poduzetnika

Izvor/i financiranja: Županijski proračun, Državni proračun, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

MJERA 1.2.1: Poticanje okrupnjivanja poljoprivrednih gospodarstava

Opis mjere: Mjera je usmjerena okrupnjavanju postojećih poljoprivrednih gospodarstava te stavljanju u funkciju obradivog poljoprivrednog zemljišta na području Općine, a sve s ciljem povećanja poljoprivredne proizvodnje. Mjera obuhvaća prikupljanje iskaza interesa za iznajmljivanje, prodaju, unajmljivanje ili kupnju poljoprivrednog zemljišta, poticanje posjednika na obrađivanje zemljišta kroz primjenu Odluke o agrotehničkim mjerama te povezivanje vlasnika/posjednika neobrađenog poljoprivrednog zemljišta na davanje u zakup ili najam. Jednako tako, mjera obuhvaća informativno-edukativne aktivnosti vezane uz odredbe i primjenu Zakona o zemljištu, Zakona o zaštiti prirode kao i mogućnosti nabave poljoprivrednog zemljišta kroz EU fondove.

Korisnici: poljoprivredna gospodarstva s područja Općine, vlasnici neobrađenog poljoprivrednog zemljišta

Kriterij/i prihvatljivosti: Poljoprivredno se zemljište mora nalaziti na području Općine, a korisnici moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

Očekivani rezultati: provedenih 5 edukacija o mogućnostima okrupnjivanja poljoprivrednih gospodarstava, povećane površine korištenog poljoprivrednog zemljišta po gospodarstvu (*trenutno je prosječna veličina PGa 7,11ha*), smanjen broj gospodarstava koji ne koriste potpore za poljoprivrednu proizvodnju

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

MJERA 1.2.2: Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva i preradu poljoprivrednih proizvoda

Opis mjere: Mjera je usmjerena na poboljšanje uvjeta u primarnoj proizvodnji i preradi, što uključuje i preradu na farmi kroz stvaranje proizvoda s većom dodanom vrijednosti i podizanje njihove

kvalitete, uz smanjenje troškova što će povećati konkurentnost poljoprivrednika i prerađivača. Predložena mjera obuhvaća ulaganja izgradnju, rekonstrukciju i opremanje kapaciteta za poljoprivrednu proizvodnju i preradu, vodeći računa o zaštiti okoliša, kroz koja će se poljoprivrednim gospodarstvima omogućiti razvoj i širenje palete njihovih proizvoda kojima će biti konkurentniji na tržištu te ostvariti veći dohodak. Mjerom će se poboljšati opće stanje u proizvodnji, preradi i trženju poljoprivrednih proizvoda, omogućiti plasman autohtonih proizvoda i time obogatiti gospodarska aktivnost, poboljšati konkurentnost poljoprivrednih proizvođača, kao i turistička ponuda Općine. Također je ova mjera usmjerena i na ulaganja koja se odnose na meliorativne zahvate (sustave odvodnje, nasipi i sl.) na poljoprivrednim površinama, obzirom da su česte pojave poplavlivanja poljoprivrednih površina, a koje direktno utječu na razinu poljoprivredne proizvodnje.

Korisnici: poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava

Kriterij/i prihvatljivosti: Korisnici u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Prednost u korištenju mjere imat će proizvođači u integriranoj i ekološkoj proizvodnji.

Očekivani rezultati: osnovano 5 integriranih ili ekoloških proizvođača, 10 novih PGa koji se bave uzgojem domaćih životinja od kojih će 3 uzgajati autohtone pasmine (*Međimurski konj, kokoš hrvatica i sl.*)

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

MJERA 1.2.3: Razvoj i unapređenje sadržaja i infrastrukture u turizmu

Opis mjere: Općinski turistički potencijali gotovo su u potpunosti neiskorišteni. Pružanje usluga smještaja, lovni turizam, sportsko-rekreacijski izletnički turizam te poboljšanje aktivnosti na otvorenom poput vožnje biciklom, jahanja, samo su neke od mogućnosti razvoja. Ne postoje smještajni kapaciteti koji bi omogućili ostanak turista, a s druge strane ne postoji niti zadovoljavajuća ugostiteljska infrastruktura i ponuda. Turistička infrastruktura koja bi osigurala dolazak gostiju te obogatila sveukupni turistički sadržaj je također nedostatna.

Cilj mjere je stvoriti preduvjete za razvoj turizma, s obzirom da je isti prepoznat od strane stanovnika kao jedna od ključnih grana sveukupnog razvoja Općine. U okviru ove mjere predviđena su ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje objekata za pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga te pratećih sadržaja. U okviru infrastrukturnog dijela mjere predviđena je izgradnja i uređenje dodatnih turističkih sadržaja od općeg značaja (*poučne tematske staze gdje valja istaknuti brojne arheološke lokalitete na području Općine, staze za pješaćenje, biciklizam, jahanje i sl.*). Mjera uključuje i obnovu

objekata tradicijske arhitekture (*stambenih i gospodarskih*) s ciljem njihovog korištenja u turističke svrhe te razvoj centara za posjetitelje i prostora za prodaju karakterističnih proizvoda s područja.

Korisnici: mikro i mali poduzetnici (OPG-i, obrti, trgovačka društva), udruge, javna poduzeća i Općina

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s Prostornim planom Općine, nacionalnim zakonodavstvom koje regulira pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga te Zakonom o zaštiti prirode te provedbenim aktima koji iz njega proizlaze. Ulaganja moraju biti u skladu sa standardima zaštite okoliša te, gdje je to primjenjivo, pridonositi energetskej učinkovitosti.

Očekivani rezultati: izgrađen i opremljen 1 ugostiteljski objekt, izgrađen i opremljen 1 objekt za pružanje usluga smještaja, uređena tematska staza vezana uz brojne arheološke lokalitete i područje uz Muru

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 1.2.4: Promocija i marketinške aktivnosti u svrhu razvoja turizma

Opis mjere: Osim nepostojanja odgovarajućih turističkih i ugostiteljskih kapaciteta Općinu karakterizira i neprepoznatljivost u turističkom smislu. Ova mjera ima za cilj pozicionirati Općinu kao prepoznatljivo odredište i usko je povezana s mjerom 1.2.3.

Iako se na području Općine ne održavaju manifestacije u značajnom broju, postoje određene koju su se provele i koje je potrebno obnoviti, jer imaju veliki turistički potencijal (*Puna zdela, Kaj su jeli naši stari i sl.*). Mjera podrazumijeva pripremu i provedbu promotivnih aktivnosti, izradu i distribuciju promotivnih materijala, razvoj suvenira, proizvoda i usluga s područja, oglašavanja u medijima, uključivanje u ture po Međimurju i sl. Mjeru je potrebno provoditi u suradnji s TZ, ostalim jedinicama lokalne samouprave u okruženju te u suradnji sa Županijom i LAG-om.

Općina obiluje prirodnim i kulturnim resursima, a definiranjem postojećih turistički iskoristivih potencijala (razvoj ruralnog i sportsko-rekreativnog izletničkog turizma) moguće je unaprijediti turističku ponudu. Promotivni materijali i kanali promocije bit će ključ daljnjeg razvoja turizma na području.

Korisnici: Općina, Turistička zajednica, LAG, Županija i udruge

Kriterij/i prihvatljivosti: Promotivne aktivnosti moraju biti okrenute promicanju sveukupne turističke ponude Općine, promovirani sadržaji moraju biti usklađeni s nacionalnim zakonodavstvom koje regulira pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga te Zakonom o zaštiti prirode kao i propisima koji iz njega proizlaze.

Očekivani rezultati: 1 tematska staza uključena u turističku ponudu Općine/Županije, održane 4 manifestacije godišnje, definirani turistički potencijali i izrađena brošura o turističkoj ponudi Općine

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 1.3.1: Jačanje poduzetničke klime te poticanje suradnje i povezivanja

Opis mjere: S ciljem konkurentnijeg gospodarstva na području Općine nužno je potaknuti gospodarske subjekte na udruživanje kako bi zajedničkim naporima optimizirali proizvodnju i ostvarili bolju cijenu za svoje proizvode. Mjera podrazumijeva poticanje poduzetnika i poljoprivrednih proizvođača na udruživanje kroz različite oblike. Ovom mjerom poticat će se proširenje postojećih ili uspostava novih „udruženja“, odnosno zadruga ili klastera, kao i njihova međusobna suradnja.

Korisnici: Zadruga, udruženje ili klaster

Kriterij/i prihvatljivosti: Zadruga, udruženje ili klaster na kraju ulaganja mora okupljati minimalno 4 člana koja su u rangu mikro ili malih poduzetnika. Članovi zadruge, udruženja ili klastera moraju biti registrirani sukladno propisima RH.

Očekivani rezultati: osnovano 1 udruženje, ojačani kapaciteti poduzetnika, osnovane 2 zadruge

Izvor/i financiranja: Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 1.3.2: Edukativne i informativne aktivnosti u svrhu lakšeg poslovanja te savjetodavne usluge

Opis mjere: Općina i poduzetnički sektor slabije koriste sredstva raspoloživa kroz nacionalne i EU fondove. Mjera ima za cilj informirati i educirati poduzetnike s područja Općine o mogućnostima financiranja projekata raspoloživim nacionalnim i EU sredstvima te mogućnostima unapređenja njihovog poslovanja. Prihvatljivim ulaganjima u okviru ove mjere smatraju se informativni programi u smislu radionica putem kojih bi se poduzetnici informirali o mogućnostima financiranja projekata kroz nacionalna i EU sredstva te pohađanje specifičnih programa za podizanje unapređenja njihova poslovanja (*poput edukacije za povećanje menadžerskih znanja i vještina poduzetnika, marketinga, učenja stranih jezika i sl.*). Također, prihvatljivim troškovima u sklopu ove mjere smatraju se savjetodavne i konzultantske naknade za pripremu dokumentacije za prijavu projekata poduzetnika na neki od natječaja za sufinanciranje.

Korisnici: poduzetnici s područja Općine, djelatnici Općine i udruge koje djeluju na području Općine

Kriterij/i prihvatljivosti: korisnici mjere moraju biti registrirani, ili obavljati gospodarsku djelatnost na području Općine

Očekivani rezultati: provedene 2 informativne radionice godišnje o mogućnostima financiranja projekata

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 2.1.1: Razvoj i unapređenje prometnica i javnih površina

Opis mjere: Područje Općine karakterizira dobra cestovna povezanost s ostatkom Županije. Lokalne i nerazvrstane ceste ne zadovoljavaju standarde te je potrebno provesti njihovu rekonstrukciju. Dozvoljena ulaganja obuhvaćaju izgradnju i/ili rekonstrukciju cesta, nogostupa, autobusnih ugibališta, signalizaciju te programe pojačanog održavanja, uključujući i ostale građevine koje se u skladu sa Zakonom o cestama mogu definirati kao *cestovne građevine* (uključujući i javnu rasvjetu). Također, je u sklopu mjere prihvatljivo ulaganje u razvoj i uređenje javnih površina te postavljanje turističke signalizacije, poučnih tabli i sl.

Korisnici: Općina, komunalno poduzeće

Kriterij/i prihvatljivosti: Prometna infrastruktura mora biti u vlasništvu Općine te mora biti izdan odgovarajući akt kojim se odobrava građenje. Ulaganja moraju biti usklađena sa standardima zaštite okoliša i biti namijenjena širem krugu korisnika. Za ulaganje su prihvatljive ceste koje su svrstane u kategoriju lokalnih i/ili nerazvrstanih cesta.

Očekivani rezultati: rekonstruirano 40 km nerazvrstanih cesta i 2 km lokalnih cesta

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 2.1.2: Razvoj i unapređenje komunalne infrastrukture

Opis mjere: Na području Općine nije dovoljno razvijena osnovna komunalna infrastruktura i to se prije svega odnosi na sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, koja nije izgrađena, kao i na komunalnu infrastrukturu (*vodovod, kanalizaciju i plinovod*) u utvrđenim gospodarskim zonama.

Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda uredit će se u sklopu izgradnje aglomeracija za koju su pripremljeni projekti (u suradnji s Hrvatskim vodama). Osim ulaganja u sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u okviru ove mjere dozvoljena su ulaganja koja obuhvaćaju izgradnju, rekonstrukciju, opremanje i održavanje vodoopskrbne, niskonaponske infrastrukture, groblja kao i sve ostale komunalne infrastrukture.

Korisnici: Općina, komunalno poduzeće

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s prostornim planom Općine, moraju posjedovati potrebnu tehničku i građevinsku dokumentaciju. Korisnici moraju voditi računa da ulaganje mora udovoljavati standardima vezanim uz zaštitu okoliša

Očekivani rezultati: izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za područje Općine, uređena javna rasvjeta, u cijelosti izgrađena komunalna infrastruktura u gospodarskim zonama

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 2.2.1: Ulaganja u obnovljive izvore energije

Opis mjere: Područje Općine ima preduvjete za korištenje obnovljivih izvora energije (solarna energija) u gospodarstvu i u kućanstvima. Korištenjem ovog izvora zaštitit će se priroda i okoliš od negativnih utjecaja stakleničkih plinova, pozitivno utjecati na održivi razvoj turizma i ostalih privrednih djelatnosti te podići kvaliteta života stanovništva. Proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora stanovnici s područja Općine doprinijet će većoj energetskej učinkovitosti, ali i značajnoj zaštiti svog okoliša. Navedeni cilj moguće je ostvariti kroz ovu mjeru ulaganjima u izgradnju i opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora za pokrivanje vlastitih potreba ili za prodaju, kao i pripremu potrebnih stručnih podloga. Mjera je usklađena sa Strategijom regionalnog razvoja RH za razdoblje od 2011. do 2013. godine, sa Strategijom energetskeg razvoja RH i to sa ciljem „Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije“. Isto tako, mjera je u skladu s razvojnom strategijom Županije.

Korisnici: mikro, mali i srednji poduzetnici, kućanstva

Kriterij/i prihvatljivosti: Projekt mora udovoljavati nacionalnim standardima vezanim uz zaštitu okoliša te mora posjedovati potrebnu tehničku i građevinsku dokumentaciju. Projekt se mora provoditi na području Općine.

Očekivani rezultati: izgrađena 1 solarna elektrana

Izvor/i financiranja: Županijski proračun, Državni proračun, sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetskej učinkovitost, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 2.2.2: Ulaganja za postizanje višeg stupnja energetske učinkovitosti

Opis mjere: U sklopu prilagodbe na klimatske promjene EU snažno podupire mjere povećanja energetskej učinkovitosti. Kroz ovu mjeru potrebno je povećati energetskej učinkovitost postojećih objekata kroz njihovo uređenje, rekonstrukcijom i opremanjem. Korisnici mjere mogu biti i

poduzetnički sektor te vlasnici privatnih kuća, ali i sam Općina. Prihvatljiva ulaganja u okviru ove mjere obuhvaćaju pripremu potrebne tehničke dokumentacije, ulaganja u rekonstrukciju i adaptaciju objekata s ciljem unapređenja energetske učinkovitosti

Korisnici: Općina, udruge, poduzetnici i kućanstva

Kriterij/i prihvatljivosti: Za projekt se mora osigurati potrebna tehnička i građevinska dokumentacija. Predmet ulaganja na kraju realizacije mora ishoditi energetska certifikat. Ulaganje se mora provoditi na području Općine.

Očekivani rezultati: Poboljšana energetska učinkovitost na 30% privatnih objekata te poboljšana energetska učinkovitost na 100% javnih objekata

Izvor/i financiranja: Županijski proračun, Državni proračun, sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)

MJERA 2.2.3: Zaštita okoliša te podizanje svijesti stanovništva o potrebi očuvanja okoliša

Opis mjere: Iako je temeljem analize stanja i ankete stanovništva uočeno dobro stanje okoliša, osim izlivanja otpadnih voda iz kućanstava u vodotokove, i dalje postoji potreba za zaštitom prirode i očuvanjem okoliša. U tom smislu potrebno je održavati visoku razinu svijesti lokalnog stanovništva o potrebi očuvanja prirode i okoliša te situacijama i ograničenjima u tom području, obzirom da 77% površine Općine spada u zaštićena područja. Također je bitno informirati stanovništvo o važnosti očuvanja kulturne baštine, obzirom da Općina obiluje i takvim vrijednim dobrima. Mjera je usmjerena na poticanje veće uključenosti Općine u održivom korištenju prirodnih resursa i povećanje razine svijesti lokalnog stanovništva o potrebi očuvanja okoliša kroz organizaciju i poticanje javnosti na uključivanje, a posebno djece i mladih, u eko-programe i projekte.

Korisnici: Općina, komunalno poduzeće, osnovna škola i udruge s područja Općine

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja se moraju provoditi na području Općine

Očekivani rezultati: održane 2 informativne radionice na temu očuvanja prirodne i kulturne baštine, povećana razina svijesti o prednostima korištenja obnovljivih izvora energije, napravljena 2 eko-programa

Izvor/i financiranja: Županijski proračun, Državni proračun, sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)

MJERA 3.1.1: Poboljšanje obrazovanja ulaganjima u objekte za odgoj i obrazovanje

Opis mjere: Od odgojnih i obrazovnih ustanova na području Općine djeluje osnovna škola kojoj potrebna obnova i opremanje, kao i dječji vrtić kojem je također potrebna rekonstrukcija i opremanje. Unutar mjere omogućena je i izgradnja igraonica za djecu.

Korisnici: Općina, obrazovne i odgojne institucije, privatni poduzetnici ukoliko ulažu u izgradnju vrtića i igraonica

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s Prostornim planom Općine, za predviđene projekte potrebno je ishoditi odgovarajuću tehničku i građevinsku dokumentaciju. Ulaganja moraju biti u skladu sa standardima vezanim uz zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i moraju se provoditi na području Općine.

Očekivani rezultati: obnovljena i opremljena osnovna škola, obnovljen i opremljen dječji vrtić, izgrađena igraonica za djecu

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Europski socijalni fond (ESF)

MJERA 3.1.2: Ulaganja u objekte za društvene i socijalne aktivnosti

Opis mjere: U Općini nedostaju objekti za smještaj starijih i nemoćnih osoba te je cilj mjere osigurati odgovarajuću društvenu i socijalnu infrastrukturu, što će utjecati na podizanje kvalitete života stanovnika Općine i njihov ostanak na području Općine. Kroz ovu mjeru bit će omogućena ulaganja u izgradnju, rekonstrukciju i opremanje svih objekata društvene i socijalne infrastrukture ili prenamjenu postojećih objekata za navedenu svrhu (*uključujući i aktivnosti vezane uz objekte za smještaj nezbrinute djece te aktivnosti vezane uz restauraciju kulturnih dobara i spomenika*). Također su prihvatljiva ulaganja u društvene domove, vatrogasne domove, muzeje, kulturne centre, etno-kuće i sl.

Korisnici: Općina, udruge, crkvene institucije, privatni poduzetnici ukoliko ulažu u izgradnju i opremanje objekata za smještaj starih i nemoćnih osoba

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s Prostornim planom Općine. Za predviđene projekte potrebno je ishoditi odgovarajuću tehničku i građevinsku dokumentaciju. Ulaganja se moraju provoditi na području Općine i moraju biti u skladu sa standardima vezanim uz zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Svi objekti i prostori trebaju biti prilagođeni potrebama osoba s invaliditetom.

Očekivani rezultati: izgrađen 1 objekt za smještaj starijih osoba

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 3.1.3: Ulaganja u objekte za sport i rekreaciju

Opis mjere: Na području Općine djeluje znatan broj sportskih udruga koje Općina u granicama svojih mogućnosti financijski prati u realizaciji projekata. Iako postoji igralište, ono u potpunosti ne zadovoljava potrebe te je velika potreba za izgradnjom sportske dvorane. Izgradnjom sportske dvorane riješit će se dio nedostataka i osigurati bavljenje sportom djeci školske dobi i ostalim stanovnicima. Potrebno je urediti igralište i njegove popratne objekte, pri čemu treba obratiti pozornost i na dječja igrališta. Navedena ulaganja osigurat će veću kvalitetu života na području Općine te stvoriti mogućnost održavanja sportskih i drugih manifestacija što može imati pozitivan utjecaj i na turističku ponudu Općine. Prihvatljiva ulaganja u okviru ove mjere jesu izgradnja, rekonstrukcija, opremanje i unapređenje sportskih igrališta/terena, uključujući i igrališta za djecu te sportske dvorane.

Korisnici: Općina, komunalno poduzeće, udruge

Kriterij/i prihvatljivosti: Ulaganja moraju biti u skladu s Prostornim planom Općine, moraju posjedovati potrebnu tehničku i građevinsku dokumentaciju. Ulaganja moraju osigurati pristup osobama s poteškoćama te moraju biti u skladu s ekološkim standardima i standardima energetske učinkovitosti. Ulaganja se moraju provoditi na području Općine.

Očekivani rezultati: uređena sva dječja igrališta, izgrađena i opremljena sportska dvorana

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)

MJERA 3.2.1: Jačanje prilagodljivosti radnika u svrhu uključenja na tržište rada

Opis mjere: Ova mjera ima za cilj podići konkurentnost radne snage kroz obrazovanje, osposobljavanje te stjecanje prvog radnog iskustva. Mjera je usmjerena na poticanje zapošljavanja/samozapošljavanja i promicanje poduzetničkog duha, povećanje znanja i vještina dugotrajno nezaposlenih, edukaciji ljudskih resursa za primjenu novih tehnologija, stranih jezika, osposobljavanje te omogućavanje stjecanja radnog iskustva kroz rad u Općini ili gospodarskim subjektima na području Općine i susjednih jedinica lokalne samouprave. Mjera obuhvaća učenike i studente, nezaposlene osobe, osobe koje žele poboljšati svoja znanja i vještine te postići bolju uključenost u tržište rada. Aktivnosti koje će se provoditi unutar mjere su promoviranje i potpora programima za zapošljavanje i samozapošljavanje, programa obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja, s naglaskom na ranjive skupine društva te potporu i stipendiranje učenika i studenata.

Korisnici: Općina, obrazovne institucije, udruge dok su krajnji korisnici nezaposlene osobe te osobe s potrebama za obrazovanjem i usavršavanjem

Kriterij/i prihvatljivosti: Potrebno je napraviti plan edukacija temeljem potreba gospodarskih subjekata i objaviti Plan zapošljavanja za poslove u Općini

Očekivani rezultati: dodjela stipendija učenicima i studentima, dodatno poboljšana obrazovna struktura stanovništva, provedeno 5 edukacija za poticanje samozapošljavanja te povećanju znanja i vještina stanovništva, organiziran 1 tečaj stranih jezika (engleski i/ili mađarski)

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Županijski proračun, Državni proračun, Europski socijalni fond (ESF)

MJERA 3.2.2: Uključivanje zajednice u projekte na razini jedinice lokalne samouprave

Opis mjere: Cilj ove mjere je održati razinu svijesti o pripadnosti stanovnika Općine zajednici te poticanje stanovnika na preuzimanje odgovornosti u kreiranju i razvoju zajednice kroz njihovo uključivanje u projekte. S tim ciljem važno je potaknuti osmišljavanje i provođenje zajedničkih projekata na razini Općine kao i projekte suradnje sa susjednim gradovima i općinama. Bolja informiranost stanovnika i o radu javne uprave doprinjet će većoj uključenosti stanovnika u proces donošenja važnih odluka za razvoj područja. Provođenjem ove mjere ostvarit će se sinergija civilnog društva, gospodarstva i javne uprave i omogućit će se stanovništvu da sudjelovanjem u procesima odlučivanja da svoj aktivni doprinos razvoju zajednice. Kroz ovu mjeru moguće je organizirati informativne dane o radu Općine, javne rasprave, susrete s predstavnicima susjednih jedinica lokalne samouprave u svrhu animacije stanovništva i osmišljavanja zajedničkih projekata.

Korisnici: Općina, udruge, stanovništvo

Kriterij/i prihvatljivosti: projekti moraju biti od općeg značenja

Očekivani rezultati: ažuriranje web stranice Općine informacijama o radu i svim aktivnostima u tijeku, provedena 4 edukativna programa za sudjelovanjem stanovnika u procesu odlučivanja

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Europski socijalni fond (ESF)

MJERA 3.2.3: Briga za starije, nemoćne i osobe s poteškoćama

Opis mjere: Na području Općine nedovoljni su kapaciteti za brigu o starijim i nemoćnim osobama, pa je najveći broj staračkog stanovništva smješten u kućanstvima. Kako će ovakav vid pomoći uskoro biti ukinut, potrebno je osigurati svakodnevnu pomoć. Cilj mjere je osigurati kvalitetan život starijim i nemoćnim osobama kroz programe dnevne pomoći i skrbi te osiguranje skrbi, potpore i uključivanje u društvo osoba s poteškoćama. Kroz navedenu mjeru moguće je ulagati u pomoć starijim osobama

što uključuje organiziranje prehrane, kućne poslove i uređenje okućnice, održavanje osobne higijene i osnovne zdravstvene skrbi, psihosocijalnu podršku te posredovanje u ostvarivanju raznih prava. Moguće je ulagati u program dnevnog boravka za starije i nemoćne osobe kao i u edukaciju zainteresiranih osoba s područja Općine za geronto domaćice. Kroz ovu mjeru moguća su ulaganja u skrb za osobe s poteškoćama kroz različite aktivnosti poput informiranja, edukacije, rada savjetovališta, uključivanja u društvo, radionica, prezentacija mogućnosti i radova korisnika.

Korisnici: Općina, udruge dok su krajnji korisnici starije i nemoćne osobe

Kriterij/i prihvatljivosti: Osobe kojima je namijenjena potpora moraju biti starije od 65 godina ili lošijeg zdravstvenog stanja ili s intelektualnim teškoćama i pridruženim smetnjama, a moraju imati prebivalište na području Općine. Kandidati za edukaciju za geronto domaćice moraju imati završenu minimalno osnovnu školu. Udruge koje su korisnici potpore moraju obavljati aktivnosti vezane uz skrb o starijim, nemoćnim ili osobama s poteškoćama s područja Općine.

Očekivani rezultati: Organizirani programi za uključivanje u društvo osoba s poteškoćama, provedena edukacija za geronto domaćice, organizirana pomoć u kući starijim osobama

Izvor/i financiranja: Državni proračun, općinski proračun, Europski socijalni fond (ESF)

MJERA 3.2.4: Jačanje kapaciteta lokalne administracije zbog pružanja kvalitetnih usluga zajednici

Opis mjere: Iako postoji zadovoljstvo stupnjem suradnje lokalne zajednice i administracije, potrebno je dodatno raditi na unapređenju općinskih administrativnih kapaciteta, s ciljem unapređenja i proširenja opsega usluga koje Općina pruža svojim stanovnicima, kao i s ciljem upravljanja i praćenja usvojene Strategije te projekata koji će iz nje proizaći. Kroz ovu mjeru omogućeno je stjecanje potrebnih znanja i vještina zaposlenika Općine s naglaskom na pripremu i upravljanje projektima.

Korisnici: zaposlenici Općine

Kriterij/i prihvatljivosti: korisnici moraju biti zaposleni u Općini

Očekivani rezultati: educirani zaposlenici o načinima provedbe Strategije, pripremljen 1 projekt od strane općine

Izvor/i financiranja: Općinski proračun, Državni proračun i Europski socijalni fond (ESF)

7. FINANCIJSKI PLAN

Osiguranje financijskih sredstava, upravljanje tim sredstvima kao i praćenje njihova korištenja, zasigurno je jedan od važnih aspekata provedbe Strategije. Osim definiranih strateških ciljeva, prioriteta i mjera, a za svaku mjeru predviđeni su i mogući izvori financiranja.

Najznačajniji izvori financiranja biti će EU fondovi, dok će se iz nacionalnog, a naročito iz lokalnog proračuna financirati projekti za koje neće postojati mjere u okviru EU fondova, a planirani su ovom Strategijom. To se prvenstveno odnosi na pripremu projektne dokumentacije.

Osiguranje i privlačenje financijskih sredstava kao i upravljanje tim sredstvima i praćenje njihova korištenja važan su aspekt provedbe Strategije razvoja. U ovom dijelu dokumenta nalazi se okvirni prikaz potrebnih sredstava, razrađen po prioritetima, ali i po razdobljima provedbe Strategije.

Planirano je da se provedba Strategije razvoja financira iz slijedećih izvora:

Proračun Općine- planiran za pripremu projektne dokumentacije te investicije koje nije moguće financirati iz drugih izvora te za sufinanciranje projekata financiranih iz EU fondova.

Županijski proračun- većina sredstava planirana je za projekte poticanja održivog gospodarskog razvoja, projekte u obrazovanju, programe zapošljavanja, unapređenje zdravstvene zaštite, socijalnu infrastrukturu, jačanje civilnog društva, za potrebe u kulturi, zaštitu prirode i gospodarenje otpadom, infrastrukturu (vode, promet), energetska učinkovitost i upravljanje regionalnim razvojem. Iz proračuna su u manjem dijelu planirana i sredstva za provedbu ostalih mjera, ali i za sufinanciranje projekata financiranih iz EU fondova.

Državni proračun- sredstva iz državnog proračuna tj. proračuna resornih ministarstava pojavljuju se u obliku decentraliziranih sredstava i planirana su u županijskom i Općinskom proračunu, a procijenjena su temeljem planiranih ili projekata koji su odobreni ili se već provode (*za gospodarske zone tehnološku infrastrukturu, obrazovanje i zdravstvo, socijalnu infrastrukturu, kulturu, značajnija sredstva za zaštitu vodenih resursa nešto manja sredstva za zaštitu prirode i regionalni razvoj*).

Fondovi EU- kao izvor najznačajnijih sredstava za provedbu projekata planirani su strukturni i investicijski fondovi EU.

Tablica 28: Financijski plan provedbe Strategije razvoja

PRIORITET	Indikativan broj projekata		Indikativan iznos potrebnih sredstava za realizaciju projekata (€)	
	2014. – 2016.	2017. – 2020.	2014. – 2016.	2017. – 2020.
Podrška stvaranju kapaciteta za razvoj poduzetništva	1	0	2.800.000,00	0
Podrška razvoju poljoprivrede, šumarstva i turizma	2	6	40.000,00	2.310.000,00
Podrška povezivanju, promociji i edukaciji	0	0	0	0
Unapređenje komunalne i cestovne infrastrukture	2	4	3.100.000,00	9.800.000,00
Zaštita okoliša i energetska učinkovitost	0	1	0	135.000,00
Poboljšanje socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga	2	4	550.000,00	2.300.000,00
Uključivanje svih skupina u društvo	0	0	0	0
UKUPNO	7	14	6.490.000,00	14.545.000,00

8. PLAN PROVEDBE STRATEGIJE

Budući da je Strategija usklađena s Kohezijskom politikom EU 2014 – 2020, usmjerena je prema ciljevima Strategije 2020 (*zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene i učinkovito korištenje energije, obrazovanje, smanjenje siromaštva i socijalnu uključenost*) te usmjerena na rezultate ostvarivanja pametnog, održivog i uključivog rasta.

Dodatno, u planu provedbe Strategije naglasak je dan na dostizanje maksimalnog učinka financiranja projekata iz EU fondova, a cilj je postati primjer dobre prakse u korištenju fondova Europske unije za razvojne projekte predviđene u Strategiji.

Ucrtavanjem jasnog smjera razvoja, koji obuhvaća sve segmente života stanovnika Općine, i postizanjem sporazumne odluke po tom pitanju na razini čitave zajednice, otvoren je put prema suradnji i zajedničkom radu na provedbi Strategije.

Naglasak u procesu izrade Strategije stavljen je na partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora te na suradnju svih sudionika. Stoga se pri izradi Strategije vodilo računa o prijedlozima i mišljenju lokalnog stanovništva i predstavnika svih sektora. Štoviše, svrha procesa strateškog planiranja bila je direktnim razgovorom, otvorenom diskusijom i putem radionica, ostvariti partnerstvo koje mora rezultirati posvećenosti ciljevima, prioritetima i mjerama koje su zajednički utvrđene. Navedeno će osigurati kvalitetnu provedbu Strategije.

Strategija razvoja Općine Goričan bit će usvojena od strane Općinskog Vijeća. Usvajanje konačnog teksta Strategije ne znači kraj procesa. Strategija je "živi dokument" pa će se i nakon njezina donošenja kontinuirano pratiti provođenje ciljeva te periodično održavati konzultacije sa svim relevantnim društvenim i gospodarskim subjektima kako bi se utvrdilo koliko se promijenilo stanje u okruženju, postoje li novi izazovi, ostvaruju li se uspješno ciljevi ili je potrebno mijenjati određene mjere i prioritete.

9. PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Uspostavljanjem sustava praćenja, vrednovanja i izvještavanja o provedbi Strategije razvoja omogućava se njezina efikasna i transparentna provedba.

U okviru sustava praćenja provedbe Strategije razvoja zadužena je Općina Goričan i to da koordinira, prikuplja, obrađuje, analizira i pohranjuje informacije, podatke i pokazatelje, izrađuje ocjene realizacije ciljeva, prioriteta i mjera te uspješnost upravljanja provedbom Strategije.

Općina Goričan pratit će stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva prioriteta i mjera, ostvarene rezultate i učinke na razvoj Općine, učinkovitosti i uspješnost u korištenju financijskih sredstava te ostvarenje prema utvrđenom financijskom okviru. Ukoliko su sve potrebne aktivnosti provedene nužno je utvrditi da li su i koliko mjere pridonijele zacrtanim ciljevima kroz usporedbu predviđenih i ostvarenih učinaka.

U svrhu što bolje provedbe Strategije Općina Goričan će kreirati **Bazu projekata**. Baza će zahtijevati kontinuiranu evaluaciju pristiglih projekata, ali iz nje će proizaći i eventualna potreba za nadopunjavanje prioriteta i mjera utvrđenih Strategijom.

Za projekte gdje će nositelj biti Općina bit će potrebno izraditi akcijski plan provedbe za svaku proračunsku godinu, odnosno, donošenje Plana razvojnih programa, kao dijela proračunskog planiranja.

Temeljem informacija o mogućnostima korištenja EU fondova, svi zainteresirani stanovnici bili su do finalizacije ovog dokumenta u mogućnosti prijaviti svoje prijedloge projekata. Do tada prikupljeni prijedlozi projekata postali su sastavni dio ove Strategije razvoja (Prilog 1) i uvršteni su u Bazu projekata.

Analizom razvojnih mjera prikupljena su 22 razvojna projekta, ukupne vrijednosti 20.785.000,00 €.

Projektne prijedloge koji će pristizati nakon finalizacije ovog dokumenta Općina Goričan će uvoditi u Bazu projekata. Kontinuiranim ažuriranjem Baze od strane Općine, i sukladno prioritetima, Općina će donositi odluke o izmjeni i/ili dopuni ne samo Baze projekata već i ostalih dijelova Strategije razvoja (*u svrhu postizanja očekivanih rezultata*).

Kako bi se osigurala informacija o učinkovitosti Strategije, nužno je jednom godišnje anketirati ostale dionike o njihovoj percepciji učinkovitosti Strategije i njome predviđenih mjera te ih, ako je moguće, i češće pitati o razini zadovoljstva, obzirom na činjenicu da su kao stanovnici Općine krajnji korisnici većine mjera.

Nadalje, potrebno je provesti ex-post (naknadnog) vrednovanja ove Strategije u prvoj polovici 2020. godine, što će omogućiti da se rezultati vrednovanja uzmu u obzir pri izradi sljedeće strategije 2021 – 2028.

10. PRILOZI

PRILOG 1: Projektni prijedlozi za Bazu projekata

PRIORITET: Podrška stvaranju kapaciteta za razvoj poduzetništva

Red. br.	NAZIV I OPIS PROJEKTA	INDIKATIVNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)	FAZA SPREMNOSTI	PLANIRANI PERIOD PROVEDBE	IZVOR FINANCIRANJA
1.	Izgradnja komunalne infrastrukture Gospodarske zone ISTOK i Poljoprivredne zone istočno od Goričana	2.800.000,00	Izrađena projektna dokumentacija i ishodaena dozvola za građenje	2014.-2016.	EFRR i proračun Općine <i>(prva faza financirat će se sredstvima Općine)</i>

PRIORITET: Podrška razvoju poljoprivrede, šumarstva i turizma

Red. br.	NAZIV I OPIS PROJEKTA	INDIKATIVNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)	FAZA SPREMNOSTI	PLANIRANI PERIOD PROVEDBE	IZVOR FINANCIRANJA
2.	Izgradnja i opremanje plastenika za uzgoj presadnica i gotovih povrtnih proizvoda i ratarskih kultura Nabavka poljoprivredne mehanizacije i opreme	30.000,00	Izrada projektna dokumentacije u tijeku	2015.-2016.	EPFRR, vlastita sredstva i bankovni kredit/pozajmica
3.	Izgradnja spremišta poljoprivrednih strojeva Podizanje trajnog nasada jabuka u integriranoj proizvodnji s izgradnjom sustava za navodnjavanje i zaštitom od tuče Nabavka poljoprivredne mehanizacije i opreme <i>(voćarskog traktora i atomizera)</i>	160.000,00	Izrađena projektna dokumentacija i ishodaena dozvola za građenje U fazi ideje	2015.-2018.	EPFRR, vlastita sredstva i bankovni kredit
4.	Rekonstrukcija objekta karaule na graničnom prijelazu Goričan u zgradu društvene namjene	500.000,00	u tijeku je rješavanje imovinsko pravnih odnosa s RH, ishodaeni idejni projekt	2015-2018.	EPFRR ili EFRR, proračun Općine <i>(ovisno o mogućnostima)</i>
5.	Izgradnja turističko rekreativnog sadržaja na graničnom prijelazu Goričan <i>(turistički ured, smještajni</i>	700.000,00	U fazi ideje <i>(tijekom 2015. izrada</i>	2016.-2018.	EPFRR ili EFRR

	<i>kapaciteti, auto-kamp, sl.)</i>		<i>projektne dokumentacije)</i>		
6.	Izgradnja biciklističke staze uz rijeku Muru	200.000,00	U fazi ideje	2015.-2018.	EPFRR ili EFRR
7.	Projekt turističko rekreacijski centar ribnjak (šoderica) sa sportskim terenima i šetnicom, (u sklopu se predviđa i uređenje etno kuće)	500.000,00	Izrađena projektna dokumentacija za turistički centar Izrada projektna dokumentacije za etno kuću započet će tijekom 2015.	2015.-2018.	EPFRD ili EFRD
8.	Uređenje postojeće ceste i popratne infrastrukture (tribina, ugostiteljski objekt, park i sl.) za potrebe održavanja motociklističkih i automobilističkih utrka ubrzanja	250.000,00	U fazi ideje	2015.-2017.	EPFRD ili EFRD
9.	Promocija Općine i razmjena iskustava kroz manifestaciju „SVIRAJMO ZAJEDNO“	10.000,00	U fazi ideje	2015.-2016.	EPFRR ili EFRR, proračun Općine

PRIORITET: Unapređenje komunalne i cestovne infrastrukture

Red. br.	NAZIV I OPIS PROJEKTA	INDIKATIVNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)	FAZA SPREMNOSTI	PLANIRANI PERIOD PROVEDBE	IZVOR FINANCIRANJA
10.	Unapređenje javne rasvjete LED tehnologijom	100.000,00	Energetski pregled javne rasvjete u tijeku (a potom slijedi izrada projektna dokumentacije i izvođenje radova)	2015.-2016.	Fond za zaštitu okoliša, i energetska učinkovitost, proračun Općine
11.	Spoj na stari granični prijelaz iz mjesta i silazak na njega s autoceste	3.000.000,00	Projektna dokumentacija u izradi	rujan 2014.-2015.	Investitor Hrvatske autoceste
12.	Izgradnja i uređenje tržnice u Općini Goričan	100.000,00	U fazi ideje	2016.-2018.	EPFRR ili EFRR, proračun Općine

13.	Izgradnja sustava kanalizacije i pročišćavanja otpadnih voda	8.500.000,00 (6mil. € za sustav i 2,5 mil. € za uređaj)	Izrađena projektna dokumentacija i ishoda dozvola za građenje	2015.-2017.	EPFRR ili EFRR preko Hrvatskih voda d.o.o.
14.	Uvođenje ICT brzog interneta (<i>u sklopu razvoja cjelokupne mreže Donjeg Međimurja</i>)	200.000,00	U fazi ideje	2015.-2017.	Sredstva Ministarstva turizma i EPFRR ili EFRR
15.	Rekonstrukcija lokalne ceste Goričan- Kotoriba	1.000.000,00	U fazi ideje	2016.-2018.	EPFRR ili EFRR i ŽUC

PRIORITET: Zaštita okoliša i energetska učinkovitost

Red. br.	NAZIV I OPIS PROJEKTA	INDIKATIVNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)	FAZA SPREMNOSTI	PLANIRANI PERIOD PROVEDBE	IZVOR FINANCIRANJA
16.	Sufinanciranje projekata izvođenja toplinskih fasada i sunčanih kolektora	135.000,00 <i>(50.000,00kn po 1 kućanstvu-ovisno o financijskim mogućnostima Općina planira sufinancirati navedenu mjeru kroz 4 godine po 5 kućanstava godišnje)</i>	Projekt je prijavljen na natječaj Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost <i>(čeka rezultate)</i>	2014.-2017.	Proračun Općine i sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost

PRIORITET: Poboljšanje socijalnih, zdravstvenih i obrazovnih usluga

Red. br.	NAZIV I OPIS PROJEKTA	INDIKATIVNA VRIJEDNOST PROJEKTA (€)	FAZA SPREMNOSTI	PLANIRANI PERIOD PROVEDBE	IZVOR FINANCIRANJA
17.	Rekonstrukcija i opremanje zgrade dječjeg vrtića	150.000,00	Izrađen idejni projekt i studija predizvodljivosti	2014.-2015. <i>(ovisno o odobrenim sredstvima MRRFEU)</i>	Proračun Općine, sredstva MRRFEU
18.	Rekonstrukcija i adaptacija objekta Društvenog doma u svrhu uređenja sale s pozornicom	400.000,00	Projektna dokumentacija u izradi	2015.-2016.	EPFRR ili EFRR, proračun Općine
19.	Izgradnja doma za starije i nemoćne osobe kapaciteta do 50 osoba	200.000,00	U fazi ideje	2016.-2018.	EPFRR ili EFRR, sredstva privatnog

					investitora
20.	Izgradnja sportske dvorane	800.000,00	Izrađena projektna dokumentacija i ishođena dozvola za građenje <i>(1. faza radova u vrijednosti od 100.000,00€ odrađena 2013.)</i>	2015.-2017.	EPFRR ili EFRR, proračun Općine
21.	Izgradnja dva pomoćnog terena s umjetnom travom i natkrivenom tribinom kapaciteta 500-1000 mjesta <i>(na sportskom terenu NK Trnava)</i>	1.200.000,00	U fazi izrade idejnog projekta	2015.-2018.	EFPRR i proračun Općine
22.	Zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine- <i>obnova freski crkve sv. Leonarda i kapele sv. Florijana</i>	100.000,00	U fazi ideje	2016.-2020.	EFPRR i proračun Općine